

AMASRA İLÇESİ GÖÇKÜNDEMİRCİ KIYI YERLEŞİMİ PEYZAJ PLANLAMA VE TASARIM PROJESİ

FİNAL RAPORU, 16 Haziran 2015 - İSTANBUL

İŞİN TANIMI:

İŞİN ADI:	AMASRA İLÇESİ GÖÇKÜNDEMİRCİ KIYI YERLEŞİMİ PEYZAJ PLANLAMA VE TASARIM PROJESİ
İŞVEREN:	T.C. BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI
YÜKLENİCİ:	No.236 PEYZAJ TASARIM OFİSİ
İHALE TARİHİ:	20.03.2015 Cuma, saat 17.00
SÖZLEŞME TARİHİ:	08.04.2015
İŞİN SÜRESİ:	3 (üç) ay
SÜRE SONU TARİHİ:	08.07.2014
KONU İŞİN YERİ:	GÖÇKÜNDEMİRCİ SAHİLİ, AMASRA İLÇESİ, BARTIN İLİ
KONU İŞİN ALANI:	6621 hektar

PROJE EKİBİ

Doç. Dr. Hayriye EŞBAH TUNÇAY	İstanbul Teknik Üniversitesi
Y. Doç. Dr. B. Niyami NAYIM	Bartın Üniversitesi
Y. Doç. Dr. Yeliz SARI NAYIM	Bartın Üniversitesi
Y. Doç. Dr. F. Ayçim TÜRER BAŞKAYA	İstanbul Teknik Üniversitesi
Y. Doç. Dr. Birge YILDIRIM	İstanbul Teknik Üniversitesi
Öğr. Gör. Muhammed Ali ÖRNEK	İstanbul Teknik Üniversitesi
Araş. Gör. Meliz AKYOL	İstanbul Teknik Üniversitesi
Y. Peyzaj Mimarı Nazife Tuğçe ONUK	No.236 Peyzaj Tasarım Ofisi

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. KONUM.....	2
3. MEVCUT DURUM ANALİZLERİ.....	3
3.1. PROJE ALANININ BİYOFİZİKSEL ÖZELLİKLERİ.....	3
3.2. MEVCUT ARAZİ KULLANIMLARI.....	10
4. ÜST ÖLÇEK PLANLAMA VE UYGUNLUK ANALİZLERİ.....	13
4.1. ALAN KULLANIM UYGUNLUK KRİTERLERİ VE DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİ.....	14
4.2. YERLEŞİM İÇİN UYGUNLUK ANALİZLERİ.....	18
4.3. TARIM İÇİN UYGUN ALANLARIN BELİRLENMESİ.....	20
4.4. KORUMA İÇİN UYGUN ALANLARIN BELİRLENMESİ.....	21
4.5. POTANSİYEL ALAN KULLANIMLARININ BELİRLENMESİ.....	23
5. BARTIN İLİ – AMASRA İLÇESİ -GÖÇKÜNDEMİRCİ KÖYÜ PEYZAJ POTANSİYELİNİN EKO-TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	25
6. GÖÇKÜNDEMİRCİ SAHİLİ PEYZAJ DÜZENLEME PROJESİ.....	29
6.1. MİMARİ PROJELER.....	31
7. GÖRSELLER.....	33
8. KENTSEL DONATILAR.....	46
9. KAYNAKLAR.....	52

1. GİRİŞ

Planlama geleceğe yönelik bir karar verme sürecidir ve bir anlamda toplum için hazırlanan bir senaryodur. Bu senaryoda, insan eylemlerinin mekansal kuralları yazılır. Fiziksel planlama sürecinde alınan arazi kararlarının, insan eylemleri için hazırladığı mekansal senaryolar, insan-doğa ilişkisini belirlemektedir. Bu ilişki ve etkileşimde, insana iyi ve yeni yaşam olanakları sunulurken, sağlıklı bir çevrenin oluşması ve sürdürülebilirliği de, gelecek kuşakların yaşam olanaklarını yok etmemek açısından zorunlu olmalıdır. Ülkesel, bölgesel ve yerel ölçekteki alan kullanım planlamalarının, fiziksel kriterleri dikkate alarak statik kararları öngörüyor olması, dinamik yapıdaki ekonomik ve sosyal gelişmelerin gerisinde kalmasına yol açmaktadır. Bunun sonucunda plan kararları etkinliğini kısa sürede kaybederek, doğal kaynaklar üzerindeki baskıların artmasına, çevre değerlerinin yitirilmesine ve alan kullanımında plan dışı gelişmelerin yaşanmasına neden olmaktadır. Doğayı ve üzerinde yaşadığımız araziye koruyabilmek, var olan potansiyelinden maksimum düzeyde yararlanabilmek, geliştirerek sonraki kuşakların yararlanmasına sunabilmek, ancak birbiri ile çelişmeyen kullanım seçeneklerini irdeleyip araştırarak, bir plana dayalı olarak uygulamak, sürekli bakım ve denetimini sağlamakla mümkün olabilir (Akten, Yılmaz, Gül, 2009).

Yirmi birinci yüzyıla girerken toprak ve arazi kullanım sorunu tüm dünyayı ve insanlığı ilgilendiren ciddi boyutlara ulaşmıştır. Nüfusun hızla artması, hava, su ve toprak kirlenmesi erozyon ve değerli tarım ve orman alanlarının amaçları dışında kullanılması, aşırı tahrip, kentleşme v.b. sorunlar insanoğlunun doğaya bakış açısını değiştirmeye zorlamıştır. Son yıllarda meydana gelen açlık, kuraklık, taşkınlar ve sel felaketleri, toprak kaymaları gibi sorunların temelinde yanlış arazi kullanımı yatmaktadır. Yanlış arazi kullanımları nedeniyle bugün doğal kaynaklarımız ağır baskı altındadır. Kalkınmada esas olan bu kaynakların, sürekliliği ve korunması kaçınılmaz bir gerçektir. Bu kaynakların sınırlı olması, kaynaklar üzerindeki baskıların azaltılması ve kaynakların kendisini yenileyebilmesi amacıyla planlama ve tasarım çalışmaları yapılmaktadır (Zengin,2007).

Planlama çalışmalarının başlangıcında alan kullanım uygunluklarının belirlenmesi yanlış alan kullanımlarının önüne geçilmesi ve aynı zamanda koruma kullanım dengesinin sağlanması açısından önemli bir altlık oluşturmaktadır. Uygunlukların belirlenmesi aynı zamanda arazinin farklı kullanımlara uygunluğunun eşit derecede olduğu alanlarda verilmesi gereken kararların ne yönde olmasının tartışılması ve peyzaj ekolojisi açısından doğru planlama kararlarının alınması içinde eşit derecede önemlidir. Sağlıklı kararlar alınarak atılan adımlar sonucu daha alt ölçeklere inen analiz ve planlama çalışmaları neticesinde geliştirilen tasarımların daha ekolojik, ekonomik, sosyal anlamda kullanıcı dostu ve sürdürülebilir olması kaçınılmazdır.

Bu çalışmanın amacı Amasra İlçesi Göçkündemirci Yerleşimi Mevkii, Baldıran Bölgesi kıyılarına kadar olan alanda köy yerleşim alanları, doğal alanlar ve kıyı kumul ekosistemlerinin koruma kullanma dengesi içerisinde sosyo-ekonomik ve ekolojik faktörler gözetilerek ileriye dönük planlanması ve tasarlanmasına ait esasları belirlemektir. Bu kapsamda;

- Bu alandaki doğal, kültürel ve ekonomik değerlerin analiz edilmesi;
- Çalışma alanı Batı Karadeniz ekoturizm koridoru içerisinde yer almaktadır. Bu kapsamda çalışma alanının ekoturizm potansiyelinin ve kıyıyla olan etkileşiminin ortaya konulması.
- Çalışma alanının kıyı kesiminde, hassas kıyı, dere ve kumul ekosistemine ait dinamikler gözetilerek turizm ve rekreasyon amaçlı kullanımı destekleyecek bir fikir projesinin ortaya konulması ve ayrıca donatılarına yönelik (Oturma birimleri aydınlatma elemanları, işaret ve bilgi levhaları, sınır elemanları, satış birimleri, sanatsal objeler, çöp kutuları, üst örtü öğeleri gibi) alternatifli önerilerin sunulması hedeflenmiştir.

Bu raporun ikinci kısmında çalışma alanının konumuna değinilmektedir. Üçüncü kısmında mevcut alan analizleri ve bunu takip eden bölümde uygunluk analizleri ve sonuçları sunulmaktadır. Raporun beşinci kısmında ekoturizm potansiyelini anlamaya yönelik yapılan Güçlü ve Zayıf yönler, Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) analizi sunulmaktadır. Raporun son aşamasında ise Göçkündemirci kıyı bandında yapılan peyzaj düzenlemesine dair peyzaj tasarım projesine, bu projenin ilgili görselleri ve kent mobilyalarına ilişkin önerilere yer verilmektedir.

2. KONUM

Proje alanı, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Bartın ilinin Amasra ilçesi idari sınırları içinde yer alan ve Amasra-Sinop yolundan kıyıya doğru, Göçkündemirci köy sınırlarını içine alacak şekilde Baldıran Bölgesi kıyılarına kadar olan 6621 Ha (6.6 Km²) büyüklüğündeki alanı içermektedir.

Araştırma alanının yer aldığı Bartın ili, Türkiye'nin kuzeyinde bulunan Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde yer almaktadır (Şekil 2.1). Konumu nedeniyle birçok farklı özellik içeren bu bölge, Avrupa için büyük bir öneme sahiptir. Avrupa Çevre Ajansı'nın (EEA) Türkiye'yi Karadeniz, Akdeniz ve Anadolu olmak üzere 3 biyocoğrafik bölge bazında ele alması da bölgenin, Avrupa kıtası içindeki coğrafik ve biyolojik açıdan değerini göstermektedir (European Commission, 2001), (Sarı Nayim 2010).

Batı Karadeniz, bölge içinde İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlere en yakın olan kesimdir. Bölümde yer alan 8 ilden birini Bartın yerleşimi oluşturmaktadır (Sarı Nayim 2010). İl kuzeyde 59 km uzunluğundaki kıyı şeridi ile Karadeniz'e, doğuda Kastamonu'ya, batıda Zonguldak'a, güneydoğu ve güneyde Karabük illerine komşudur (Şekil 2.2).

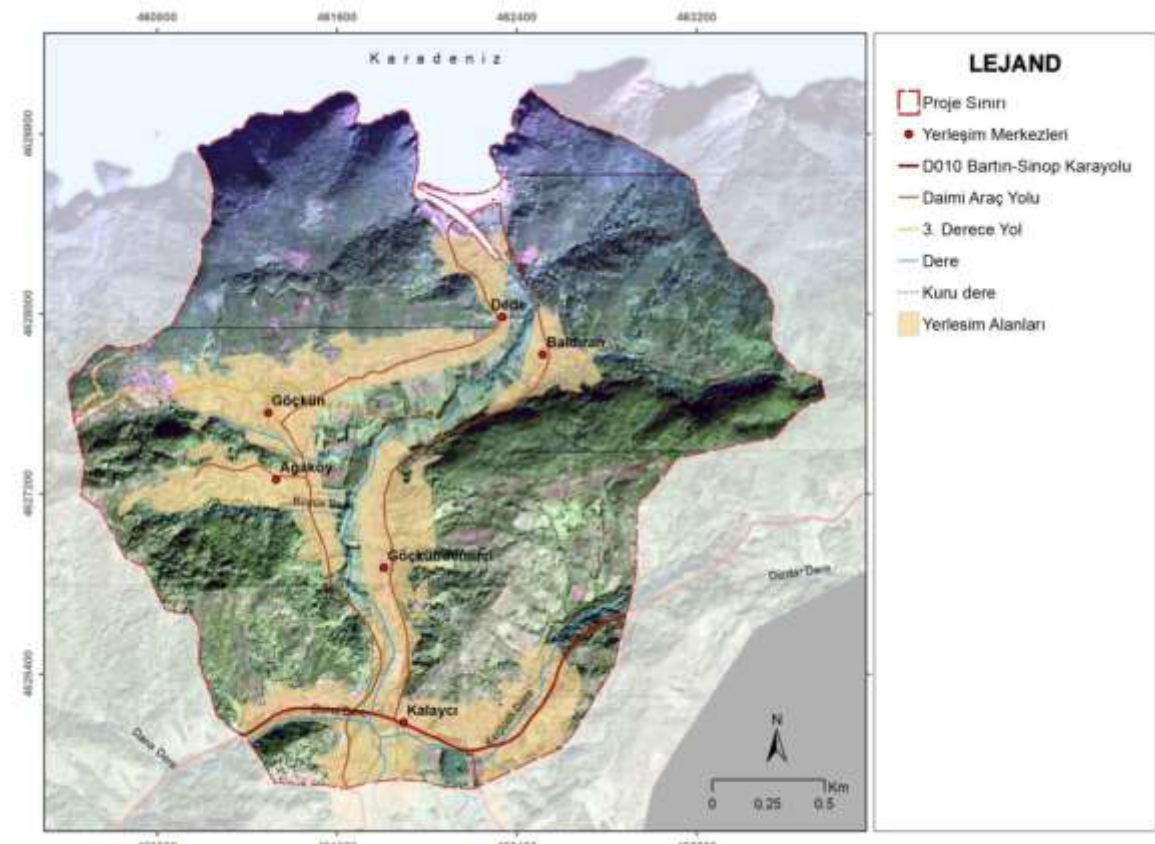
1991 yılında Zonguldak ilinden ayrılarak, il statüsüne kavuşan Bartın'da; Merkez, Amasra, Kurucaşile ve Ulus olmak üzere dört ilçe bulunmaktadır (İl Özel İdare Müdürlüğü, 1998), (Sarı Nayim 2010).

Bartın ili, peyzaj ölçeğinde çevresel ve kültürel peyzaj karakteristikleri açısından bölgedeki diğer yerlerden belirgin bir şekilde ayrılmaktadır. Bartın Limanı'nın konumu ile Bartın ve Amasra'da yer alan Hava ve Deniz Komutanlığına bağlı üsler, bu noktaların bölge içindeki önemini göstermektedir. Ayrıca il, zengin ormanları, doğal kıyıları, gemilerin ulaşımına olanak veren nehri, savunma ve ticari liman üssü olması nedeniyle 3000 yıllık tarihi bir geçmişi yansıtmaktadır. Bartın ili konumu itibarıyla turizm faaliyetleri açısından da oldukça gelişmiştir. Özellikle Amasra ve İnküme, ilin önemli turizm mekanlarını oluşturur (Sarı Nayim,2010).

Amasra ilçe merkezi, il merkezinin 17 km kuzeydoğusunda yer alan tarihi, turistik bir şehirdir. İlçe kuzeyden Karadeniz, güney ve batıdan Bartın merkezi, doğuda ise Kurucaşile ilçesi ile çevrilidir. Amasra, Karadeniz kıyılarının batı bölümünde Zonguldak ile İnebolu arasında küçük bir ara liman kentidir (Sarı, 2001). Tarihi boyunca coğrafi konumu ve orman kaynaklarının zenginliği sayesinde, Karadeniz'in sayılı sığınma ve ticaret merkezlerinden biri olmuştur (Sakaoğlu, 1999), (Sarı Nayim 2010).

Şekil 2.1. Proje alanının ülkemizdeki konumu

Şekil 2.2. Proje alanının sınırları ve ana ulaşım ağı ile ilişkisi

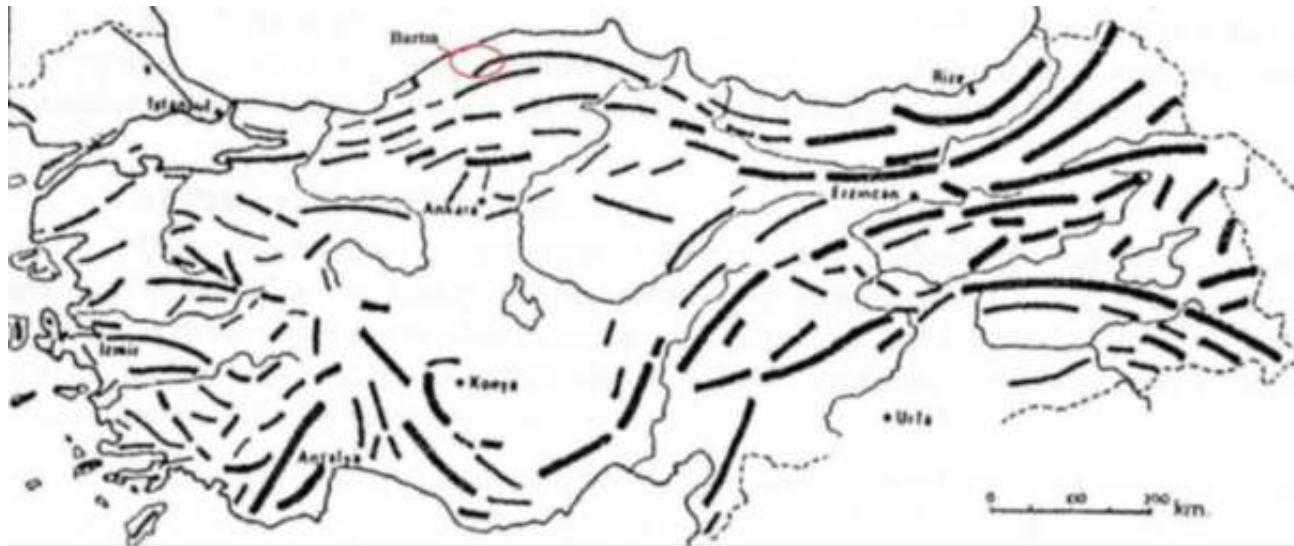
3. MEVCUT DURUM ANALİZLERİ

3.1. Proje Alanının Biyofiziksel Özellikleri

Bu aşamada, proje alanına ait biyofiziksel özellikler, güncel alan kullanımları, alanı etkileyen deprem, vb. risk faktörleri ile sosyo-ekonomik veriler ortaya konulmuştur.

Topografik Yapı

Karadeniz Bölgesi'nin denize paralel doğu-batı yönünde uzanan Kuzey Anadolu dağları (Şekil 3.1), peyzaj karakteristiği açısından ilgi çekici bir yapı sergilemektedirler. (Sarı Nayim 2010).

Şekil 3.1 : Türkiye'nin önemli sıradağları (Walter, 1956'a atfen; Mayer ve Aksoy, 1998) (Sarı Nayim 2010).

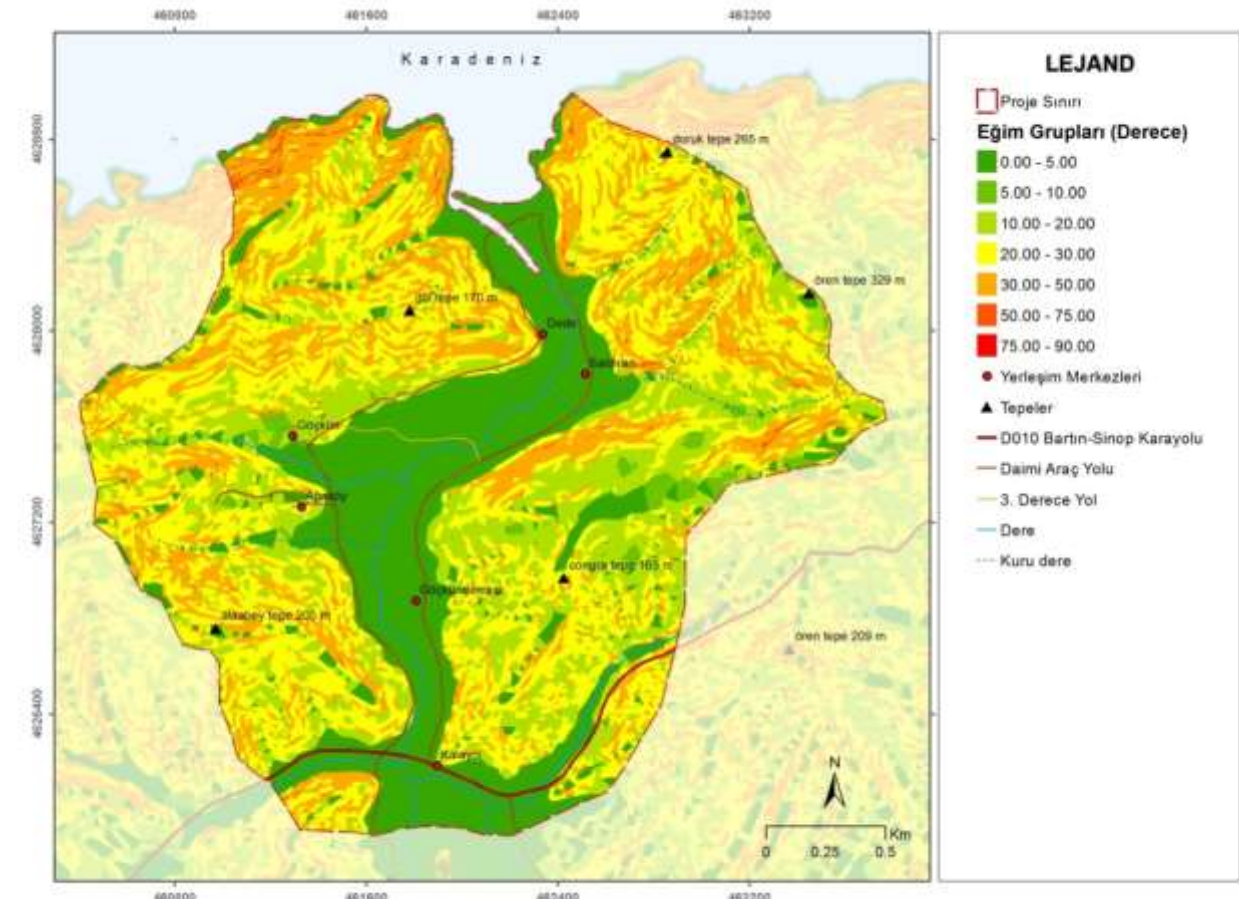
Sıradağ özelliği göstermeyen bu dağlar, bazı bölümlerde akarsular ve bunlara bağlı vadilerle enine ve boyuna bölünebilmektedir. Batı Karadeniz Bölümü'nde de buna benzer arazi formlarına rastlanır (Mayer ve Aksoy, 1998),(Sarı Nayim 2010).

Karadeniz kıyısına yakın Küre Dağları'nın batı kesimi, bölgenin önemli korunan alanlarından Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı'nın sınırları içindedir (Bartın Valiliği, 2009). Bartın ilinin Milli Park'ın batı bölümünü içine alan güneydoğu sınırına yakın kesimlerinde yükseklik 1700 m'ye ulaşmaktadır (Sarı Nayim 2010).

Eğim Grupları

Eğim faktörü, alanın yerel iklimi, toprak özellikleri ve erozyon üzerindeki etkisiyle arazi kullanım şekillerini belirleyen en temel veridir. Ortalama yükseltisi 1131 m dolaylarında bulunan ülkemizde, eğimi % 12'den düşük araziler tüm arazinin % 35.7'sini, toprak işlemeli tarım için sakıncalı olan % 12'den fazla eğimli arazilerin ise % 64.3'nü kapsamaktadır. Türkiye'de dik-sarp eğimler yaygındır. Bu eğimler işleme zorluğu, toprak yetersizliği ve aşınım tehlikesi nedeniyle işlemeli tarıma uygun değildir (TÇA,2004).

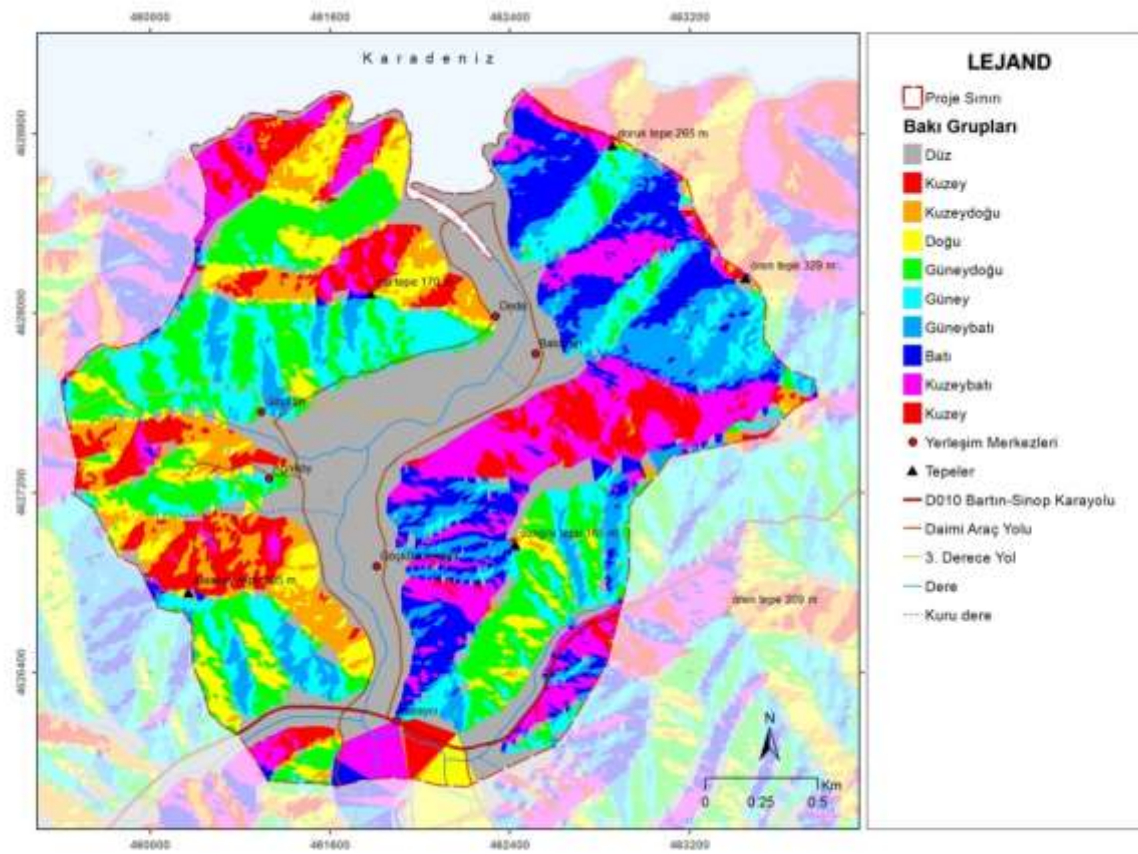
Çalışma alanının topografyasına bağlı olarak eğim analizleri yapılmıştır. Alan eğimi 0.00-90.00 eğim grupları arasında yer alır. Alanın Küre Dağları'na yakın ve dağların denize paralel bölgelerinde eğim derecesi artmakta, 45.00-90.00 değerleri arası görülmektedir. Düz ve düze yakın alanlar 0.00-10.00 arası, hafif eğimli alanlar 10.00-20.00,orta eğimli alanlar 20.00-30.00 arası, dik eğimli alanlar 30.00-90.00 derece arası yer almaktadır. Arazinin eğimli olması bu alanın tarıma elverişli olmadığını göstermektedir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2 : Alanın Eğim Haritası

Bakı Grupları

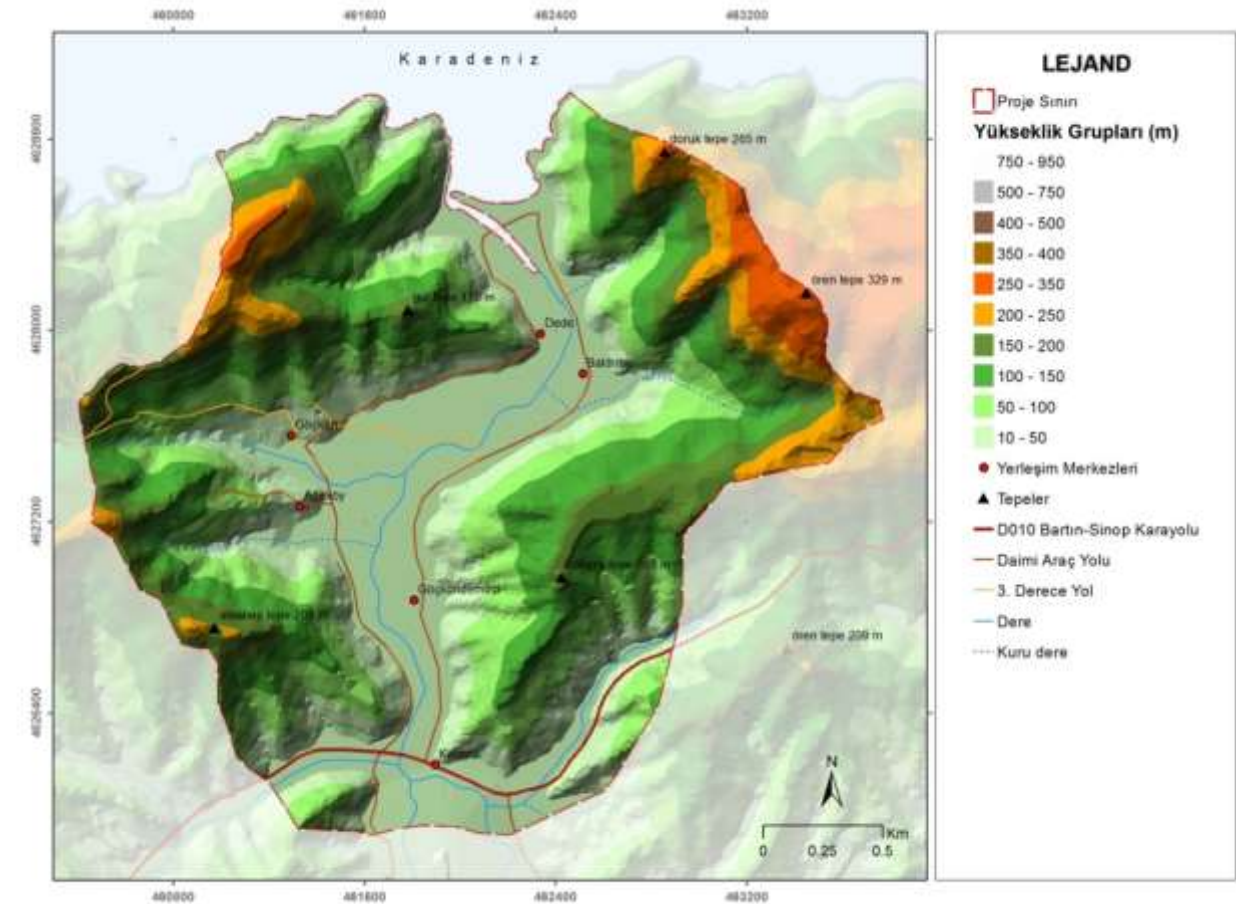
Arazinin bakışı, o yerin özellikle sıcaklık ve yağış özelliklerini etkilemektedir. Ülkemizde gölgeli bakılar (kuzey, kuzeydoğu, doğu, kuzeybatı) genelde serin, güneşli bakılar ise (güneydoğu, güney, güneybatı, batı) daha sıcak olmaktadır. Bunun nedeni kuzey yarım küresinde güneşli bakıların güneşlenme süresi ve şiddetinin daha fazla oluşudur. Proje alanının doğusunda kuzey ve kuzeybatı bakıların batısında ise güneyli bakıların daha fazla alan kapladıkları görülmektedir (Şekil 3.3).

Şekil 3.3 : Alana ait bakı grupları haritası.

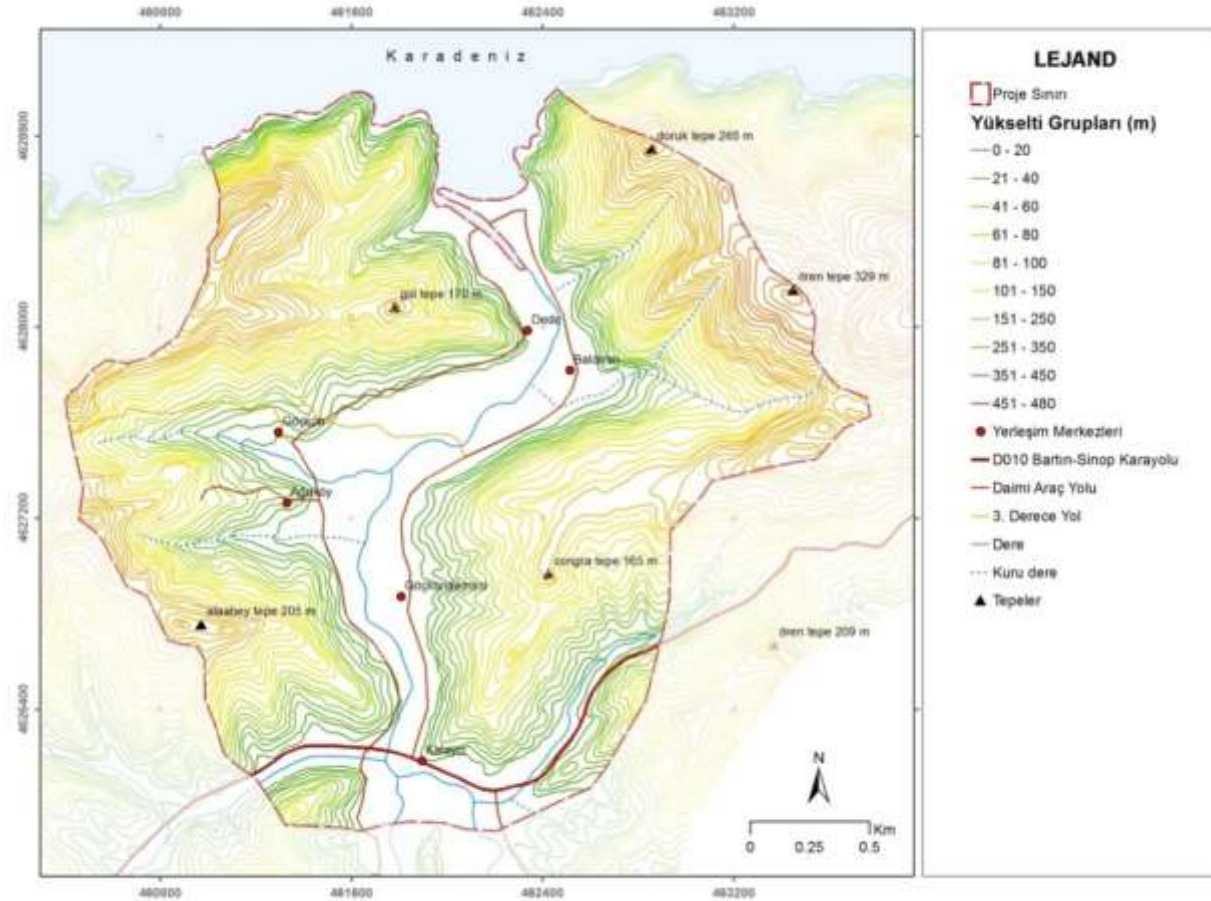
Yükseklik Grupları

Alanın yükseltisine bağlı olarak sıcaklıklarda, yağış miktarında, toprak tiplerinde ve vejetasyon döneminde farklılaşmalar olmaktadır. Yüksekliklere göre değişim gösteren bu koşullar vejetasyon formasyonlarını etkileyeceğinden araştırma alanının yükseklik grupları saptanmıştır (Şekil 3.4). Proje alanının orta kesimlerde akarsu kenarındaki düz alanlara rastlanırken vadinin doğu ve batı kesimlerinde kıyıya kadar topografik yapının hızla yükseldiği görülmektedir.

Şekil 3.4 : Alanın yükseklik grupları haritası.

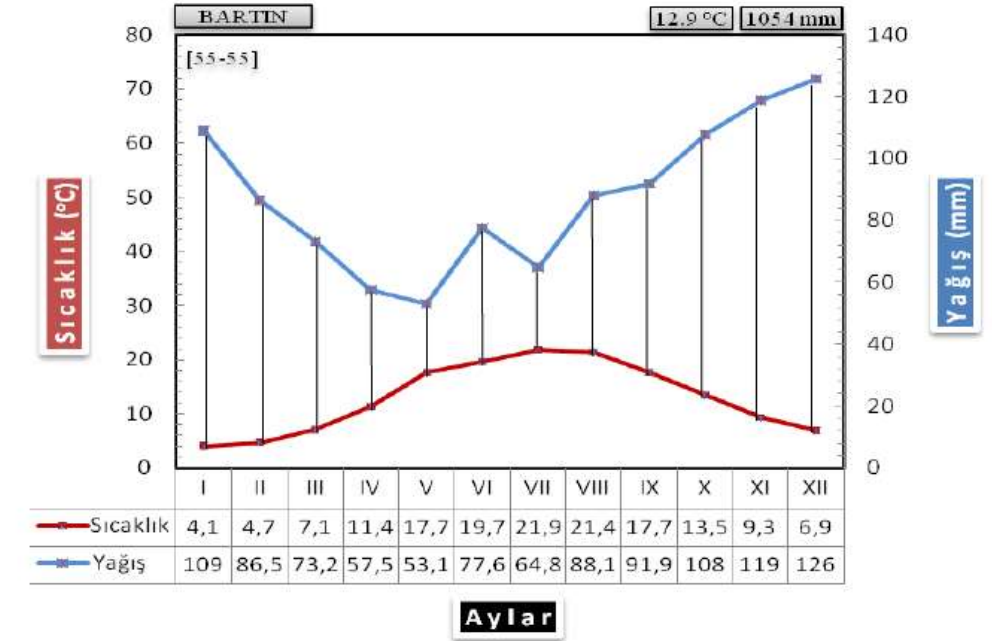
Proje alanının sınırlarını da oluşturan doğu ve batıdaki sırtlarda birkaç tepe bulunmaktadır ve bunlardan en yükseği 329 m ile Ören Tepe'dir. Proje alanından geçen ve 10m yükseklik aralığına sahip olan eşyüksekti eğrilerini ve önemli tepeleri gösteren harita Şekil 3.5'de verilmiştir.

Şekil 3.5 : Alana ait eşyüksekti eğrileri ve önemli tepeler.

İklim Özellikleri

Karadeniz Bölgesi'nin kıyıya yakın kesimi, Walter et. al. (1975) tarafından oluşturulmuş dünya iklim haritasına göre dünyadaki dokuz büyük iklim zonundan beşinci iklim zonu içine girmektedir. Bu, sıcak ılıman ve nemli iklim zonu olarak ifade edilmektedir. Soğuk kışların yaşanmadığı sıcak ve ılıman bir iklimin hüküm sürdüğü zonun tipik özelliği, yaz aylarında yüksek nemin görülmesidir. Walter yöntemine göre oluşturulan Bartın iline ait iklim diyagramı Şekil 3.6'da verilmiştir (Sarı Nayim,2010).

Şekil 3.6 : WalterYöntemi'ne göre Bartın ili sıcaklık ve yağış ilişkisini gösteren iklim diyagramı.

Bartın İl Meteoroloji Müdürlüğü (2006) verilerine göre 1950 ve 2005 yılları arasındaki uzun yıllar iklim değerleri Çizelge 3.1' de görülmektedir. Yöreyle ait sıcaklık, yağış, nem ve rüzgar gibi iklim özelliklerine ait değerler kısaca şu şekildedir: Bartın iline ait yıllık ortalama sıcaklık 12,9 °C'dir. Ortalama düşük sıcaklık 4,1 °C ile Ocak ayında, ortalama yüksek sıcaklık 21,9 °C ile Temmuz ayında görülmektedir. Yörede en yüksek sıcaklığa 2000 yılı Temmuz ayında 42,8 °C ile en düşük sıcaklığa ise 1985 yılı şubat ayında -18,6 °C ile ulaşılmıştır. 38 yılın ortalamasına bakıldığında sıcaklığın 0,1 °C'nin altına düştüğü günlerin sayısı 49,5 gündür. En fazla donlu günlerin yaşandığı aylar sırasıyla Ocak, şubat, Aralık, Mart ve Kasım aylarıdır. Yıllık ortalama yüksek sıcaklığın 18,7 °C ve ortalama düşük sıcaklığın 7,4 °C olması, yörede doğal yaşamı zorlayacak ekstrem derecelerin yaşanmadığını göstermektedir. Yıllık ortalama bağıl nem ise % 78'dir. Yıllık ortalama rüzgar hızı 1,4 m/sn'dir. İlin hakim rüzgar yönü kuzeybatıdır (Sarı Nayim,2010).

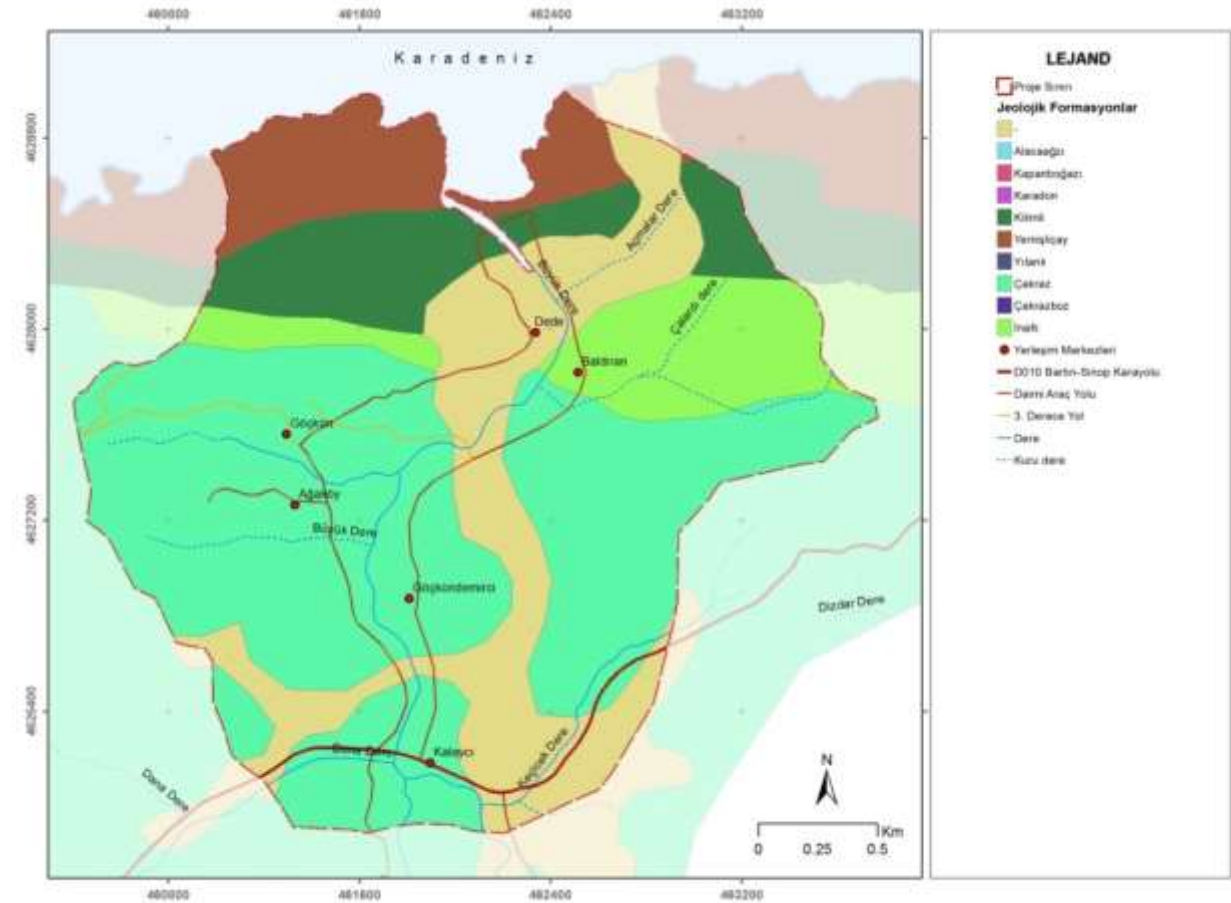
Çizelge 3.1. Bartın iline ait 1950-2005 yılları arası uzun yıllar iklim değerleri (Bartın il Meteoroloji Müdürlüğü, 2006), (Sarı Nayim, 2010).

METEOROLOJİK ELEMENLER	AYLAR												YILLIK	
	Rasat Süresi (Yıl)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım		Aralık
Ortalama Sıcaklık	55	4,1	4,7	7,1	11,4	17,7	19,7	21,9	21,4	17,7	13,5	9,3	6,9	12,9
Ortalama Yüksek Sıcaklık	28	8,9	10,3	12,9	17,8	21,9	25,7	27,7	27,6	24,6	20,2	15,5	10,8	18,7
Ortalama Düşük Sıcaklık	38	0,2	0,4	2,3	6,1	9,8	12,9	15,4	15,2	11,7	8,6	4,5	2,0	7,4
En Yüksek Sıcaklık Günü	38	1	14	19	1	27	13	2	2	9	16	7	8	2
En Yüksek Sıcaklık Yılı	38	1971	1977	1987	1998	1990	1978	2000	1977	1994	1974	1993	1976	2000
En Yüksek Sıcaklık	38	23,3	27,2	31,2	34,1	36,0	36,7	42,8	41,3	37,5	34,7	29,0	26,7	42,8
En Düşük Sıcaklık Günü	38	17	23	7	1	2	6	2	30	30	3	28	7	23
En Düşük Sıcaklık Yılı	38	1972	1985	1987	1981	1985	1967	1985	1984	1985	1973	1967	1977	1985
En Düşük Sıcaklık	38	-15,4	-18,6	-10,5	-4,5	-1,3	5,4	8,0	6,7	1,5	-3,2	-5,6	-10,6	-18,6
Düşük Sıcaklık $\leq -0,1$ C	38	14,7	11,9	7,9	1,0	0,2					0,4	4,0	9,4	49,5
Ortalama Bağıl Nem	53	82	79	77	76	76	75	76	77	81	82	79	82	78
Ortalama Bulutluluk	46	7,2	7,2	6,6	6,2	5,1	3,9	3,1	3,1	4,0	5,4	6,3	7,1	5,4
Ortalama Açık Günler Sayısı	46	3,3	2,4	4,0	4,0	6,3	9,8	13,8	13,3	10,0	6,2	3,5	2,4	79,0
Ortalama Bulutlu Günler Sayısı	46	117,0	121,0	138,0	153,0	172,0	168,0	145,0	144,0	159,0	158,0	152,0	137,0	176,4
Ortalama Kapalı Günler Sayısı	46	16,3	13,8	13,2	10,7	7,2	3,4	2,7	3,0	4,2	9,0	11,3	14,9	109,7
Ortalama Toplam Yağış Miktarı	55	109,0	86,5	73,2	57,5	53,1	77,6	64,8	88,1	91,9	107,7	118,8	125,8	1054,0
Günlük En Çok Yağış Miktarı	40	53,5	56,6	51,8	40,0	91,8	107,2	120,4	181,1	82,2	98,8	78,2	60,3	181,1
Ortalama Kur Yağışlı Günler Sayısı	47	3,0	2,5	1,8	0,1						0,0	0,8	0,7	10,0
Ortalama Kurya Oranlığı Gün Sayısı	51	6,9	5,8	1,8	0,0						1,3	2,3	1,8	18,1
Ortalama Dolulu Günler Sayısı	29	0,4	0,4	0,4	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7	0,6	3,2
Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)	29	1,0	1,2	1,5	1,6	1,5	1,5	1,7	1,7	1,5	1,2	1,0	1,0	1,4
En Hızlı Esen Rüzgar Yönü	29	WNW	NNE	W	WSW	WSW	WSW	WSW	WNW	WSW	WNW	SW	WSW	SW
En Hızlı Esen Rüzgar Hızı (m/sn)	29	20,6	19,5	20,5	20,8	18,3	5,1	18,5	20,3	13,8	17,8	22,6	20,5	22,8

3.1.1. Jeolojik ve Hidrolojik Yapı

Jeolojik Yapı

Bartın'da III. Jeolojik zamanda oluşan, kalkerli (kireçtaşı) araziler geniş yer kaplar. Kireçtaşları arasına killi ve kumlu tabakalar da bulunmaktadır. Vadiler, IV. Jeolojik zamanda (Kuvaterner) akarsuların gelişip, plato yüzeylerini yarmasıyla oluşmuştur. Kırsal yerleşimlerin daha çok kumtaşı kil taşı ve siltaşı içeren Çakraz formasyonu ile alüvyonlar üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Proje alanında başlıca Alacaagızlı, Kilimli, Yemişliçay, Çakraz ve İnaltı formasyonları ve alüvyal sahalar bulunmaktadır. Bunlardan en büyük alanı Çakraz formasyonu kaplamaktadır (Şekil 3.7).

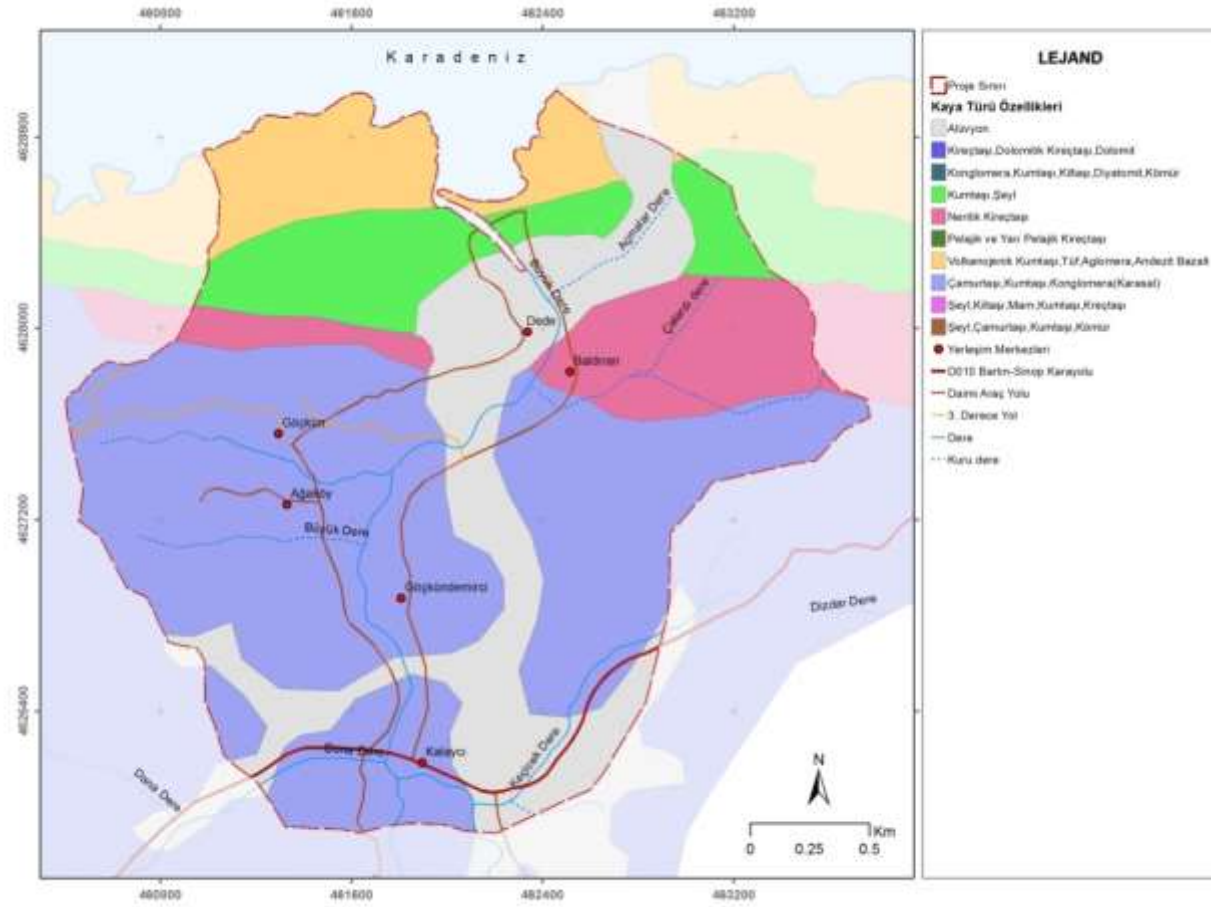
Şekil 3.7 : Alana ait jeolojik formasyon haritası.

Kayaçlar, mineral yapılarına, kimyasal bileşenlerine, barındırdığı bileşenlerin dokularına ve oluşumuna neden olan etmenlere göre sınıflandırılmaktadır. Alanda çok çeşitli kaya türlerine rastlanmaktadır bunlardan çamurtaşı, kumtaşı, konglomera (karasal) en geniş alanları kaplamaktadır. Diğer alanlar ise şeyl, kireçtaşı, dolomit, neritik kireçtaşı, pelajik ve yarı pelajik kireçtaşı, kiltası, kömür, vb. kaya türlerini ihtiva etmektedirler (Şekil 3.8).

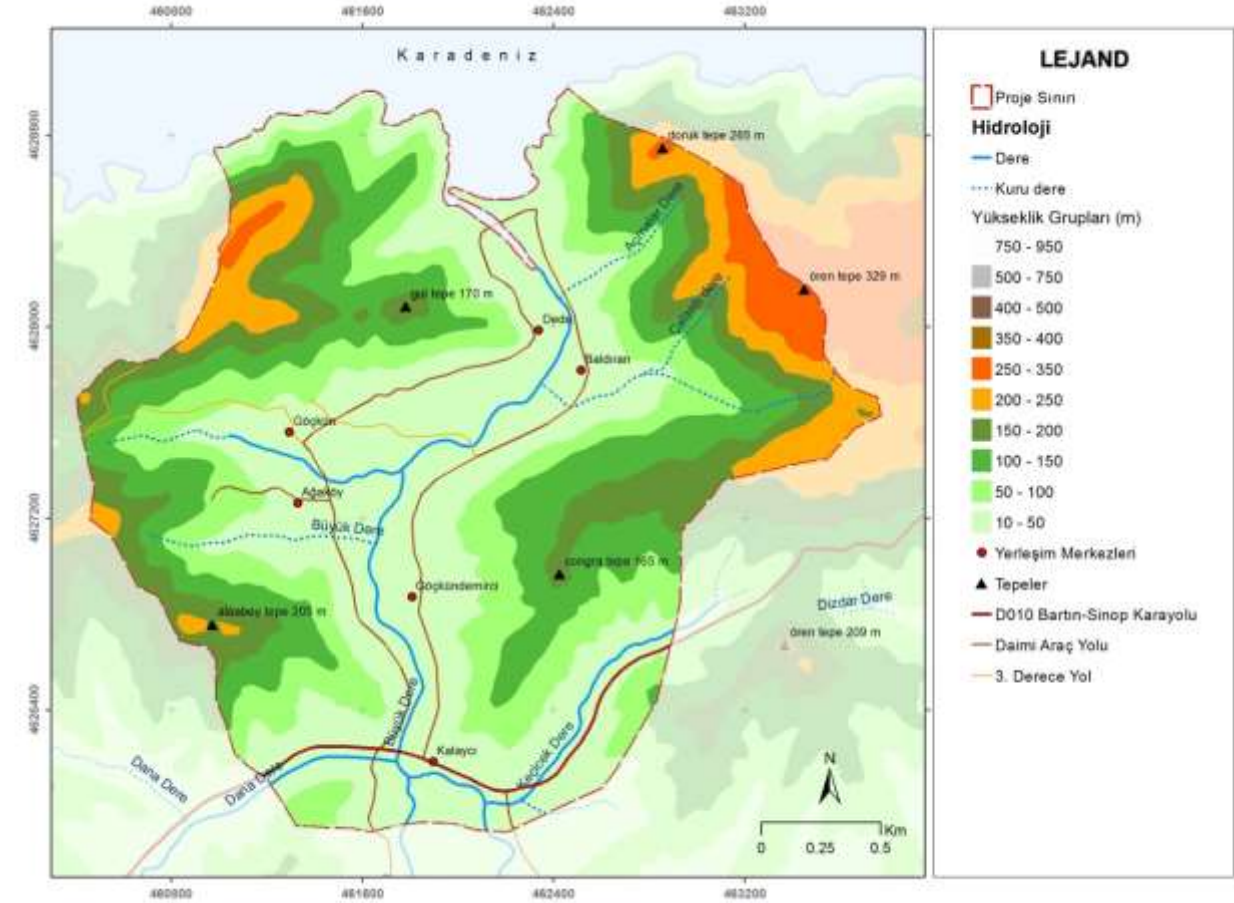
Hidrolojik Yapı

Karadeniz Bölgesi'nin dağ sıralarının denize paralel uzanması, denizdeki derinleşme, yükseltilerin hemen kıyı çizgisinde başlaması ve yüksek dağ sıraları arasında, dar ve derin akarsu vadilerinin var olması, Batı Karadeniz'in karakteristik özellikleri arasındadır.

Derelerin ve kuru derelerinde içinde bulunduğu bu haritada aktif derelerin veriler içinde az olduğu saptanmıştır. Ancak kuru derelerin varlığı yağmurlu bir iklime sahip olan bu bölgede son derece önemli yer tutmasına neden olmaktadır. Alandaki topografyayı şekillendiren akarsu, dere ve ona bağlanan derecik tipinde olup büyük bir bölümü kıyı kesiminde toplanmıştır. Bunların tamamı Karadeniz'e dökülmektedir. Akarsuda en fazla akış şubat ve mart aylarında görülmektedir. Yaz aylarında debi çok düşüktür. Debilerinin ve rejimlerinin mevsimlere bağlı düzensiz olması nedeniyle sulama ve enerji üretiminde kullanılmamaktadır. Akarsu ağzında zaman zaman ani yağışlarla materyal birikmesi sonucu taşkınlar görülebilmektedir (Şekil 3.9).

Şekil 3.8 : Alana ait kaya türü özellikleri haritası.

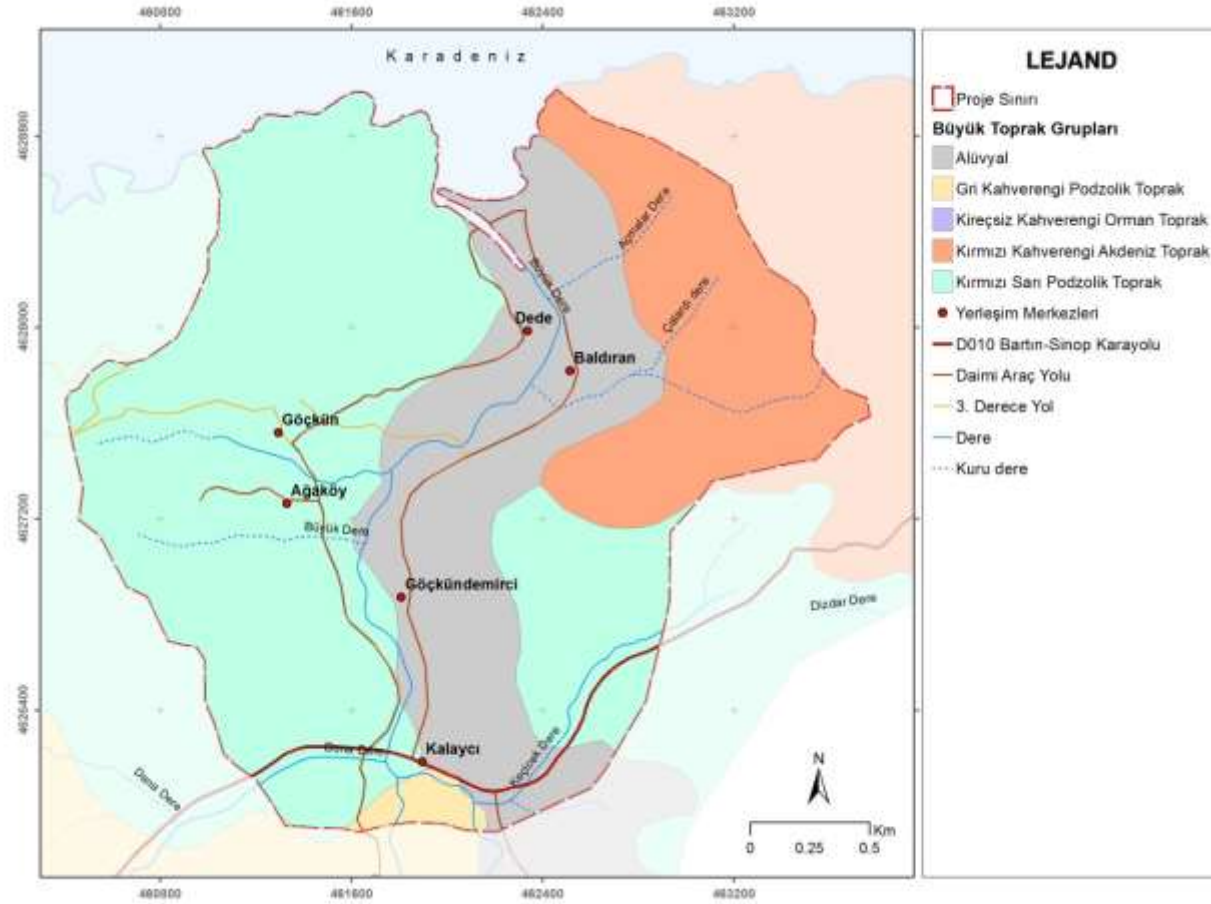

Şekil 3.9 : Alana ait hidroloji haritası.

Toprak Yapısı

Topraksu Genel Müdürlüğü (2005) tarafından hazırlanmış olan 1/100 000 toprak haritalarına göre Büyük Dere çevresindeki düzlük alanların, alüvyal toprak yapısına sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca Göçkün ve Ağaköy çevresindeki tepeler, Kırmızı sarı podzolik toprak karakteri taşıırken, Baldıran Mevkii ve üst kesimi kırmızı kahverengi Akdeniz toprağına sahip alanlardır.

Proje alanında kırmızı podzolik toprak grubu ile alüvyal alanların hakim olduğu görülmektedir. Ayrıca kırmızı kahverengi Akdeniz topraklarının da alanın doğu kısmını kapladığı anlaşılmaktadır (Şekil 3.10).

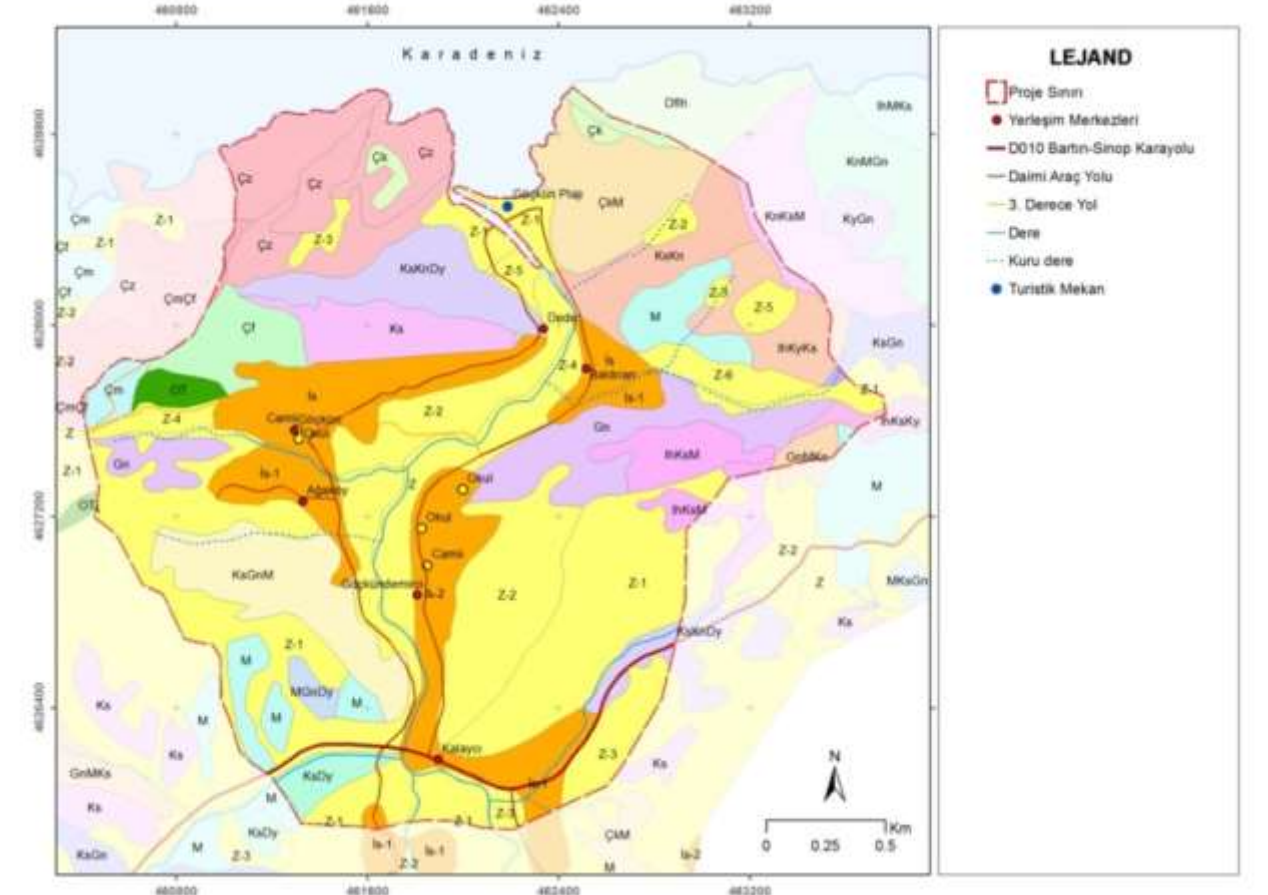

Şekil 3.10 : Alanın Toprak Haritası

Araştırma Alanına Özgü Ekosistem ve Tür Analizi

Alan, sahip olduğu topografya, jeomorfolojik karakter ve Karadeniz kıyı iklimi sayesinde doğa koruma açısından önemli ekosistem ve tür çeşitliliğini ihtiva etmektedir. Bu ekosistemlerin başında köy yerleşiminin bulunduğu vadiyi çevreleyen eğimli dik yamaçları kaplayan orman ve çalılık ekosistemleri, kumul alan ve nehir ekosistemidir. Ayrıca alandaki dar ve derin nehir vadisini, Karadeniz kıyısına bağlayan koridorda kırsal yerleşimler ve tarım alanları bulunmaktadır (Sarı Nayim, 2010).

Çalışma alanında Karadeniz kıyı kesiminin karakteristik orman örtüsünün elemanlarını görmek mümkündür. Bunların başında *Castanea sativa* (Kestane), *Fagus orientalis* (Doğu Kayını), *Carpinus betulus* (Adi Gürgen), *Tilia argentea* (Gümüşi İhlamur), *Ostrya carpinifolia* (Kayacık) ve *Quercus* spp. (Meşe) türleri saf veya karışık biçimde yamaçlarda yayılış göstermektedir. Ayrıca Amenajman Planı'na göre Göçkün sahili çevresinde denize yakın bölümlerde *Pinus brutia* (Kızılçam) ve *Pinus nigra* (Karaçam) ağaçlarının da bulunduğu görülmektedir (Şekil 3.11).

Şekil 3.11 : Proje alanına ait amenajman haritası.

Kumul ekosistemi alandaki farklı peyzaj birimlerinden birini oluşturmaktadır. Göçkün sahilindeki kumul ekosisteminde, IUCN kategorilerine göre 'Tehlikede' sınıfında yer alan *Pancretium maritimum* (Kum Zambağı) türünün yetişkin ve genç bireylerinin alanda yoğun olarak bulunduğu tespit edilmiştir (Şekil 3.12). Ön kumul bitkilerinden olan *Cakile maritima*'nın yanı sıra *Medicago marina* ve nadir türlerden *Peucedanum obtusifolium*'un da alanda yoğun yayılış gösterdiği gözlemlenmiştir. Ayrıca belirli noktalarda *Euphorbia paralias*, *Eryngium maritimum*, *Glaucum flavum* bireylerine de rastlanılmıştır. Bazı kumul tepelerinin odunsu *Cionura erecta* hakimiyeti altında olduğu tespit edilmiş, özellikle insan aktivitelerinin yoğun olduğu yaya-araç yolu ve kumul arasındaki bölgeye sığındıkları kaydedilmiştir (Sarı Nayim, 2010).

Şekil 3.12 : *Pancratium maritimum* bireylerinin yoğun olduğu korunması gereken kumul bölümü

Bir diğer önemli ekosistem kıyı gerisindeki dağlık yamaçlardan gelen, vadi boyunca tarım alanlarını ve çayırıkları besleyen ve Göçkündemirci sahilinde Karadeniz ile buluşan nehir koridoru ve nehir ağzı ekosistemidir. Nehir ağzı ekosisteminde yoğun *Phragmites australis* ve *Typha latifolia*'nın hakim olduğu görülmektedir (Şekil 3.13). Balıkçı barınakları karşısındaki küçük dalyan oluşumu ve yakın çevresinde 15-20 m boya ulaşmış *Alnus glutinosa* s.str. (Kızılağaç)'ın hakim olduğu *Salix alba* (Ak Söğüt), *Fraxinus angustifolia* ssp. *Oxycarpa* (Dişbudak), *Platanus orientalis* (Çınar) karışımı subasar ağaç topluluklarına ev sahipliği yapmaktadır. Alt örtüde *Equisetum telmateia*, *Pteridium aquilinum* türlerinin yoğun olarak bulunduğu tespit edilmiştir (Sarı Nayim, 2010), (Şekil 3.14).

Şekil 3.13 : Nehir ağzı ekosisteminde yoğun karşılaşılan *Phragmites australis* ve *Typha latifolia* toplulukları

Şekil 3.14 : Alt örtüde *Pteridium aquilinum*'un yoğun olarak bulunduğu *Alnus glutinosa* s.str. hakimiyetindeki subasar ağaç toplulukları

Nehir ağzı çayırıklarında ayrıca uluslararası ölçekte önemli, ulusal ölçekte soğanlarının yerinden sökülmesi ve yurtdışına çıkarılması resmi olarak yasaklanan *Iris pseudacorus*, *Leucojum aestivum*, *Orchis laxiflora* bireylerine rastlanmıştır (Şekil 3.15).

Şekil 3.15 : Nehir kenarı tabansuyu yüksek alanları tercih eden *Iris pseudacorus* bireyleri

Kumul gerisinde, nehir hattının devam ettiği çizgi boyunca *Salix alba* hakimiyetinde nehir koridoru karşımıza çıkmaktadır. Vadi tabanında alüviyal sahaların topografyaya bağlı yer yer tarım alanları, kavak plantasyonları ve boş çayırık ekosistemler olarak yayılış gösterdiği belirlenmiştir. Çayır ekosistemlerinde taban suyu yüksek alanlarda ortaya çıkan bir orkide türü dikkati çekmektedir. *Orchis*

laxiflora'nın insan müdahaleleri ve hayvan otlatma sahalarından uzak köşelerde dağınık veya toplu bireyler halinde bulunduğu gözlemlenmiştir (Sarı Nayim, 2010) (Şekil 3.16).

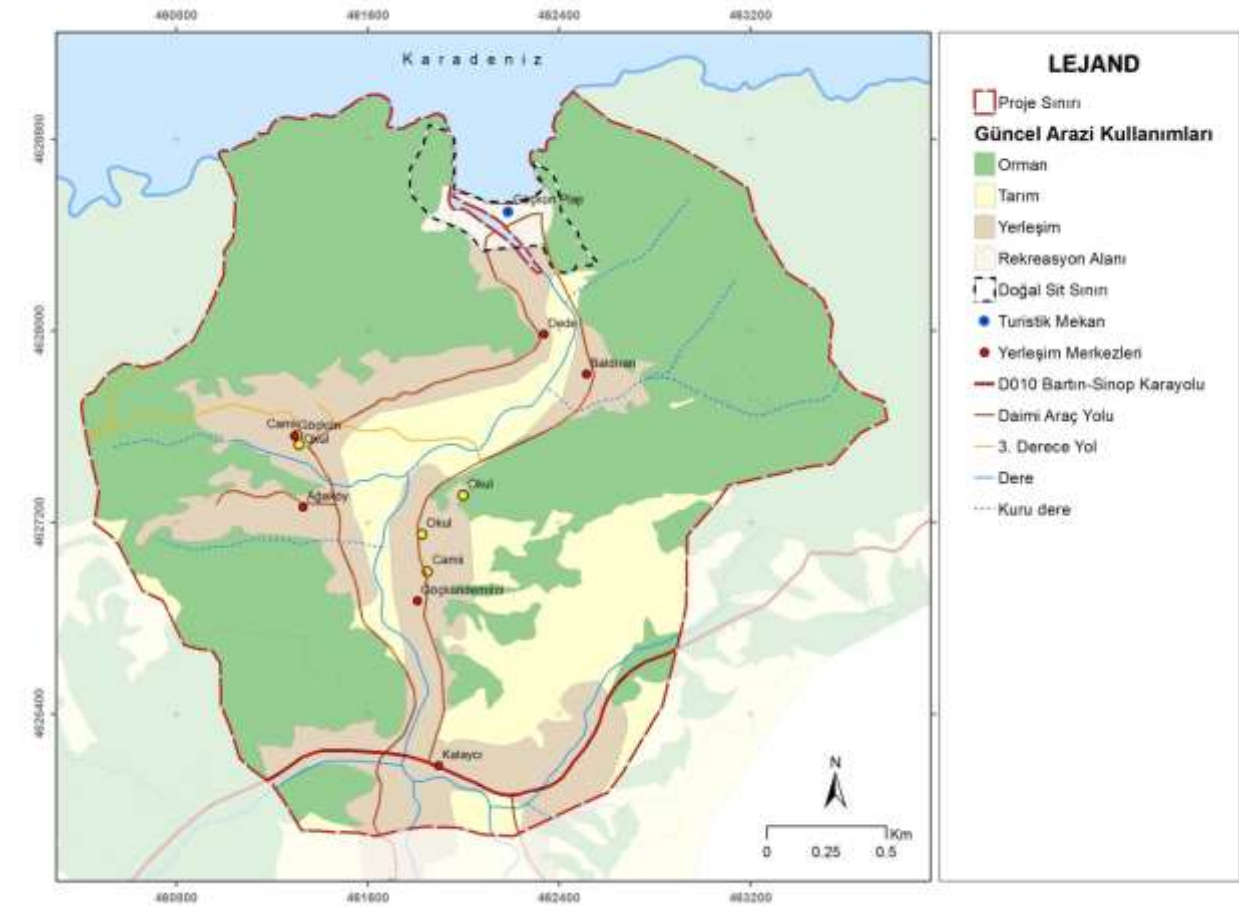
Şekil 3.16 : Nehir kenarı çayır ekosistemlerinde tespit edilen orkide, *Orchis laxiflora* taksonu

Raporda ifade edilen türlerin varlığı, araştırmaya konu olan peyzaj mekanını ulusal ve uluslar arası ölçekte korunması gereken ekosistemler sınıfına dahil etmektedir. Araştırmada gerçekleştirilen gözlemler, alanda yapılacak daha detaylı arazi çalışmaları ile daha fazla önemli tür ve habitat çeşitliliği ile karşılaşılacağını göstermektedir.

3.2. Mevcut Arazi Kullanımları

Peyzaj planlamanın en önemli verilerinden biri güncel arazi kullanım haritalarıdır. Kentlerde belli amaçlar için ayrılmış ve zonlama olarak adlandırılan bu bölgeler etkin alan kullanımlarını göstermektedir. Tipik planlama çalışmaları kentleri; kent merkezi, konut alanları, endüstri bölgeleri, ticaret alanları ve yeşil alanlar olarak sınıflandırmıştır. Keeble (1961), halkın ekonomik, sosyal, kültürel, hijyenik yönden gereksinimlerine karşılık verebilmek için, kentleri; şehir merkezi, yerleşim bölgesi, endüstri bölgesi, çevresel kuşak, açık yeşil alanlar olmak üzere beş zona ayırmıştır. Özellikle yanlış kullanımların belirlenmesinde, arazi kullanımında meydana gelen değişikliklerin izlenmesinde ve arazi kullanım planlaması çalışmalarının ilk aşamalarında alan kullanım haritalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Hobbs (1999)'e göre, gelecekteki peyzaj öğelerinin insan aktiviteleri tarafından bilerek ya da bilmeden tahrip edilmektedir, bu olumsuzluk ancak uygun alan kullanım planları, üretim ve canlı çeşitliliğini koruma ile giderebilir (Yıldız, 2006).

Çalışma alanında, çoğu fundalıklardan oluşan orman alanları büyük yer kaplamaktadır. Yerleşimler nehir yatağının kıyısında yamaçların başladığı yerden kıyıya doğru uzanan yollar boyunca nispeten düz alanlarda yoğunluk kazanmaktadır. Akarsu etrafındaki düzlükler ise genel olarak bahçe, tarla, kavaklık ve mera gibi tarım alanlarından oluşmaktadır (Şekil 3.17).

Şekil 3.17 : Proje alanındaki güncel arazi kullanımları.

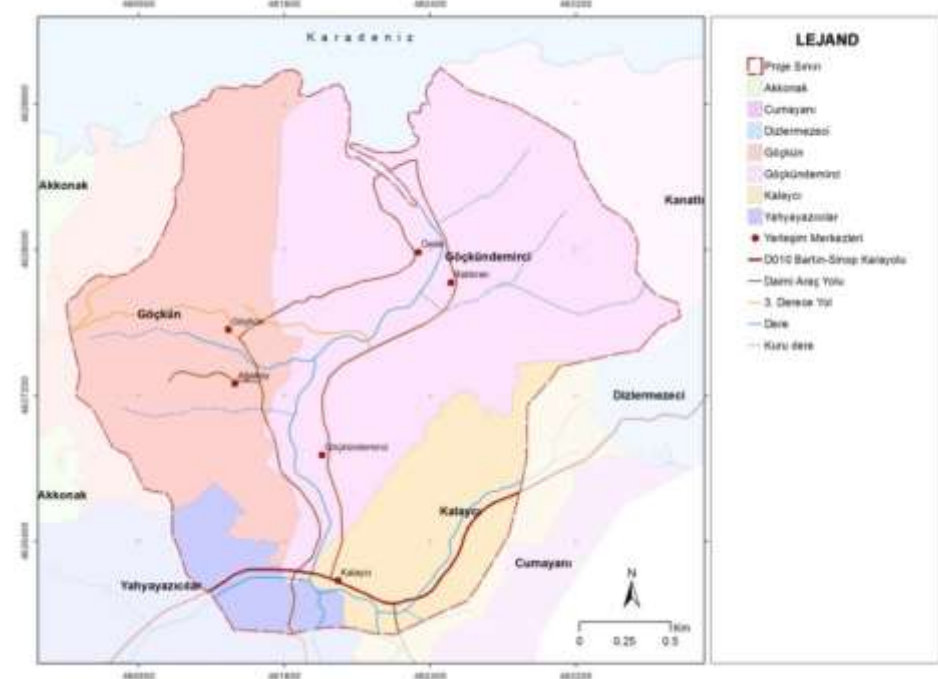
Ulaşım

Bu kısımda proje alanını fazlaca etkilemesi bakımından, proje alanı dışında Amasra ilçesi geneline ait ulaşım bilgilerinin verilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Bartın ili, İstanbul'a 441 km, Ankara'ya 278 km, Kastamonu'ya 181 km, Bolu'ya 170 km, Zonguldak'a 84 km ve Karabük'e 83 km uzaklıktadır (Bartın Valiliği, 2008a). Harita Genel Komutanlığı (2001) verilerine dayanarak hazırlanan Amasra ilçesine ait yol ağı Şekil 3.18'de verilmiştir. Araştırma alanı içindeki yol bağlantıları ise hemen tüm haritalarda yer almaktadır. İl merkezinden Amasra ilçesine ulaşım, eski ve yeni yol olmak üzere iki türlü sağlanmaktadır. Eski yol, arazinin çok eğimli olması nedeniyle dar ve virajlı olan 17 km'lik karayolu bağlantısıdır. Amasra'ya ikinci ulaşım bağlantısını ise, Zonguldak-Bartın-Amasra-Cide-İnebolu-Çatalzeytin-Ayancık-Sinop devlet yolunun 25 km'lik bölümünü oluşturan Bartın-Amasra-Çakraz yolu oluşturmaktadır. 2001 yılında bitirilen, bölünmüş çift şeritli çevre yolu niteliği taşıyan yeni yol, Bartın-Amasra arasını 17 km'den 13 km'ye düşürmüş, yol kalitesini de yükseltmiştir (Sarı, 2001), (Sarı Nayim,2010).

Şekil 3.18 : Ulaşım Haritası

Şekil 3.19 : Köy sınırları ve yerleşimler

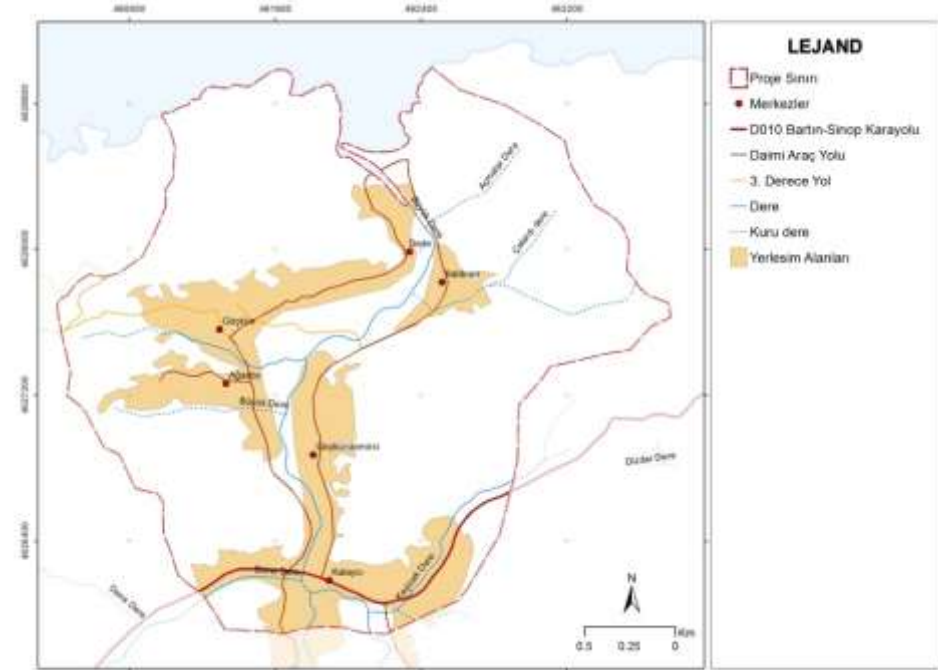
Yerleşim Alanları

Araştırma alanındaki kırsal yerleşimler, orman içinde veya bitişiğinde yer almaktadır. Proje alanı Göçkün, Göçkündemirci, Yahyayazıcılar ve Kalaycı kırsal yerleşimlerinin sınırları içerisinde yer almaktadır. Ayrıca Göçkündemirci'ye ait Baldıran ve Dede mahalleleri proje alanı içerisinde yer almaktadır. Köy sınırlarına ve kırsal yerleşimlerin yayılışına ilişkin haritalar Şekil 3.19 ve Şekil 3.20'de verilmiştir.

2013 yılı adrese dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre yapılan genel nüfus sayımında Amasra İlçe Merkezinde 6640 Kişi, Köylerde 8701 kişi olmak üzere toplam ilçe nüfusunun 15.341 kişi olduğu tespit edilmiştir. 2000 yılından günümüze Amasra ilçesinde köy nüfusunun giderek azaldığı görülmektedir. Bu aslında çalışma alanı içinde geçerli bir durumdur, bu sebeple de ekoturizm üzerinden bölgede kırsal kalkınmanın desteklenmesi önem arz etmektedir.

YERLEŞİM YERLERİ		2014	2013	2012	2011	2010	2000
BARTIN	İLÇE MERKEZİ	63.293	61.288	58.507	54.335	52.470	38.900
	ARIT BELDESİ	-	-	1.808	1.672	1.808	1.722
	KOZCAĞIZ BELDESİ	6.597	6.497	5.554	5.455	5.486	4.516
	HASANKAÇI BELDESİ	2.007	2.073	2.072	2.053	2.138	1.898
	KÖY NÜFUSU	73.373	74.424	77.175	79.066	79.289	85.966
TOPLAM	145.239	144.273	143.262	141.862	141.190	138.492	
AMASRA	İLÇE MERKEZİ	6.738	6.640	6.601	6.358	6.450	6.338
	KÖY NÜFUSU	8.588	8.731	8.683	8.794	8.914	9.794
	TOPLAM	15.326	15.341	15.284	15.143	15.364	16.122

Kaynak: <http://www.bartın.gov.tr/nufus-ve-idari-durum>

Şekil 3.20 : Proje alanı içerisinde kırsal yerleşimlerin yayılışı.

Sit Alanları

Amasra ilçesinin kıyıya bakan yamaçları ile kıyı arasında kalan alanda çeşitli arkeolojik ve doğal sit alanları mevcuttur. Bu alanların varlığı planlama kararlarında önemli etkenlerden birini oluşturmaktadır. Bu alanlar ve bunlara ait özellikler aşağıda verilmiştir (Şekil 3.21). Çalışma alanı özelinde bakıldığında Göçkündemirci kıyısı proje alanının 1. Derece doğal sit alanı olduğu görülmektedir.

Birinci Derece Arkeolojik Sit Alanı

Poseidon Mabedi'nin taşıdığı arkeolojik değer ile tepenin sahip olduğu doğal ve görsel değerlerden dolayı Boztepe'nin en üst kısmı bu alana girmektedir. Tavşan Adası; Roma, Ceneviz, Bizans, Pontus ve Osmanlı Mimari tarzlarının kalıntılarına sahip olması nedeniyle 1. derece arkeolojik sit alanına dahil edilmiştir (Sarı 2001).

İkinci Derece Arkeolojik Sit Alanı

Amasra - Bartın karayolu kenarında ATİ Tesislerinin lojmanları altında Cenevizlik Vadisindeki ATİ sosyal tesislerine kadar olan bölümü kapsamaktadır. Bu alanda eski bir yerleşim olan Akropol ve eskiden şehrin mezarlığı olan Nekropol bulunmaktadır. Her iki alanın da Kasım 2001 tarihi itibarı ile toprak altında kalması nedeniyle görülememektedir (Sarı 2001).

Üçüncü Derece Arkeolojik Sit Alanı

Birinci derece sit bölgesini kuşatan ancak sürekli onarımlarla günümüzde önemini bir ölçüde yitiren, bununla birlikte korunması zorunlu olan Osmanlı dönemi Türk sivil mimari özelliklerini taşıyan kentsel bölgedir. Boztepe'nin alt bölümleri, Kum Mahallesi Fatih Mahallesi, Bedesten Mahallesi, Kaleiçi Mahallesi bu alanın içine girmektedir. Tarihten günümüze ulaşan eski eserlerin büyük bir çoğunluğu 3. derece arkeolojik sit alanı içinde bulunmaktadır (Sarı 2001).

Birinci Derece Doğal Sit Alanları

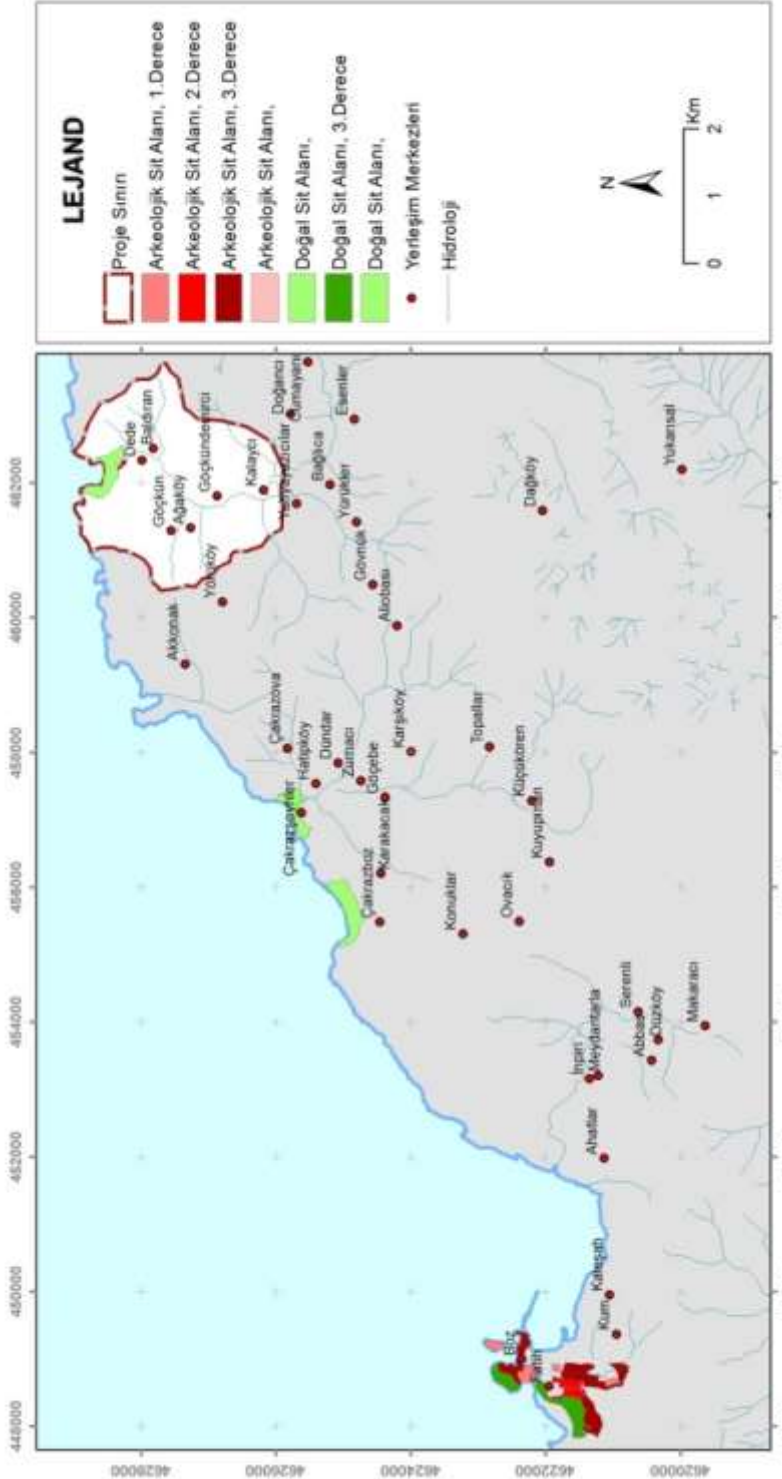
Amasra İlçesi'ndeki Büyük Liman ve Küçük Liman birinci derece doğal sit alanı içinde bulunmaktadır. KTV KYK'nun 10.11.1992 tarihli kararı ile Amasra İlçesi'nin yaklaşık 30 km doğusunda bulunan Göçkün Demirci Köyü kıyı şeridi ve köy yerleşmesini 1 km kuzeyinde yalı mevkiindeki doğal koy ile ilçenin 14 km doğusunda yer alan Bozköy kıyı şeridi birinci derece doğal sit alanı olarak tescil edilmiştir. İlçe'nin ÇakrazBozköy'ü Kuyupınar Mahallesi'ne 3 km uzaklıktaki Gürcüoluk Mağarası, 15.11.94 tarihli karar ile birinci derece doğal sit alanı olarak tescil edilmiştir (Sarı 2001).

İkinci Derece Doğal Sit Alanı

KTVKYK'nun 10.11.1992 tarihli kararı ile Amasra İlçesi'ne 17 km uzaklıktaki 2.5 km uzunluğunda kumsala sahip, Çakrazşeyhler Köyü kıyı şeridi ikinci derece doğal sit alanı olarak tescil edilmiştir (Sarı 2001).

Üçüncü Derece Doğal Sit Alanı

Bu karakterdeki alanların Amasra ilçe merkezine yakın alanlarda konumlandığı görülmektedir.

Şekil 3.21 : Proje alanı ve yakınlarındaki doğal ve arkeolojik sit alanları.

Deprem Riski

Amasra ilçesi yakınlarında kuzeybatı fay hatları yoğun olarak görülmektedir. Fay hattının bulunduğu alanlarda yerleşim alanları mevcuttur. Söz konusu fay hatlarının araştırma alanına fazla yakın olmaması nedeniyle yerleşime uygunluk açısından depremin önemli bir risk faktörü olmadığı öngörülebilmektedir (Şekil 3.22).

Şekil 3.22 : Araştırma alanı çevresindeki fay hatları.

Biyofiziksel ve sosyo-kültürel anlamda incelendiğinde çalışma alanının Karadeniz doğal kimliğine uygun, biyolojik çeşitlilik anlamında oldukça yüksek kaliteye sahip, hareketli topoğrafyası ve su sistemlerinin varlığı sonucu oluşmuş farklı ekosistemleri barındıran, peyzaj çeşitliliği açısından yüksek değerlere sahip bir alan olduğu anlaşılmaktadır. Doğal değerlerin bu kadar yüksek olmasına ek olarak kırsal dokudaki geleneksel yapının korunması ve burada yaşayan halkın oldukça sıcakkanlı ve dışa dönük olması alandaki sosyo-kültürel anlamdaki zenginliğin bir ifadesidir. Kültürel peyzajlar açısından alan, gerek tarım gibi geleneksel ekonomik aktivitelerin sürekliliğinin olması ve gerekse de sit alanı statüsü ile ön plana çıkmaktadır. Bu kadar yüksek değerlere sahip bir alanın bundan sonraki planlama ve tasarım faaliyetlerine altlık oluşturması açısından ne tür kullanımlara uygun olduğunun anlaşılması gerekmektedir.

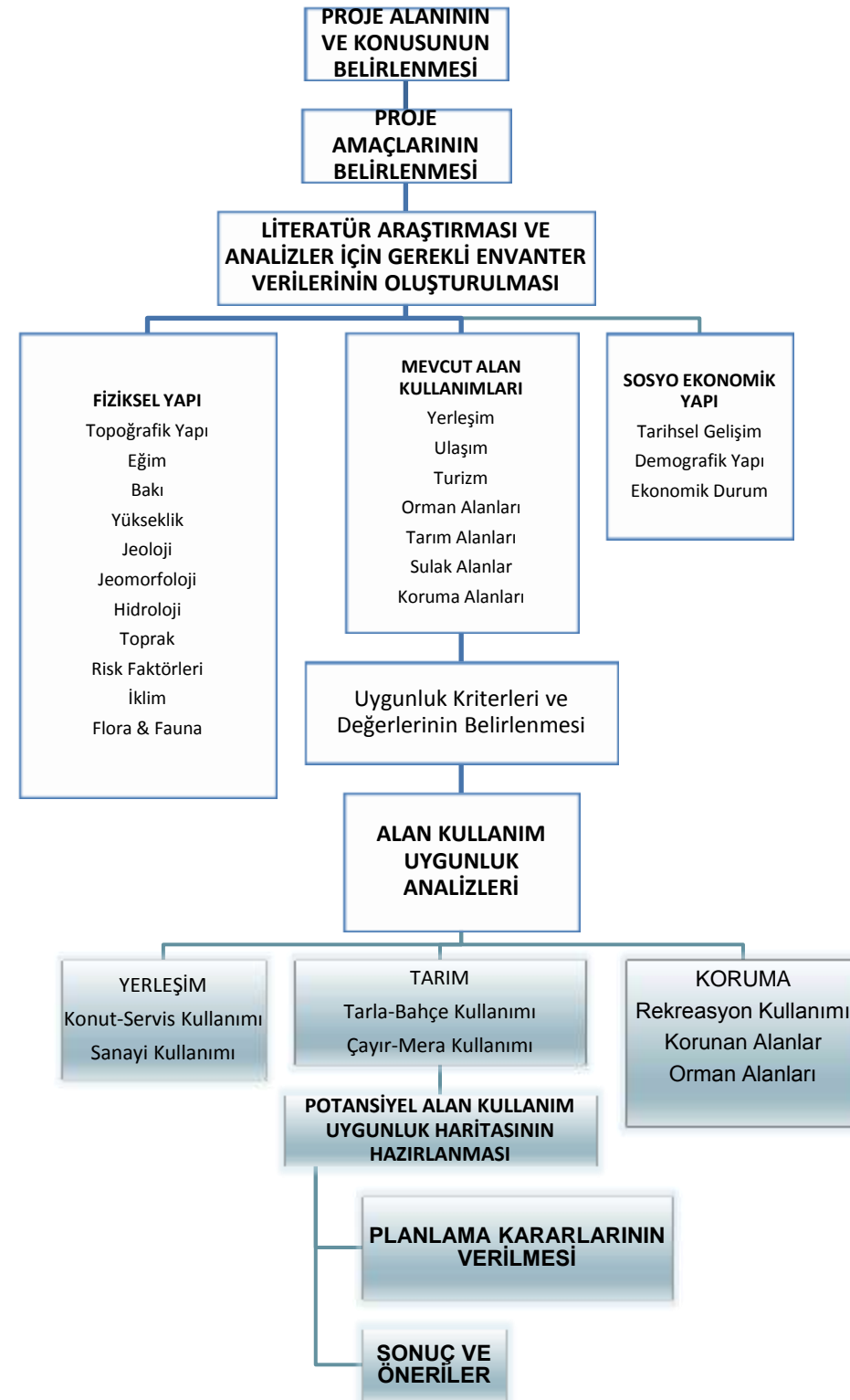
4. ÜST ÖLÇEK PLANLAMA VE UYGUNLUK ANALİZLERİ

Doğal ve kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımı, diğer bir deyişle fiziksel planlama kararlarının ekolojik açıdan kabul edilebilir bir çerçeveye oturtulması, günümüz mekân planlama stratejileri içinde hızla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda diğer mekân planlama stratejileri içinde "peyzaj planlama kavramı ve pratikleri" uzlaştırıcı ve yol gösterici tavrıyla bir adım öne çıkmaktadır. Peyzaj planlama yöntemleri zaman içinde oldukça gelişmiştir. Ancak buna rağmen tüm planlama çalışmalarında olduğu gibi peyzaj planlama sürecinde de plancının, birçok faktörün etkilediği çok sayıda farklı seçenek arasından daha uygun olanları seçmesi gerekir. Bu karar verme süreci zaman zaman oldukça karmaşık olabilmekte, bu sebeple olası hataları en aza indirgeyebilmek için çok kriterli karar analizlerinden yararlanılmaktadır. (Ayhan,2009).

Bu proje çalışmasında da peyzaj planlama kararlarının alınması aşamasında sıkça kullanılan potansiyel (optimum) alan kullanım haritasının elde edilmesi amaçlanmıştır ve söz konusu haritanın elde edilmesi için ise çeşitli aşamalarda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışma süresince kullanılan yöntemlere ait aşamalar şu şekilde özetlenebilir:

- Proje konusuna ve alanına ait literatür bilgilerinin elde edilmesi,
- Çeşitli kurum ve kuruluşlardan çalışma alanına ait envanter bilgilerinin elde edilmesi,
- Arazi çalışmaları ile söz konusu bilgilerin takviye edilmesi,
- Elde edilen envanter bilgilerinden yararlanılarak bilgisayar ortamında Coğrafik Bilgi Sistemlerinin oluşturulması ve alana ait her türlü mekansal verinin işlendiği harita katmanlarının oluşturulması,
- Alan kullanım uygunluk analizleri için gerekli analiz kriterlerinin ve değerlerinin belirlenmesi,
- Tarım, koruma ve yerleşime ait alan kullanım kategorileri ve alt kullanımları için (örneğin yerleşim kategorisi ve konut-servis ile sanayi alt kullanımları için) uygunluk analizlerinin gerçekleştirilmesi,
- Üç alan kullanım kategorisi için alan kullanım nihayi alan kullanım tercihlerinin saptanması,
- Söz konusu tercihlere ait haritaların çakıştırılması ile Potansiyel ya da Optimal alan kullanımına ait haritanın elde edilmesi,
- Potansiyel alan kullanım haritasının yorumlanması ile peyzaj planlamaya ilişkin plan kararlarının ve önerilerin verilmesi.

Bütün çalışmalar ArcGIS 10.0 paket programı ile gerçekleştirilmiş olup bazı aşamalarda diğer yardımcı programlardan da yararlanılmıştır. Çalışmanın yöntemine ait akış şeması aşağıda verilmiştir.

4.1. Alan Kullanım Uygunluk Kriterleri ve Değerlerinin Belirlenmesi

Günümüzde peyzaj planlama ya da diğer mekansal planlama çalışmalarında alan kullanım uygunluk analizleri önemli bir yer tutmaktadır. Uygunluk analizleri çalışma alanında hangi alan kullanımının arazinin hangi kesimi için uygun olduğunu belirlemeye yönelik analizleri kapsamaktadır. Başka bir deyişle uygunluk analizleri, farklı alan kullanım kategorilerinin (tarım, yerleşim, vb. gibi) kabul edilen kriterlere göre mekansal dağılımlarını ve kapladıkları en uygun alanları hesaplamayı sağlayan analizlerdir.

Peyzaj planlama kararlarını oluştururken uygunluk analizleri ile ortaya konacak optimum alan kullanımının bilinmesi gerekmektedir. Uygunluk analizleri sonucunda elde edilecek olan optimum alan kullanım haritasını oluşturmak üzere, ilk olarak, belirlenen her bir arazi kullanım kategorisi için uygun alanları belirlemek üzere uygunluk kriterleri oluşturulmuştur (Şekil 4.1).

Uygunluk analizleri hiyerarşik bir yapıya sahiptir ve tümevarım ilkesine göre gerçekleştirilirler. Örnek vermek gerekirse şemada:

- Tarım, yerleşim ve koruma kullanımları için uygun alanlar belirlenmiştir.
- Yerleşim için uygun alanlar belirlenirken ilk önce "konut-servis" ve "sanayi" için uygun alanlar belirlenmiş ve bunlar birleştirilerek yerleşim için uygun alanlar ortaya konulmuştur.
- Tarım kullanımı için uygun alanları belirlerken ise önce tarla-bahçe ve çayır-mera kullanımına uygun alanlar belirlenip daha sonra bunlar birleştirilerek tarıma uygun alanlar tespit edilmiştir.
- Konut- servis için uygun alanlar belirlenirken arazi kullanım kabiliyet sınıfları, eğim, jeolojik yapı, ulaşım ağına yakınlık, bitki örtüsü, mevcut yerleşim alanlarına yakınlık, arazi bakışı ve fay hatlarına yakınlık gibi kriterler için ayrı ayrı alan kullanım uygunlukları belirlenmiş ve bunlar ArcGIS ortamında birleştirilerek konut- servis için uygun alanları gösteren harita elde edilmiştir.
- Şemadaki her bir kare yapılan bir analizi başka bir deyişle elde edilen bir haritayı ifade etmektedir. Buna göre optimum ya da potansiyel alan kullanım haritası 53. analize ya da elde edilen 53. haritaya karşılık gelmektedir

Uygunluk kriterleri belirlendikten sonra her bir kritere ait uygunluk değerlerine karar verilmiştir. Buna göre analizi yapılacak bir özellik için:

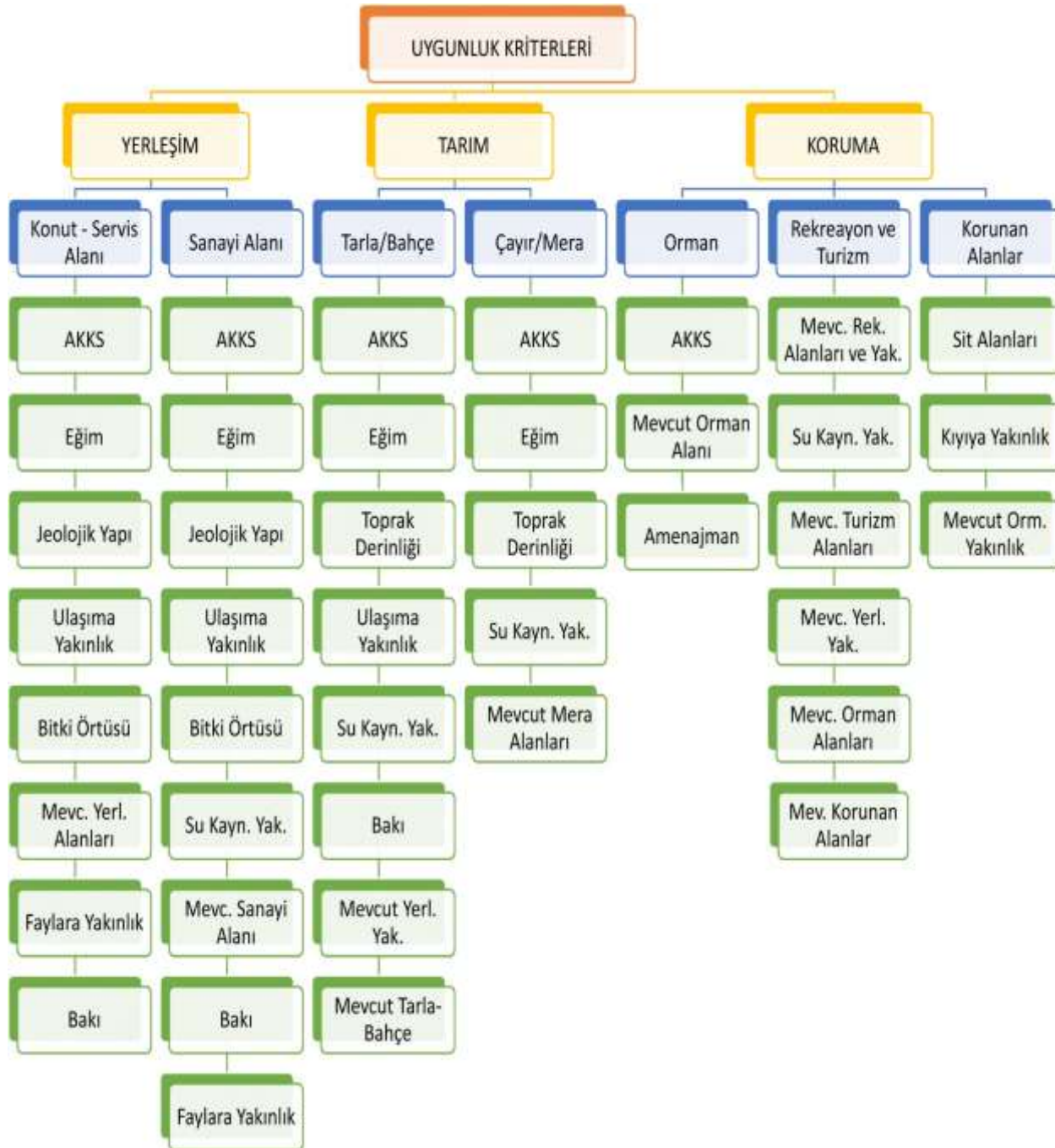
En uygun alanlara 4

Uygun alanlara 3

Az uygun alanlara 2

Uygun olmayan alanlara 1 değerleri atanmıştır.

Aşağıda CBS analizlerinde kullanılmak üzere geliştirilmiş tarım, koruma ve yerleşim ile alt kullanımları için kabul edilen uygunluk kriterleri ve değerleri gösterilmiştir.

Şekil 4.1 Alan kullanım uygunluk kriterleri ve hiyerarşik yapısı

Çizelge 4.1 : Konut-Servis alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG. DEĞ.	ETKİ (%)	KAYNAK
Konut - Servis Alanları	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları	1. Sınıf	1	19	Zengin 2007
		4. sınıf	2		
		6. sınıf	3		
		8. ve 7. Sınıf	4		
	Eğim	% 2-6 (düz-düze yakın)	4	10	Akten M 2008
		% 6-12 (hafif)	3		
		% 12-20 (orta)	2		
		% 30+ (dik)	1		
	Jeolojik Yapı	Alüvyon bölgeler	1	16	Zengin Yılmaz S
		Diğer jeolojik formasyonlar	4		
	Ulaşım Yakınlık	0-50 m	4	11	Zengin 2007
		50-150 m	3		
		150<	1		
	Bitki Örtüsü	Var	1	8	Özgün 2015
		Yok	4		
	Mevcut Yerleşim Alanları	Var	4	25	Özgün 2015
Yok		1			
Bakı	G, GD, GB	4	7	Zengin 2007	
	D, B	3			
	KD, KB	2			
	K	1			
Faylara Yakınlık	0-150	1	4	Özgün 2015	
	150-250	2			
	250-500	3			
	500<	4			

Çizelge 4.2 : Sanayi alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG.DEĞ.	ETKİ (%)	KAYNAK
Sanayi Alanları	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları	6. ve 7. Sınıf	4	17	Akten M., 2008
		4. sınıf	3		
		1. sınıf	1		
	Eğim	% 2-6 (düz-düze yakın)	4	4	Akten M., 2008
		% 6-12 (hafif)	3		
		% 12-20 (orta)	2		
		% 30+ (dik)	1		
	Jeolojik Yapı	Alüvyon bölgeler	1	9	Zengin M., Yılmaz S, 2007
		Diğer jeolojik formasyonlar	4		
	Ulaşım Yakınlık	0-100 m	4	10	Yeşil 2013
		100-150 m	3		
		150-200m	2		
		200m<	1		
	Bitki Örtüsü	Orman-çayır-mera-tarım dışı	4	13	Yeşil 2013
		Orman-çayır-mera-tarım	1		
	Su Kaynaklarına Mesafe (m)	0-50	1	13	Yeşil 2013
		50-100	2		
		100-200	3		
		200 +	4		
	Bakı	G, GD, GB	4	6	Akten M 2008
D, B		3			
KD, KB		2			
K		1			
Mevcut Sanayi Alanı	Var	4	25	Orijinal 2015	
	Yok	1			
Fay Hattına Yakınlık	>500 m	4	3	Dağistanlıoğlu C., 2012	
	250-500 m	3			
	150-250 m	2			
	<150 m	1			

Çizelge 4.3 : Tarla-Bahçe alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG. DEĞ.		KAYNAK
Tarla-Bahçe Tarımı	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları	1.Sınıf	4	19	Zengin 2007
		4. Sınıf	3		
		6. sınıf	2		
		7. ve 8. sınıf	1		
	Eğim	% 0-6	4	13	Zengin 2007
		% 6-12	3		
		% 12-20	2		
		% 20-30+	1		
	Toprak Derinliği	0-20 (çok sığ)	1	4	Zengin 2007
		20-50 (sığ)	2		
		50-90 (orta derin)	3		
		90+ (derin)	4		
	Ulaşım Yakınlık	0-100 m	4	8	Yeşil 2013
		100-200 m	3		
		200-300m	2		
		300m<	1		
	Su Kaynaklarına Yakınlık (m)	0-100	1	16	Yeşil 2013
		100-200	4		
		200-300	3		
300-400		2			
Mevcut Tarla/Bahçe	var	4	25	Orijinal 2015	
	Yok	1			
Bakı	G, GB, GD, Düz	4	5	Yeşil 2013	
	D,B	3			
	KD, KB	2			
	K	1			
Mevcut Yerleşim Alanlarına Yakınlık	0-100m	4	10	Orijinal 2015	
	100-150m	3			
	150-200m	2			
	200m<	1			

Çizelge 4.4 : Çayır-Mera alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG. DEĞ.	ETKİ (%)	KAYNAK
Çayır - Mera	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları	1. Sınıf	4	18	Akten 2008
		4. ve 6. sınıf	3		
		7. ve 8. sınıf	1		
	Eğim	% 0-2	1	10	Akten 2008
		% 2-6	4		
		% 6-12	4		
		% 12-20	3		
		% 20-30	2		
		% 30 +	1		
	Toprak Derinliği	0-20 (çok sığ)	1	12	Akten 2008
		20-50 (sığ)	2		
		50-90 (orta derin)	3		
		90+ (derin)	4		
	Su Kaynaklarına Yakınlık(m)	0-100	1	24	Akten 2008
		100-200	4		
		200-300	3		
		300-400	2		
		400<	1		
	Mevcut Mera Alanları	var	4	36	Orijinal 2015
		yok	1		

Çizelge 4.5 : Orman alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG. DEĞ.	ETKİ (%)	KAYNAK
Orman	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları	7. Sınıf	4	30	Yeşil 2013
		6. sınıf	3		
		4. sınıf	2		
		1. sınıf	1		
	Mevcut Orman Alanları	Yok	1	40	Zengin 2007
		Var	4		
	Amenajman	is,z	1	30	Orijinal 2015
		diğerleri	4		

Çizelge 4.6 : Koruma alanları alanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYGUNLUK DEĞERİ	ETKİ (%)	KAYNAK
	Sit Alanları	Var	4	40	Orijinal 2015
		Yok	1		
	Kıyıya Yakınlık	50m	4	35	Zengin 2007
		50-100	3		
		100<	1		
	Mevcut Orman Alanlarına Yakınlık	0 - 100	4	25	Orijinal 2015
		100 - 200	3		
		200 - 400	2		
		400 <	1		

Çizelge 4.7 : Rekreasyon ve Turizmalanları için belirlenen uygunluk kriterleri ve uygunluk değerleri.

	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ	DEĞERLENDİRME FAKTÖRÜ ALT BİRİMLERİ	UYG. DEĞ.	ETKİ (%)	KAYNAK
Rekreasyon ve Turizm	Mevcut Rekreasyon Alanlarına Yakınlık	0-100 m	4	22	Orijinal 2015
		100-200 m	3		
		200-300	2		
		300<	1		
	Mevcut Korunan Alanlar	Var	4	19	Zengin 2007
		Yok	1		
	Su Kaynaklarına Yakınlık (m)	0-250 m	4	18	AKTEN, 2009
		250-500 m	3		
		500-750 m	2		
		750m<	1		
	Mevc. Turizm Alanları	Var	4	16	Orijinal 2015
		Yok	1		
	Mevcut Yerleşime Yakınlık	0-500m	4	10	Zengin 2007
		500-1000	3		
1000<		2			
Mevcut Orman Alanları	Var	4	15	Zengin 2007	
	Yok	1			

4.2. Yerleşim için Uygunluk Analizleri

Bu araştırmada Amasra'ya ait peyzaj planlama projesinin arazi kullanım planlaması sürecinde yer alan farklı arazi kullanımlarının uygunluğu ve buna göre gerçekleştirilen arazi kullanım tahsisi konuları da ele alınmıştır. Arazi kullanım uygunluğu, araştırma alanındaki potansiyel arazi kullanımları olan Yerleşim, Tarım ve Koruma alanlarına yönelik farklı kriterlerin kombine edilmesi ile ilgili bir terimdir. Buna karşılık arazi kullanım tahsisi kavramında, yönetim amaçlarına (arazi kullanım şekillerine) ve belirlenen arazi kullanım uygunluklarına dayalı olarak, bir arazi kullanım deseninin elde edilmesine yönelik bir süreç söz konusudur.

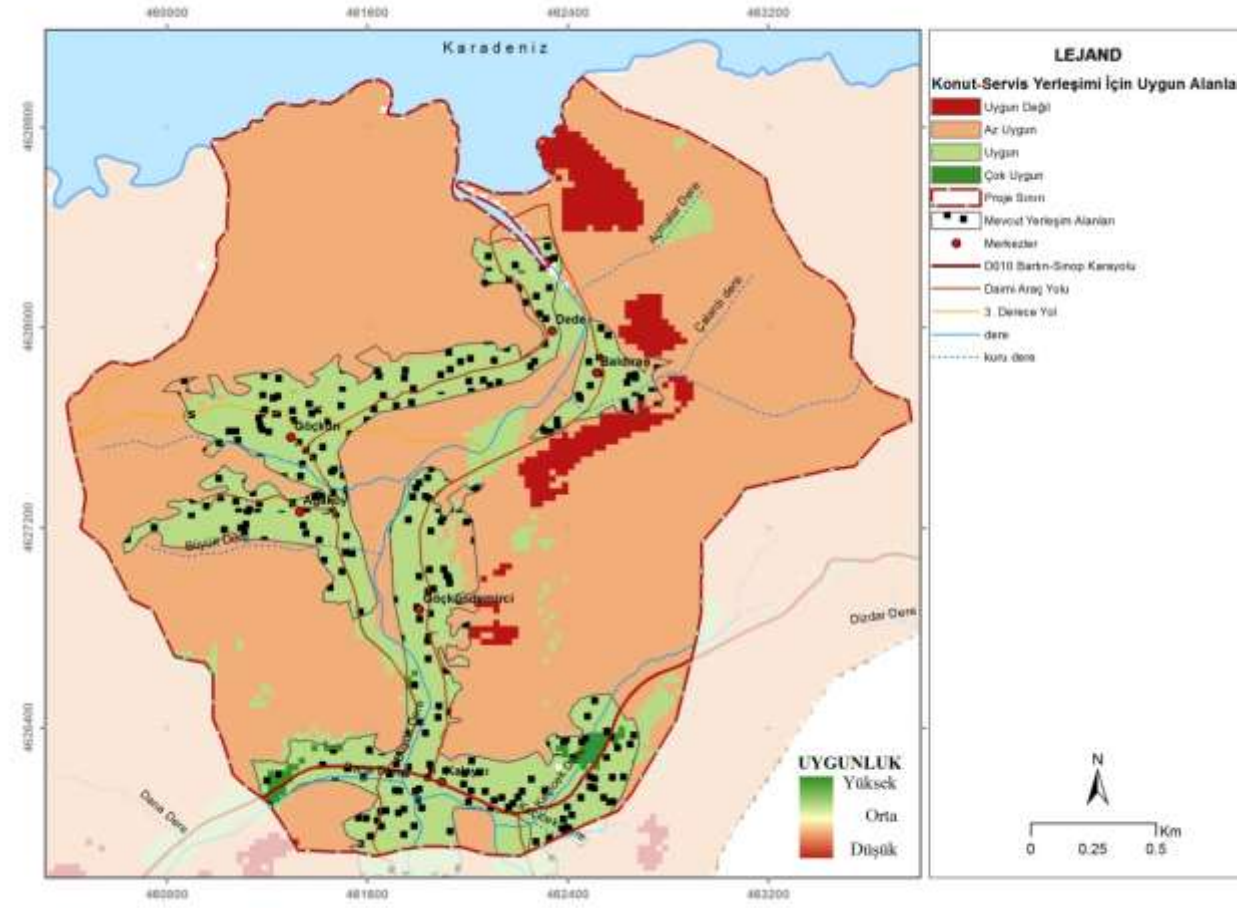
Proje alanında yerleşim alanları için uygun alanlar belirlenirken öncelikle **konut-servis alanları** ve **sanayi alanları** için uygun olan yerler belirlenmiştir.

Konut ve Servis Yerleşimi için Uygun Alanların Belirlenmesi

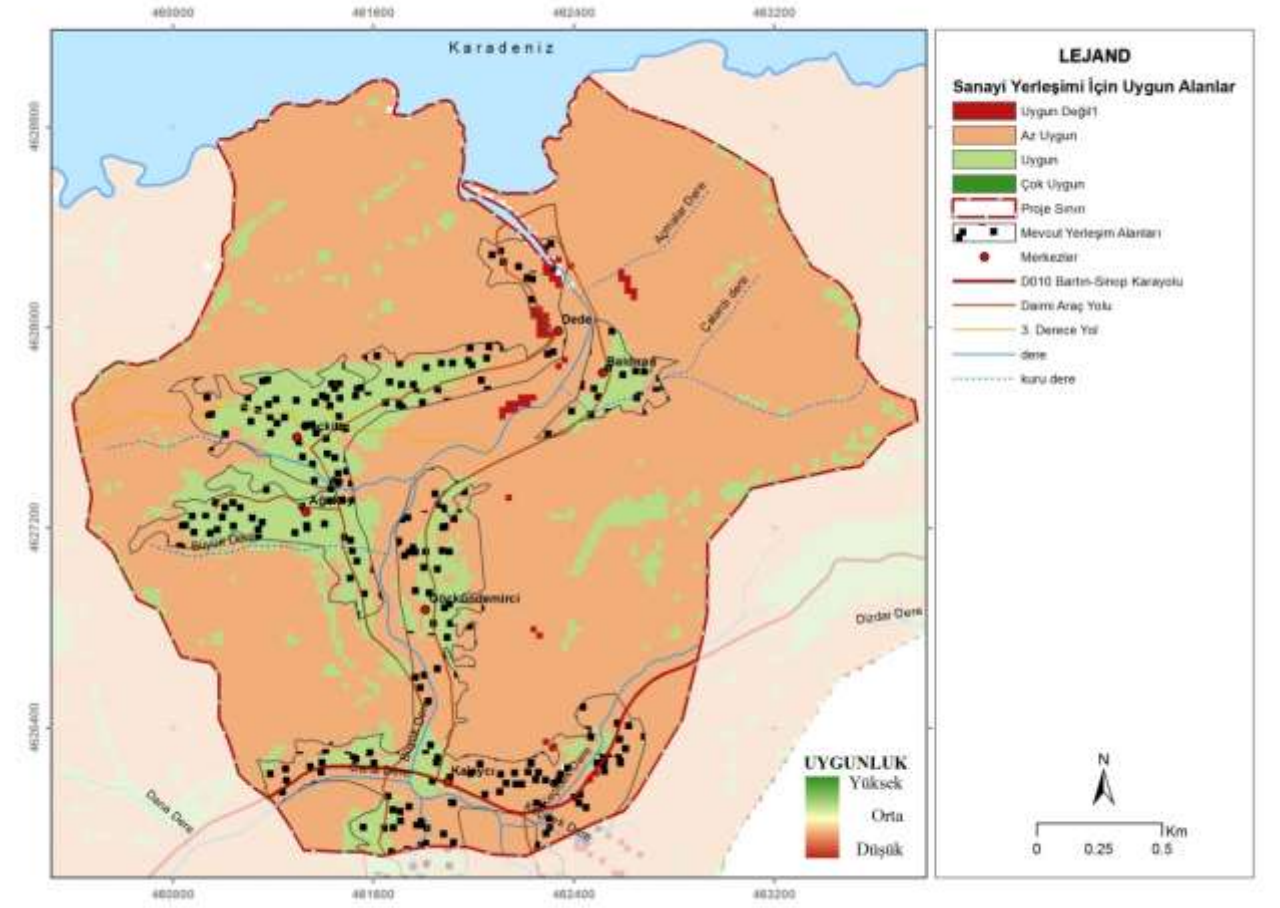
Yukarıda Şekil 4.1'de verilen hiyerarşik sıraya göre öncelikle konut servis-alanları için ArcGIS ortamında şu analizler yapılmıştır:

- Arazi kullanım kabiliyet sınıfları bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Eğim durumu bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Bakı gruplarına göre konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Jeolojik yapı bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Ulaşım ağına yakınlık bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Bitki örtüsü açısından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Mevcut yerleşim alanlarına yakınlık bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,
- Fay hatlarına yakınlık bakımından konut-servis kullanımına uygun arazilerin belirlenmesi,

Söz konusu bu analizlerden sonra elde edilen sekiz harita ArcGIS ortamında ağırlıklı olarak çakıştırıldıktan sonra konut ve servis (okul, cami, hasrane, vb) kullanımı için uygun alanlar ortaya konulmuştur (Şekil 4.2).

Şekil 4.2 Konut-Servis kullanımına ait uygunluk haritası.

Şekil 4.3 Sanayi kullanımına ait uygunluk haritası.

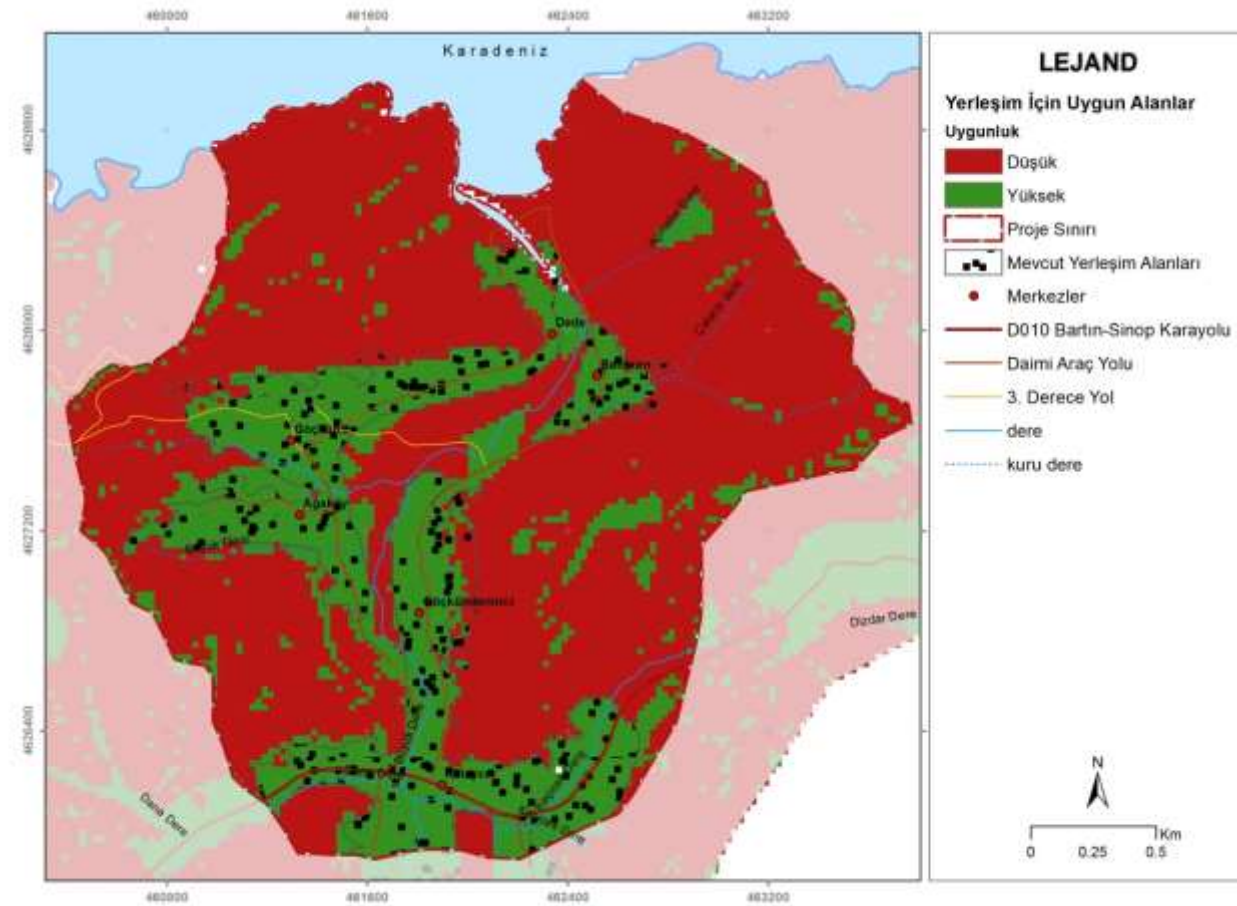
Haritadan anlaşılacağı gibi konut ve servis için uygun alanlar genel olarak mevcut yerleşim alanları ve çevresindeki alanlardır. Orman alanlarına yakın kesimlerin ise uygun olmadığı görülmektedir.

Sanayi İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

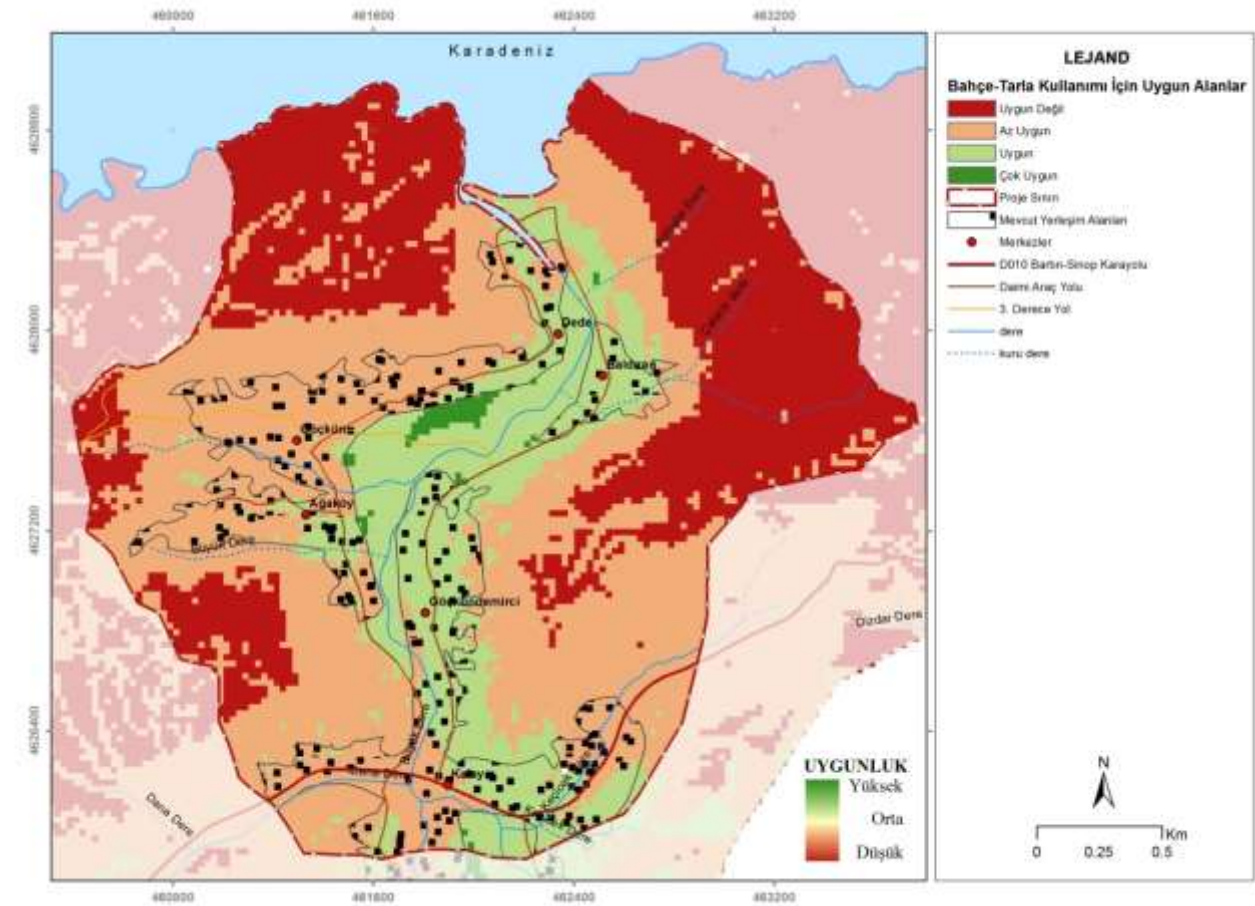
Sanayi kullanımına uygun alanların belirlenmesi için projede ele alınan kriterler, toprak haritasında belirtilen arazi kullanım kabiliyet sınıfları (AKKS), eğim, jeolojik yapı, ulaşım yakınlık, bitki örtüsü, su kaynaklarına yakınlık, mevcut sanayi alanları, baki, fay hatlarına yakınlıktır. Bu kriterler için yapılan uygunluk analizlerinden elde edilen haritaların karşılaştırılması ile Şekil 4.3'de görülen sanayi yerleşimine uygun alanları gösterir harita elde edilmiştir.

Daha sonra **konut-servis alanları** için belirlenen harita ile **sanayi alanları** için elde edilen haritanın birleştirilmesi sonucu **yerleşim kategorisi** için uygun alanları gösteren harita elde edilmiştir (Şekil 4.4).

Bu haritada görüldüğü üzere mevcut yerleşimlerin bölgesinin yerleşim için yüksek uygunlukta olduğu anlaşılmaktadır. Bu aslında yerleşim yeri tercihi olarak geçmişten günümüze doğru seçimlerin yapıldığını göstermektedir. Bunlara ek olarak bu alanlar dışında kalan orman ve tarım arazileri olarak görülen alanlara verilen yüksek uygunluk değeri bahsi geçen doğal ve yarı doğal alanlarda parçalanmaya ve yok olmaya neden olacağı için tercih edilmemelidir. Konut ve sanayi alanlarının uygunluk haritalarının karşılaştırılması ile elde edilen yerleşim için uygun alanlar haritasında parçalanmaya yol açacak şekilde oluşan peyzaj lekelerinin ağırlıklı olarak sanayi ile ilgili puanlamadan kaynaklı olduğu görülmektedir. Bu alanların sanayi lehine kullanımı hem parçalanmaya hem de çevre kalitesinin düşmesine neden olacaktır. Sanayi yer seçimleri için çalışma alanının zengin doğal kaynakları ve habitatları düşünüldüğünde bu alanların kullanılmaması peyzaj ekolojisi açısından önerilir.

Şekil 4.4 Yerleşim kullanımına ait uygunluk haritası.

Şekil 4.5 Tarla-Bahçe kullanımına ait uygunluk haritası.

4.3. Tarım İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

Tarım alanları için iki alt arazi kullanımı için uygunluk analizleri yapılmıştır. Bunlar **bahçe-tarla alanları** ve **çayır-mera alanlarıdır**.

Tarla-Bahçe İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

Bahçe ve tarla kullanımına uygun alanları belirlerken kullanılan kriterler şunlardır: AKKS, eğim, baki, toprak derinliği, ulaşımaya yakınlık, mevcut tarla-bahçe alanları, su kaynaklarına yakınlık, mevcut yerleşim alanlarına yakınlık. Bu kriterlere ait uygunluk analizleri ile elde edilen haritaların çakıştırılması ile Şekil 4.5'de görülen bahçe ve tarla tarımına uygunlukları gösterir harita elde edilmiştir.

Bu harita Büyük dere boyunca olan aluvyalli koridorun bahçe ve tarla tarımına uygun olduğunu göstermektedir. Ancak mevcut durumda bu alanların bir kısmı düşük yoğunluklu yerleşim dokusu ile kaplanmış durumdadır.

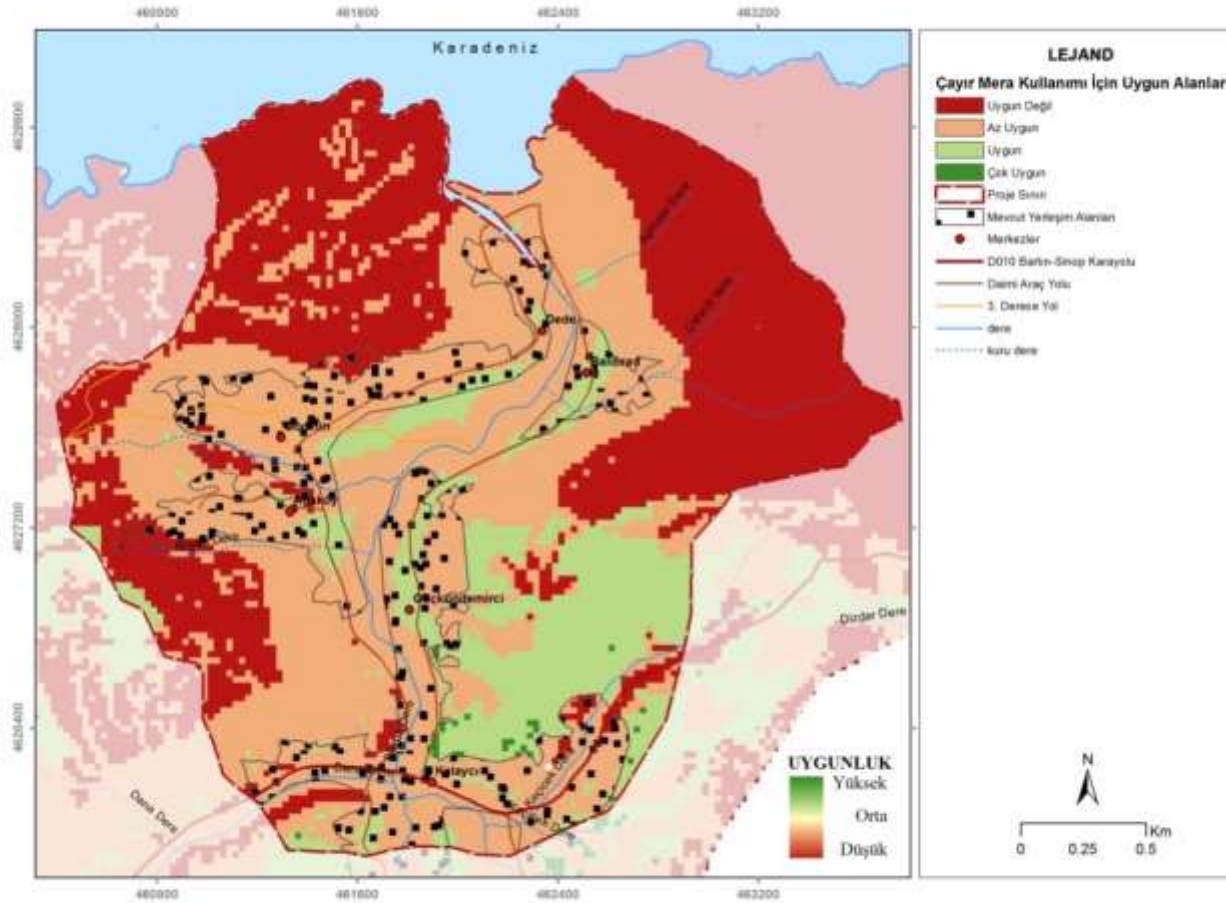
Çayır-Mera İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

Çayırlar; otu genellikle biçilmek suretiyle değerlendirilen, taban suyunun yüzeye yakın olduğu ve üzerinde daha çok, yüksek boylu yumaklı bitkilerin bulunduğu yem alanıdır.

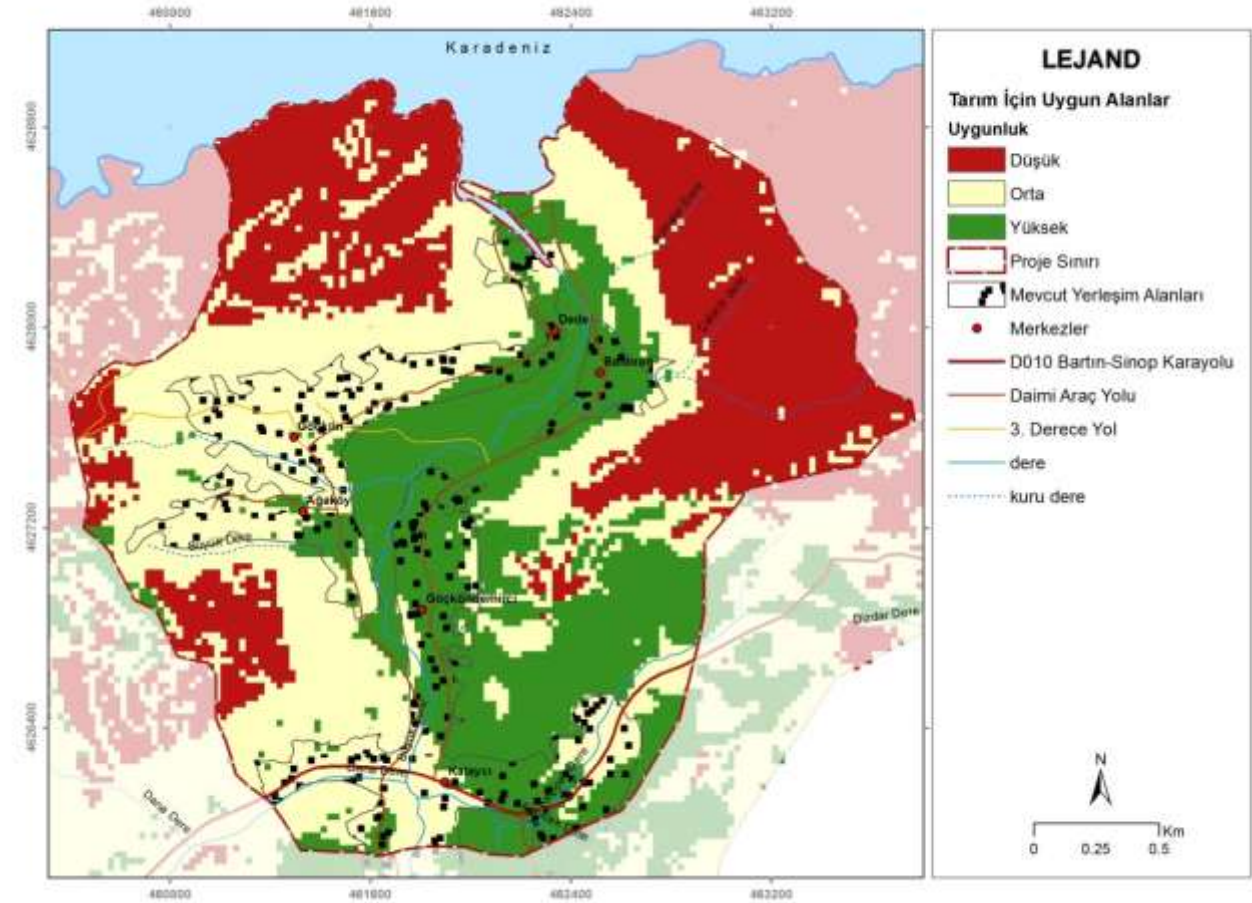
Meralar; üzerinde evcil hayvanlar için elverişli doğal veya yapay bitki örtüsü bulunan yem alanlarına denir. Meralar çayırların aksine, nispeten yüksek ve taban suyunun derin olduğu kıraç yerlerde oluşurlar.

Bu alanlar için yapılan uygunluk analizlerinde belirlenen kriterler, AKKS, eğim, toprak derinliği, su kaynaklarına yakınlık ve mevcut mera alanlarına yakınlıktır.

Bu kriterlere göre elde edilen uygunluk haritaları çakıştırılarak Şekil 4.6'da gösterilen çayır ve mera kullanımına uygun alanlara ait harita elde edilmiştir.

Şekil 4.6 Çayır-Mera kullanımına ait uygunluk haritası.

Şekil 4.7 Tarım Alanlarına kullanımına ait uygunluk haritası.

Çayır meraya en uygun alanların Göçkündemirci yerleşiminin doğusu ve Kalaycı yerleşiminin kuzey doğusu olduğu görülmektedir. Mevcut durumda da bu durumu destekler nitelikte kullanımlar arazide mevcuttur. Bu alanda yerleşimlerin olmaması tarım sektörünün alanın kimliğine yaptığı katkıyı artıracaktır.

Çalışmanın ilerleyen aşamasında, **bahçe-tarla** ile **çayır-mera** için elde edilen uygunluk haritalarının ArcGIS ortamında eşit ağırlıklı olarak birleştirilmesi ile **tarıma uygun alanlar** tespit edilmiştir (Şekil 4.7).

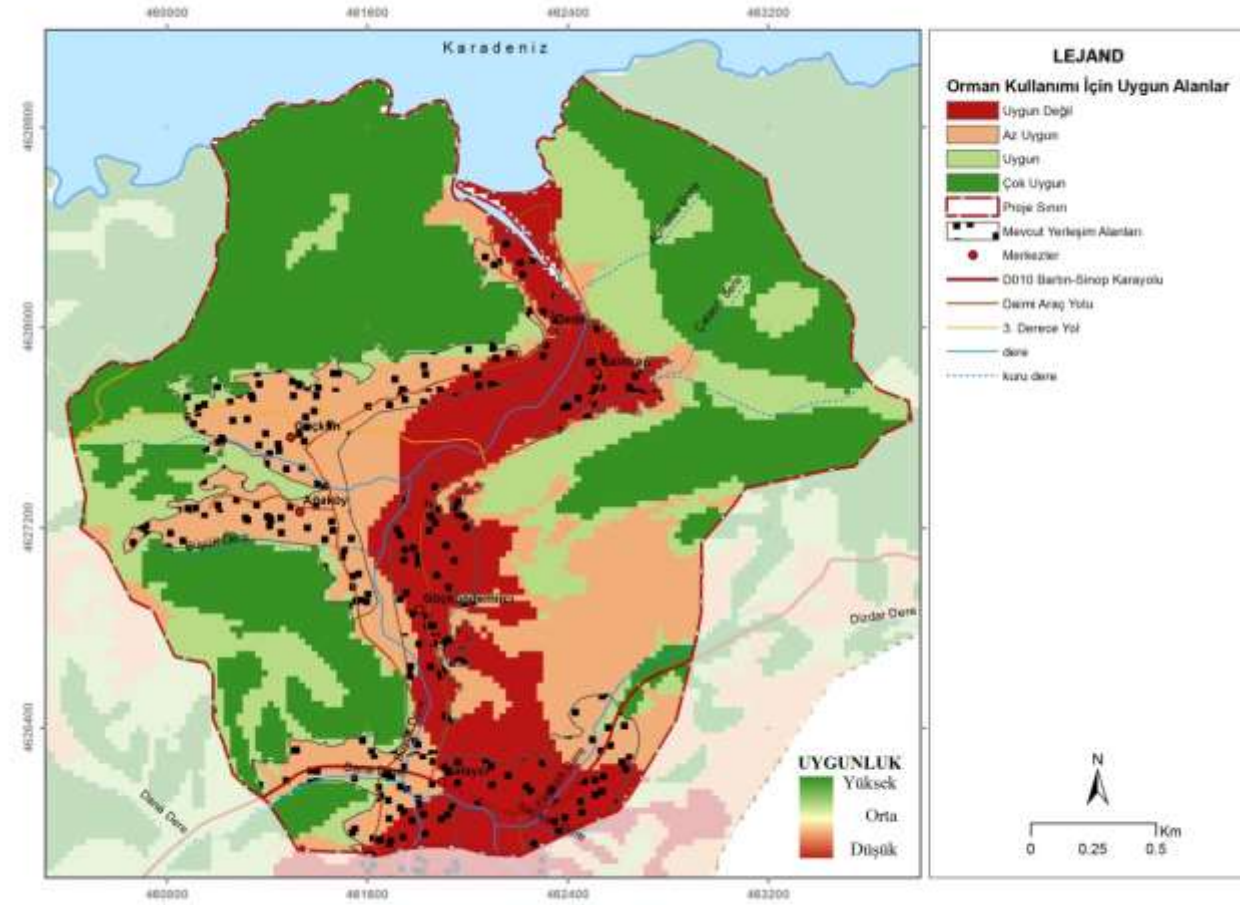
Sonuçlar mevcut durumla mukayese edildiğinde tarıma uygun alanların özellikle de Göçkündemirci yerleşiminin omurgasını oluşturan ana yol aksı boyunca yerleşim tarzı kullanımlarla işgal edildiğini göstermektedir. Ancak bu yerleşimin yoğunluğu oldukça düşüktür ve yapıların arazide dağınık bir konfigürasyonu vardır. Bunun alanın tarıma dayalı kırsal kimliğini sürdürmesi açısından korunması gereken bir özellik olarak görülmektedir.

4.4. Koruma İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

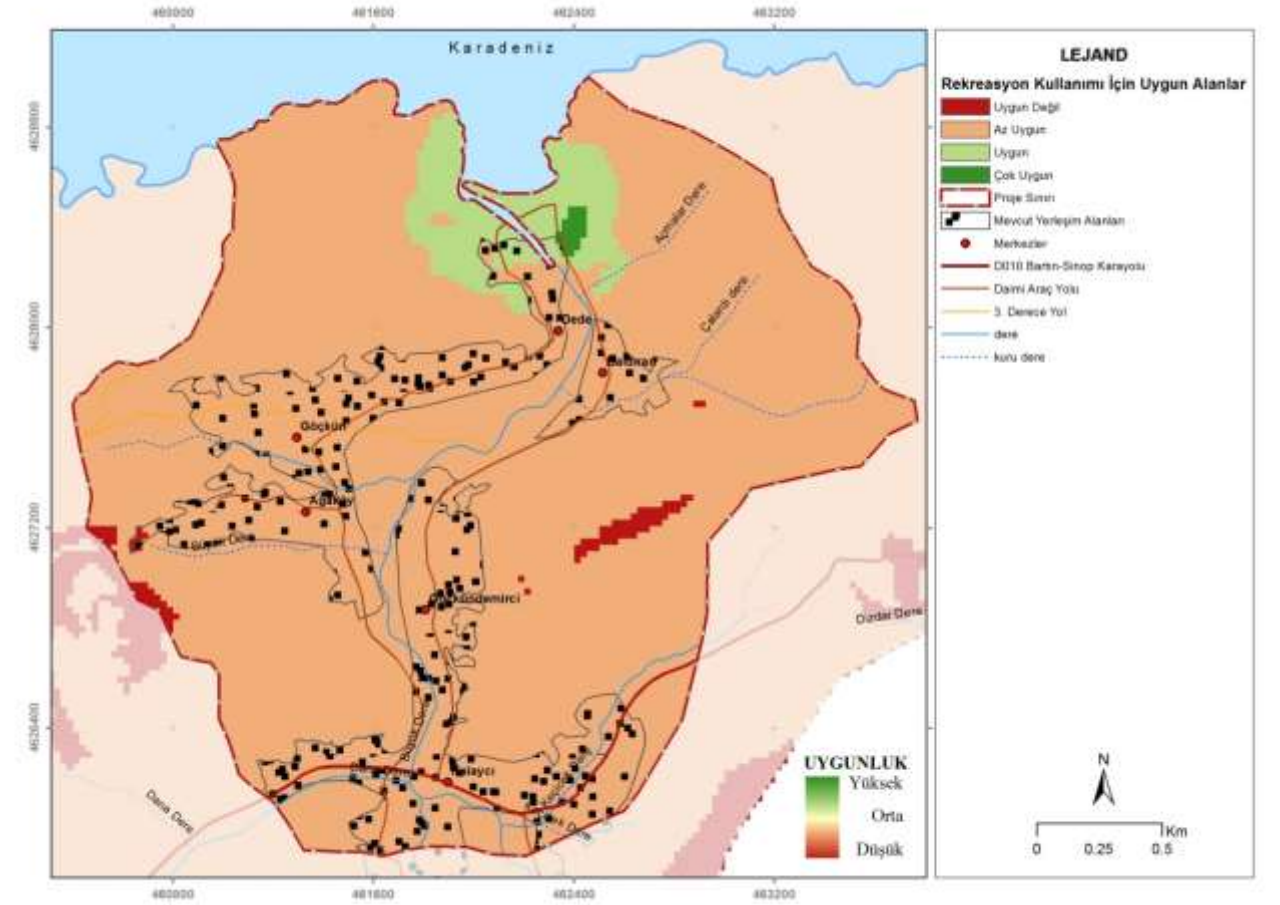
Projede ele alınan üçüncü alan kullanım kategorisi olan koruma kullanımına ait alanlar, orman ve ayrıca rekreasyon kullanımları için belirlenen alt kullanımlara ait uygunluk kriterlerinin birleştirilmesi ile tespit edilmiştir.

Orman İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

Orman kullanımı için belirlenen alt kriterler; AKKS, amenajman, mevcut orman alanlarının varlığıdır. Bu kriterlere göre yapılan analizlere ait haritaların çakıştırılması ile orman kullanımı için uygun alanları gösteren harita elde edilmiştir (Şekil 4.8)

Şekil 4.8 Orman kullanımına ait uygunluk haritası.

Şekil 4.9 Rekreasyon ve Turizm kullanımına ait uygunluk haritası.

Şekilden anlaşılacağı üzere mevcut orman alanları ve çevresinin orman kullanımı için çok uygun olduğu nispeten düzleşmeye başlayan alanın da uygun olduğu görülmektedir. Taban suyu yüksek alüvyal sahaların ise uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

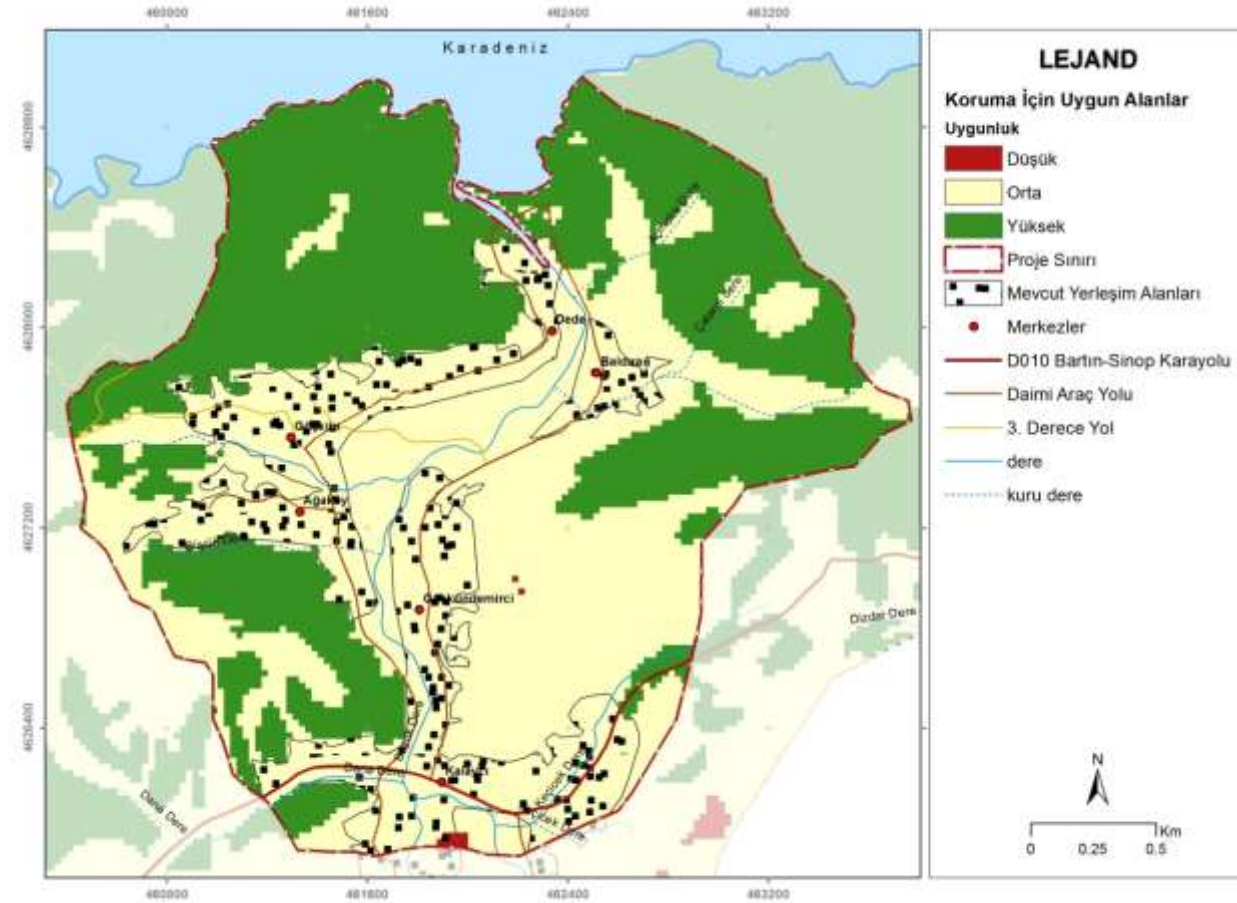
Rekreasyonel Kullanım İçin Uygun Alanların Belirlenmesi

Rekreasyonel kullanımlar için belirlenen uygunluk kriterleri; su varlığına yakınlık, mevcut turizm alanları, mevcut rekreasyonel alanlara yakınlık, mevcut orman alanlarına yakınlık, mevcut yerleşime yakınlık, mevcut koruma alanlarının varlığı olarak belirlenmiştir. Söz konusu kriterlere ait uygunluk analizlerinden elde edilen haritaların birleştirilmesi ile Şekil 4.9'da görülen rekreasyona uygun alanları gösteren harita elde edilmiştir.

Haritada görüldüğü gibi mevcut rekreasyon alanı olan Göçkündermirci kıyı kumul alanı ve çevresinin rekreasyonel kullanıma uygun olduğu hemen hemen diğer bütün alanların ise az uygun oldu görülmekte olup uygun olmayan alana rastlanmamıştır.

Orman ve rekreasyonel kullanıma ait haritaların çakıştırılması ile koruma alan kullanım kategorisi için saptanan alanları gösteren harita elde edilmiştir (Şekil 4.10).

Bu haritaya bakıldığında alanın özellikle de Karadeniz'e yakın kuzey taraflarındaki yoğun orman dokusunun öncelikli olarak korunması gerektiği anlaşılmaktadır. Çünkü buradaki orman dokusu peyzaj ekolojisine göre ekolojik kalitenin bir göstergesi olan en büyük orman lekelerini barındırmaktadır. Buna ek olarak Baldıran yerleşiminin güney ve güneydoğu tarafında yer alan doğal alanların ve ayrıca Ağaköy yerleşiminin güneyinden Göçkündermirci yerleşiminin batısındaki nehir yatağına kadar inen doğal dokunun da orman niteliğini koruması gerekmektedir. Çalışma alanının yüksek ekolojik değerleri ve kimlik açısından bu değerlerin sosyo-ekonomik anlamda yaptığı katkılar düşünüldüğünde koruma için orta düzeyde uygun olarak çıkan alanlarda dahi mevcut durumun bozulmadan korunmasına özen gösterilmelidir, bu bir noktada geleneksel tarım aktivitelerinin ve kırsal dokunun içinde yer aldığı doğal matrisin peyzaj yönetimi yaklaşımları ile sürdürülebilir korumasının yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda ekoturizm önemli bir alternatif olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 4.10 Koruma kullanımına ait uygunluk haritası.

4.5. Potansiyel Alan Kullanımlarının Belirlenmesi

Yukarıda gerçekleştirilen uygunluk analizleri ile tarım, koruma ve yerleşim kategorilerine ve alt kullanımlarına ait uygunluk haritaları elde edilmiştir. Söz konusu haritalar gelecekte görülmesi muhtemel alan kullanım dağılımlarını da ifade etmektedirler.

Bu üç alan kullanım kategorisine ait uygunluk haritaları ArcGIS ortamında normalleştirme, daraltma işlemlerinden sonra biraraya getirilerek proje alanına ait potansiyel alan kullanımlarına ve kategoriler arasında gelecekte görülmesi muhtemel alan kullanım uyumsuzluklarına ait mekansal sonuçlar elde edilmiş ve buna ait harita Şekil 4.11'de verilmiştir.

Söz konusu haritanın lejendında yer alan ifadelerin açıklaması aşağıda yer almaktadır.

Koruma: Söz konusu alanlar (yeşil renkli) koruma alan kullanım kategorisine uygun olup geleceğe ait planlama çalışmalarında bu kullanım göz önünde bulundurulmalıdır.

Tarım:Söz konusu alanlar (sarı renkli) tarım kategorisine uygun olup geleceğe ait planlama çalışmalarında bu kullanım göz önünde bulundurulmalıdır.

Yerleşim:Söz konusu alanlar (kahverengi)yerleşim kullanım kategorisine uygun olup geleceğe ait planlama çalışmalarında bu kullanım göz önünde bulundurulmalıdır.

Uyuşmazlık: Hepsi orta tercih: Bu alanlar tarım, koruma ve yerleşim açısından orta derecede uygun alanlardır. Bu alanlarda gelecekte tarım, koruma ve yerleşim kullanımları arasında alan kullanım uyumsuzlukları ya da ihtilafları ortaya çıkması muhtemeldir. Bu alanların planlanmasında koruma, tarım ve yerleşim sırasının göz önüne alınması kaynakların sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

Uyuşmazlık Orta koruma – orta yerleşim: Koruma ve yerleşim açısından orta uygunlukta alanlardır. Gelecekte bu iki kullanım arasında uyumsuzluk çıkacağı öngörülmekte olup bu alanın bu iki kullanımdan birine bırakılması ya da paylaşılması uygun olacaktır. Bu konuda insiyatif kullanılırken alanı çevreleyen mevcut alan kullanımlarının baz alınması gerekmektedir. Örneğin Açmalar dere mevkiindeki lekenin koruma yönünde nihai kararının alınması gerekmektedir, çünkü bu alan korunması gereken orman dokusu ile çevrelenmiştir ve buraya yerleşim dokusunun girmesi peyzajda parçalanmaya neden olacağı için ekolojik kaliteyi düşürecektir.

Uyuşmazlık: Orta tarım – orta koruma: Tarım ve koruma için orta uygunlukta alanlar. Gelecekte bu iki alan arasında uyumsuzluk öngörülmekte olup planlamada bu kullanımların ön planda olması gerekmektedir. Bu tip alanlar için iki durum söz konusudur, bunlar ya koruma alanları ile çevrelenmişlerdir ya da tarım alanları ile koruma alanları arasında bir tampon bölge gibi durmaktadırlar. İlk durumda nihai kararın koruma yönünde verilmesi, ikinci durumda ise tampon özelliğinin korunması ve buralarda orman temelli tarım kullanımlarının desteklenmesi gerekmektedir. Özellikle de alandaki soğanlı bitki ve diğer kır çiçeği türlerinin tarımının ya da yenilebilir orman ürünlerinin(örnek böğürtlen, dağ çileği gibi) tarımının yapılması önerilir.

Uyuşmazlık: Orta tarım – orta yerleşim: Tarım ve yerleşim için orta uygunlukta alanlar olup bu alanlarda bu iki kullanım arasında uyumsuzluk öngörülmektedir. Planlama çalışmalarında bu durumun göz önüne alınması gerekmektedir. Komşuluk eden alan kullanımı mantığı ile bu uyumsuzluk ile ilgili nihai karar verilmelidir.

Uyuşmazlık: Yüksek koruma – yüksek yerleşim: Koruma ve yerleşim için çok uygun alanlar olmakla birlikte bu iki kullanım arasında bu alanlarda uyumsuzluk çıkması öngörülmektedir. Bu tür alanlarda planlama esnasında koruma öncelikli kararlar verilmesi kaynakların sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir.

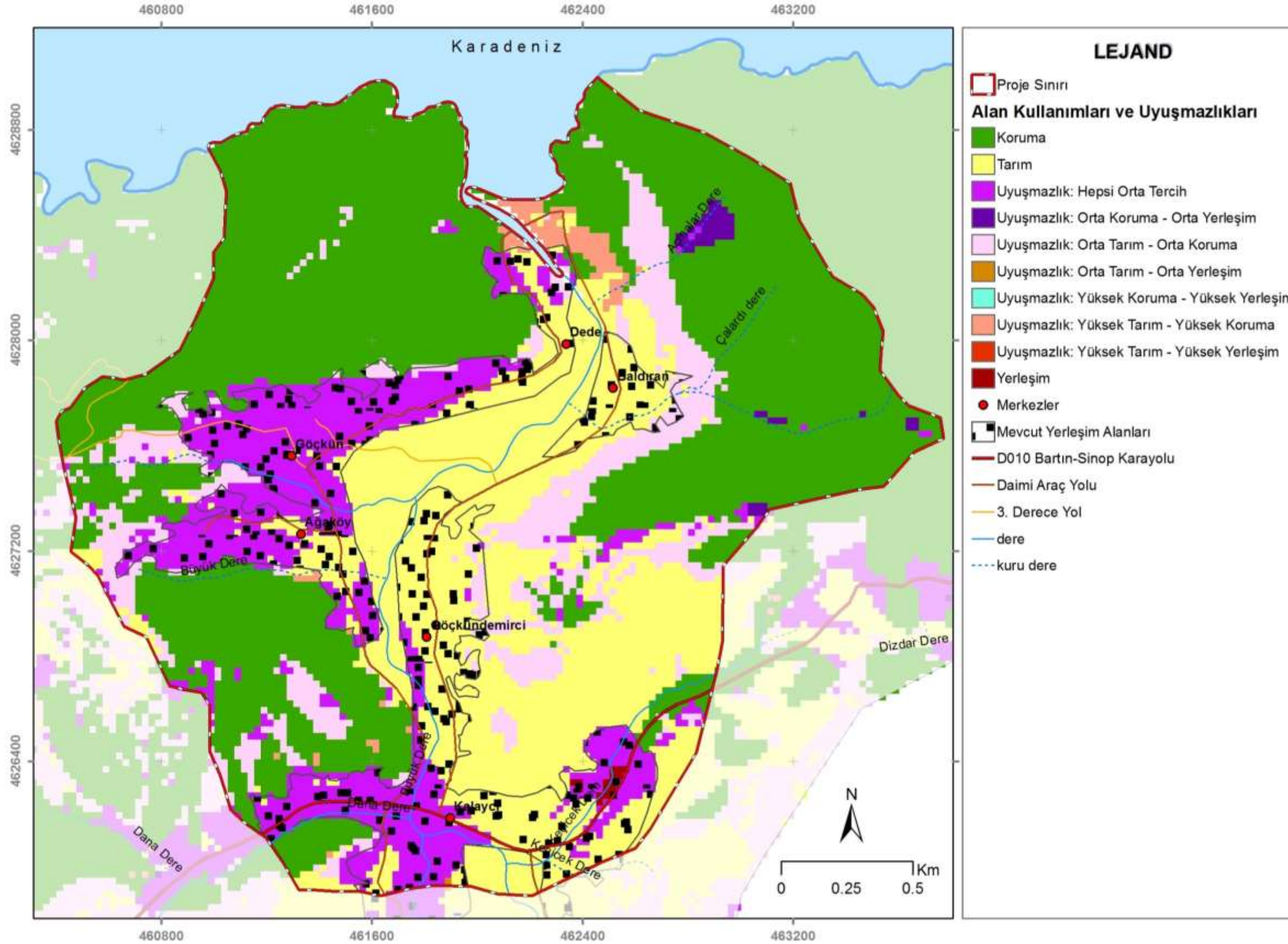
Uyuşmazlık: Yüksek tarım – yüksek koruma: Tarım ve koruma açısından çok uygun alanlar olup iki kategori arasında gelecekte uyumsuzluk öngörülmektedir. Bu alanlarda da koruma öncelikli kararlar alınması önemlidir.

Uyuşmazlık: Yüksek tarım - yüksek yerleşim: Tarım ve yerleşim için çok uygun alanlar olup gelecekte bu iki kullanım arasında uyumsuzluk öngörülmektedir. Bu alanlarda öncelikle tarım kullanımına ağırlık verilmesi önemli bir yaklaşım olacaktır.

Sonuç olarak proje alanında alan kullanım kategorilerine ait dağılımlar bu şekilde elde edilmiş olup. Gelecekte yapılması gereken planlama çalışmalarında bu verilerin kullanılması sürdürülebilir ve hassas planlama kararlarının verilmesine katkı koyacaktır. Zira coğrafik bilgi sistemlerinin kullanıldığı ve çok aşamalı ve karmaşık analizlerle elde edilen bu sonuçlar akılcı kriterleri ve uygunluk değerlerini ihtiva etmektedir.

Alan kullanımlarına karar verirken öncelikle koruma sonra tarım ve daha sonra yerleşim kullanımına önem verilmesi kaynakların korunması ve gelecek nesillere taşınması açısından önemlidir.

Yerleşim için alan seçerken diğer kullanımlar için yüksek uygunlukta olmayan yerlere öncelik verilmesi de önemli bir karar olacaktır.

Şekil 4.11 Proje alanına ait potansiyel (optimum) alan kullanımları ve alan kullanım uyumsuzluklarının mekansal dağılımı

5. BARTIN İLİ – AMASRA İLÇESİ -GÖÇKÜNDEMİRCİ KÖYÜ PEYZAJ POTANSİYELİNİN EKO-TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

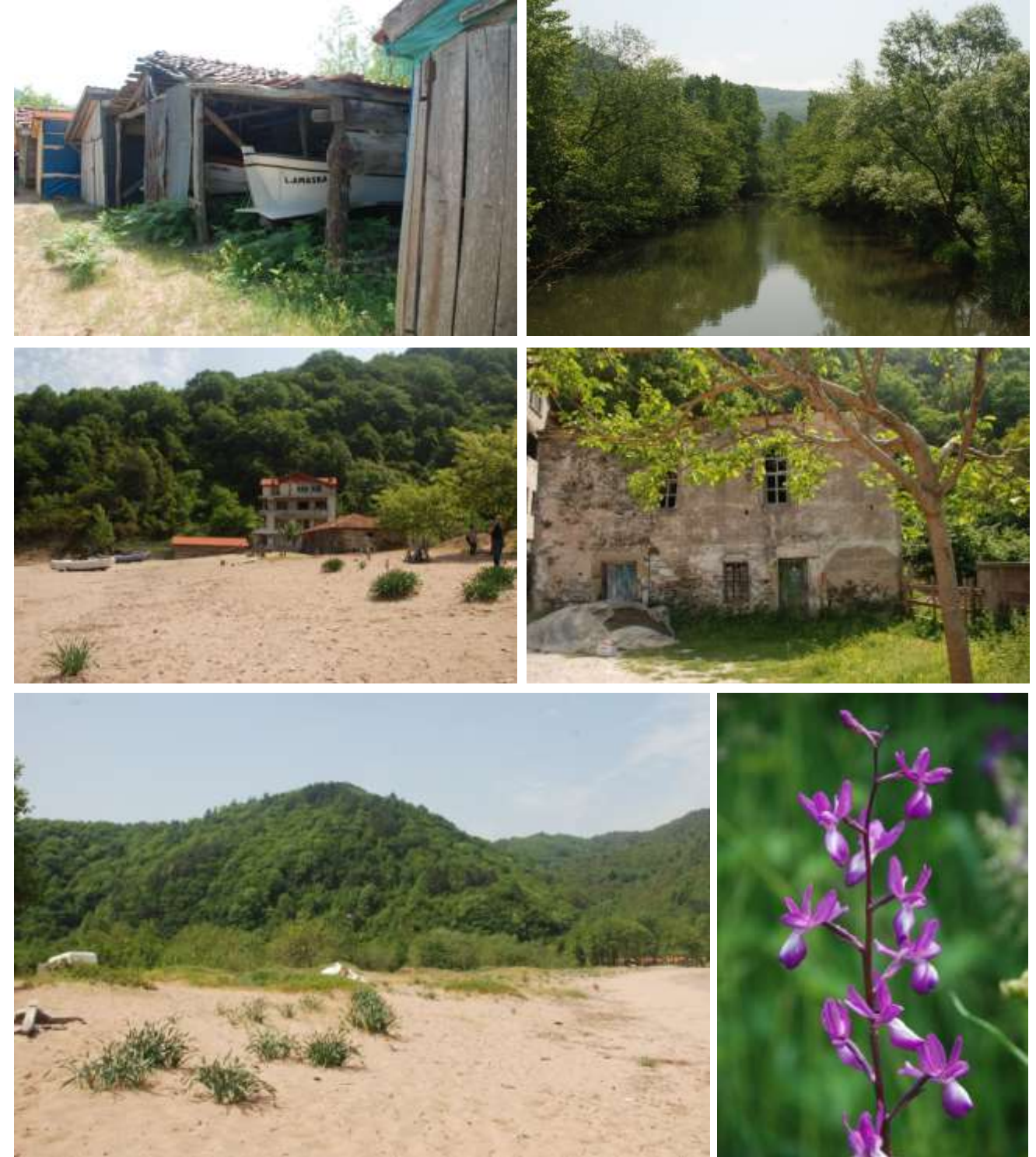
Çalışma alanının ekoturizm açısından potansiyelini ortaya koymak amacı ile farklı kaynaklardan derlenen bilgiler eşliğinde bir analiz yapılmıştır. Bu analizde Güçlü ve zayıf yanlar, Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda kategorize edilen bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

Güçlü Yanlar

Bartın İli Karadeniz kıyı bandı üzerinde yer alan az sayıdaki kumsal-deniz birlikteliklerinden birine ev sahipliği yapan bir koya sahip olması, Göçkündemirci Köyü'nün güçlü yanları arasında en belirgin olanıdır. Öne çıkan özelliği Turizm potansiyeli açısından köyü güçlü kılan kıyı bandı içermekte olduğu zengin biyoçeşitlilik nedeni ile eko-turizm yaklaşımını öne çıkarmaktadır. 10/11/1992 tarihli ve 2730 sayılı Ankara KTVK Kurulu kararıyla 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tanımlanan kıyı bandı, Bartın İli sınırları içerisinde yer alan 11 adet doğal sit alanından biri olup nesli tehlike altında olan Kum zambağı – *Pancratium maritimum* endemik türünün yaşama alanını teşkil etmektedir. Tatlı ve tuzlu su ekosistemlerinin biraraya gelerek zengin bir peyzaj mozaiği ortaya koyduğu alan, doğal ve rekreasyonel çeşitlilik açısından zengin bir yapıya sahiptir. Topoğrafik farklılığın 350 metreyi bulduğu alanda, vadi oluşumu ve akarsu kaynaklarının varlığı arazi örtüsü ile kullanım çeşitliliği üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Bu kapsamda doğuda konumlanan mera alanları ile batıda yer alan orman alanları vadi tabanına vardıklarında tarım alanları ile birleşerek görsel peyzaj zenginliğini desteklemektedirler. Göçkündemirci köyünün vadi tabanı Amasra İlçesi içerisinde yer alan birinci derece tarım alanına sahip olan tek bölgedir, bu kapsamda güçlü bir tarımsal potansiyeli mevcuttur. Vadi formasyonu üzerinde konumlanmış olan yaygın köy yerleşiminin Karadeniz kırsal yerleşim kimliğine uygunluğu ve karakteristik köy mimarisinin varlığını sürdürmesi çalışma alanının yerel doku ve kimliği yansıtmaya gücünün yüksek olduğunu göstermektedir. Yerel tekniklerle tekne imalatının varlığını devam ettiriyor olması yerel kimliğin sürekliliği açısından önemli olan diğer bir konudur. Sivil toplum kuruluşu olarak Göçkündemirci köyü güzelleştirme derneğinin varlığı yerel değerlerin korunabilmesi adına umut vericidir. Bölgesel ölçekte eko-turizm potansiyeli açısından konu ele alındığında 2000 yılında ilan edilmiş olan dünyaca ünlü (Panparks üyesi) olan Küre Dağları Milli Parkına ve Ankara Bartın Yolu D010'a yakınlık çalışma alanının güçlü yanlarıdır.

Zayıf Yanlar

Nitel ve nicel açıdan yeterli olmayan turizm tesislerinin varlığı, sahanın doğal ve kültürel potansiyeline uygun şekilde kullanılamamasına sebep olmaktadır. Turizm ve eko-turizme yönelik bilinç eksikliği ile turizme anlık bakış açısına sahip olma durumu, sahanın mevcut doğal ve kültürel değerlerinin zarara uğramasına neden olmaktadır. Kültür turizmi ve yerel değerlerin, üretimlerin korunması- yaşatılması ile ilgili eğitimlerin olmaması bilinç eksikliğini tetiklemekte olup uzun vadede yerel değerlerin yitirilmesine sebep olabilecek kontrolsüz kullanımlara yol açmaktadır. Atık bertarafı ile ilgili altyapının yetersiz oluşu sahada toprak ve su kirliliğini yaratmakta, eko-turizmin vazgeçilmezlerinden olan çevresel kaliteyi ise düşürmektedir. Çalışma alanının turizm bağlamında görünürlüğü – bilinirliği ile ilgili sorunlar bulunmaktadır. Tanıtım, erişebilirlik ve otopark imkanı ile ilgili yetersizlikler sahanın eko-turizm potansiyeli açısından zayıf yanlarını oluşturmaktadır.

Fırsatlar

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğü tarafından 2013 yılında hazırlanmış olan ve 2013-2023 yıllarını içeren Bartın İli Doğa Turizmi Master Planı'nın varlığı çalışma alanı için önemli bir fırsattır. Göçkündemirci kıyı bandı, master planda yer alan ve doğa turizmi açısından önemli oldukları vurgulanan 13 adet kıyı alanından biridir. Aynı plan, doğa turizmi açısından önemli olan bakir küçük koylardan biri olarak çalışma alanını öne çıkarmaktadır. Eko-turizm uygulamalarının uluslararası ve ulusal ölçekte öneminin ve uygulamalarının artması, doğal ve kültürel değerlerin korunarak kullanımı açısından çalışma alanı için önemli bir fırsattır. Bu kapsamda, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın varlığı çalışma alanının eko-turizm bağlamında değerlendirilebilmesi açısından diğer bir fırsattır. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Eylül 2013 tarihinde yayınlanmış olan 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planı'nda "eko-turizm" öncelikli stratejik konular arasında ele alınmış ve "Sanayi faaliyetlerinin olmadığı kırsal alanlarda eko turizmin benimsenip yaygınlaştırılması sayesinde, yerli halkın bilinçlenerek kırsal kalkınmanın sağlanabilmesi için büyük bir fırsat değerlendirilmiş olacaktır" ibaresine yer verilmiştir. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen destek programlarında "Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı proje ve faaliyetler" ile "Bölge plan ve programlarına uygun olarak, bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunan proje ve faaliyetler" e yer verildiği görülmektedir. Bir diğer fırsat ise Kalkınma Ajansı tarafından önemi vurgulanan "Yöresel Değerler Mali Destek Programı" şeklindedir. Doğa turizmine uygun olan çeşitli alanların varlığı, Batı Karadeniz Bölgesi doğa turizmi rotalarının oluşturabilmesine imkan vermektedir. Bu kapsamda proje alanının çevresinde yer alan doğal ve kültürel zenginliğe sahip alanlar ile birlikte ele alınması, bölgenin kırsal kalkınması açısından çok daha büyük bir etkiye sahip olacaktır. GZFT analizinin güçlü yanlar bölümünde ifade edildiği üzere Göçkündemirci Köyü Amasra İlçesinde birinci derece tarım toprağına sahip olan tek köydür. Bu bağlamda köyün alüvyonlu vadi tabanında gerçekleştirilebilecek organik tarım uygulamalarının eko-turizm açısından değeri yüksektir. Mevcut doğal çeşitliliğin köyün tanınırlığı ve doğa bilincine yönelik etkin kullanımı durumunda turizmi destekleme potansiyeli bulunmaktadır. Bu kapsamda köy pazarlarının eko-tarım ve yerel üretimleri öne çıkaran yanları ile turizm bağlamında geliştirilmesi önemli bir fırsattır. Nitekim yerel üretimler bağlamında konu ele alındığında tekne işçiliğinin tanıtımı da dikkate değer diğer bir fırsattır. Tekne kavramı çevresinde sportif olta balıkçılığının geliştirilmesi mümkündür. Yerel değerler üzerinden konuya yaklaşıldığında kırsal doku ile uyumlu konaklama birimlerinin geliştirilmesi ile doğal – kültürel değerlerin korunması ve yerel ekonominin desteklenmesi gerçekleştirilebilir.

Tehditler

Doğal çeşitliliğin ve yerel değerlerin sürdürülebilirliği ile kırsal ekonomik kalkınmayı birarada ele alan eko-turizm yaklaşımı Termik Santrali Projesi gibi büyük sanayi uygulamaları ile uyumsuzluk göstermektedir. Bölgede ulaşım altyapısının geliştirilmesinin erişilebilirlik ve bilinirlik üzerinde olumlu bir etkiye sahip olacağı belirgindir ancak ulaşım altyapısının geliştirilmesine yönelik mevcut uygulamalarda doğal kaynakların ve habitat bütünlüğünün dikkate alınmaması ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Turizme yönelik bilinç eksikliği ve kısa vadeli kazanç isteği nedeniyle kontrolsüz ve hızlı mekansal değişimlerin yaşanması, Karadeniz kırsal yerleşim dokusu kimliğinin kaybına yol açabilecektir. Karadeniz kırsal kimliği eko-turizmin vazgeçilmez bir parçasıdır. Turizmi geliştirmeye yönelik çalışmaların doğal kaynakların taşıma kapasitelerini aşması doğal kaynakların sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Böylesi bir tehditi yok edebilmek için turizmi geliştirme çalışmalarının nitel ve nicel açıdan değerlendirilmesi ve bir program çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Sunulan bütün bilgiler bir tablo eşliğinde aşağıda özetlenmektedir

Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar
<ul style="list-style-type: none"> - Deniz ve kumsal varlığının turizm üzerindeki etkisi - Göçkündemirci Köyü şeridinin 1. Derece Doğal Sit Alanı oluşu - Kum Zambağı – Pancratium Maritimum endemik türünün kıyı şeridinde bulunması - Tatlı-tuzlu su ekosistemlerinin birlikteliği – doğal ve rekreasyonel çeşitlilik - Vadi oluşumu ve akarsu kaynaklarının, arazi örtüsü ile kullanım çeşitliliği üzerindeki etkisi- tarım, mera, orman - Vadi oluşumunun görsel peyzaj zenginliğini desteklemesi - İlçe sınırları içerisinde birinci derece tarım alanına sahip tek köy yerleşimi olması - Yaygın köy yerleşiminin Karadeniz kırsal yerleşim kimliğine uygunluğu - Karakteristik köy mimarisinin varlığını sürdürülebilmesi - Yerel tekniklerle tekne imalatı - Göçkündemirci köyü güzelleştirme derneğinin varlığı - Ankara Bartın Yolu D010'a yakınlık - Küre Dağları Milli Parkı'na yakınlık 	<ul style="list-style-type: none"> - Turizm tesislerinin nitel ve nicel açıdan yeterli olmaması, - Turizm ve eko-turizme yönelik bilinç eksikliği, turizme anlık bakış açısı - Kültür turizmi ve yerel değerlerin, üretimlerin korunması – yaşatılması ile ilgili eğitimlerinin olmayışı - Atık bertarafı ile ilgili altyapının yetersizliği - Tanıtım, erişilebilirlik ve otopark imkanının yetersizliği
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğü tarafından 2013 tarihli olan ve 2013-2023 yıllarını içeren Bartın İli Doğa Turizmi Master Planı'nın varlığı - Eko-turizm uygulamalarının uluslararası ve ulusal ölçekte öneminin ve uygulamalarının artması - Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının varlığı - Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının 2014- 2023 Batı Karadeniz Bölge Planı'nda Doğa-Kültür Turizmini destekleme, Termik Santral inşaatına ise karşı çıkma kararının bulunması - Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğü'nün doğa turizmini öncelikli stratejik konular bağlamında ele alması - Batı Karadeniz Bölgesi doğa turizmi rotalarının oluşturulabilmesi - Göçkündemirci köyünün alüvyonlu vadi tabanında gerçekleştirilebilecek organik tarım uygulamalarının eko-turizmi desteklemesi - Doğal çeşitliliğin köyün tanınırlığı ve doğa bilincine yönelik turizmi desteklemesi - Köy pazarlarının turizm bağlamında geliştirilmesi - Tekne işçiliğinin tanıtımı - Sportif olta balıkçılığının geliştirilmesi - Kırsal doku ile uyumlu konaklama birimlerinin geliştirilmesi ile doğal-kültürel değerlerin korunması ve yerel ekonominin desteklenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> - Sürdürülebilirliği olmayan bir takım ekonomik kaygılı kararların konuşuluyor olması - Ulaşım Altyapısının geliştirilmesi sürecinde doğal kaynakların ve habitat bütünlüğünün dikkate alınmaması - Turizme yönelik bilinç eksikliği ve kısa vadeli kazanç isteği nedeniyle Karadeniz kırsal yerleşim dokusu kimliğinin kaybı - Turizmi geliştirmeye yönelik çalışmaların doğal kaynakların taşıma kapasitesinin üzerinde olması

GZFT analizi sonucunda ekoturizm açısından çalışma alanının potansiyelinin oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda bu rapor çerçevesinde tamamlanan iş paketlerinden; doğal ve kültürel peyzaj analizlerinin yapılması, bu analizlere bağlı olarak saptanan özgün alanların korunması ve kullanılması için değerlendirmelerin yapılması, belirlenen sorunların çözümüne ilişkin tasarım kararlarının oluşturulması yönünde bir fikir projesinin oluşturulması ve bu projenin uygulamaya kadar bütün aşamalarının kaliteli şekilde tamamlanması önem arz etmektedir.

Bu amaçlar ışığında göz önünde bulundurulması gereken öncelikler şunlardır:

Yapılan analizler ve geliştirilen stratejiler doğrultusunda Göçkündemirci kıyı kesimi için peyzaj planlama ve tasarım çalışmalarının gerçekleştirilmesi,

Çalışma alanının kimliğinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması,

Ekolojik hayatı korumak için çalışmalar yapılması ve bu çalışmalar doğrultusunda doğa ile kentin beraber yaşayabileceği ortamların oluşturulması,

Tarım faaliyetlerinin geliştirilip artırılması ve tarım alanlarının korunması,

Ekonomik yönden katkı sağlayacak iş ortamlarının oluşturulması ve dışa göçlerin engellenmesi,

Gençlerin, yerli ve yabancı turistlerin dikkatini çekebilecek ve onlara hitap edebilecek alanların planlanması ve tasarlanması,

Alanda mevcut olan kıyı düzenlemelerinin yapılarak alanın koruma kullanma dengesi gözetilerek rekreasyon ve turizme açılması,

Rekreasyonel kullanımların ve turizm faaliyetlerinin sadece kıyı bölgesinde değil yerleşim dokusunda da geliştirilmesi,

Alanda mevcut olan doğal alanların korunması ve iyileştirme çalışmalarının yapılması,

Su ekosistemini ve vejetasyonunu korumak ve devamlılığını sağlamak amacı ile nehirlerin etrafında çok düşük etkili programların yer aldığı bir tampon bölge oluşturulması,

Mevcut orman alanlarının korunarak rekreasyonel kullanıma açılması,

İnsanların şehrin yoğun temposundan uzaklaştırarak doğal bir yaşama ortamına olan ihtiyaçlarının karşılanması (Tanrıverdi, 2000).

6. GÖÇKÜNDEMİRCİ SAHİLİ PEYZAJ DÜZENLEME PROJESİ

Üst ölçekli analizler sonucunda kıyı kesiminde kumul ekosistemini korumak ve aynı zamanda halkın rekreatif ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile bir plaj alanının bütün donatıları ile tesisine yönelik bir fikir projesi geliştirilmiştir. Fikir projesinin toplam alanı 4,5 hektardır.

Fikir projesinde alan 3 zonda ele alınmıştır:

- 1- Alanın en doğusunda mevcutta balıkçıların aktivitelerini sürdürdükleri kısım yine balıkçılar ve onların kumsaldaki kullanımlarını destekler nitelikte kullanılmaktadır. Bu alana konulacak balıkçı kahvesi ekonomik anlamda da getirisi olan bir mekan olarak önerilmiştir. Alanın batısında dere ağzında yer alan balıkçı barınakları da korunmuştur.
- 2- Kum zambakları koruma ve rekreasyon zonu alanın ortasında yer almaktadır. Bu zonda mevcut binaların yeniden işlevlendirilmesi ve ayrıca WC, DUŞ üniteleri ve diğer donatıların tamamlanması önerilmiştir. Mevcut binaların kafe, market ve eğitim mekanları olarak kullanımı öngörülmüştür. Kum zambaklarının çevresine tasarlanan sütrüktür hem zambakları korumakta hem de halkın plajda yürüme, seyir ve oturma, güneşlenme ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bu alandaki aydınlatma birimleri ile gündüz alana üçüncü boyut etkisinin kazandırılması gece de güvenliğin sağlanması amaçlanmıştır. İklim konforunu yükseltmek amacı ile alana yerleştirilen gölgeleme elemanları, şezlonglar ve ayrıca cankurtaran kulesi de alandaki diğer donatılardır.
- 3- Alanın en batısında, dere boyunca yer alan, geçici konaklama ve balıkçı barınakları olarak tanımlı alanda ise daha çok doğa turizmüne hizmet eden bungalov tarzı yapılar, market, kafe, WC türü servis alanları, bunlara ek olarak çocuk oyun alanları, oturma-dinlenme ve piknik terasları gibi alanlara yer verilmiştir. Balıkçı barınaklarının mevcut durumunun iyileştirilmesi önerilmiştir. Bu kısımda kamp alanı ile deniz bağlantısını sağlamak amacı ile dere üzerinden erişimi özendirici adım taşları ile kıyıya direk bağlantılar veren bir düzenleme ile kum zambaklarının olduğu bölgede olacak yaya trafiği minimize edilmeye çalışılmıştır.

Bu üç zonun hemen yakınında, ana yolun kara kısmında, otoparklara (47 adet) yer verilmiştir. Burada alanın taşıma kapasitesinin aşılması için daha fazla parklanma önerilmemiştir.

Fikir projesini geliştirirken gözetilen değerler ve hedefler şöyle özetlenebilir:

- Nehir ve deniz ekosistemlerinin korunması ve sürdürülebilirliği
- Kum zambaklarının korunması
- Kum hareketlerine engel olunmaması
- Halka mekan kalitesi yüksek bir kamp ve plaj rekreasyonu sunulması
- Alanın yerel halk, turistler ve balıkçıların bir arada deneyimleyeceği bir mekan olarak kurgulanması
- Alanda yapılacak bütün yapısal müdahalelerin ve yerleştirilecek ünitelerin hafif sütrüktürler olması

Mimari Projeler

Proje kapsamında alanda yer alan bölgenin mimari karakterini yansıtan bazı yığma yapıların korunarak restorasyon projesi kapsamında yeni fonksiyonlarla kullanılması önerilmektedir. Bu karar bölgenin yerel karakterinin korunması ve turizm değeri olarak değerlendirilmesi yönüyle önemlidir. Bu kapsamda;

- Plajın doğu kesiminde yer alan ve atıl durumda olan caminin rölevesi hazırlanarak restitüsyon projesi kapsamında restorasyonun yapılması ve yapının fonksiyonunun sürdürülerek kullanılması önerilmektedir.
- Cami yapısının hemen altında tek katlı olan balıkçıların kullanımına açık yapının rölevesi hazırlanarak restitüsyon projesi kapsamında restorasyonun yapılarak, 50metrekarelik alanın balıkçı kahvesi ve 20 metrekarelik alanın depo olarak kullanılması hedeflenmiştir.
- Balıkçı kahvesi olarak önerilen yapının batısında yer alan müze olarak kullanılmakta olan yığma yapının bilgi merkezi olarak kullanılması önerilmektedir. Bu kapsamda röleve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin çizilmesi önerilmektedir.
- Üstü konaklama alt katı bakkal olarak kullanılan yapı proje kapsamında Göçkün Plajı'nın karşılama yapısı olarak değerlendirilerek kapsamda röleve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin çizilerek kiosk/cafes olarak kullanımı önerilmektedir.

Göçkün plajının alt yapı, üst yapı hizmetleri ile halkın kullanımına sürdürülebilir ve ekolojik yapıyı gözetilen bir yaklaşımla açılması amacı ile proje kapsamında yeni yapılar önerilmektedir. Bu yapılar wc ve duş birimleri, geçici konaklama birimleri ve resepsiyon/hizmet birimi, kamping kafedir.

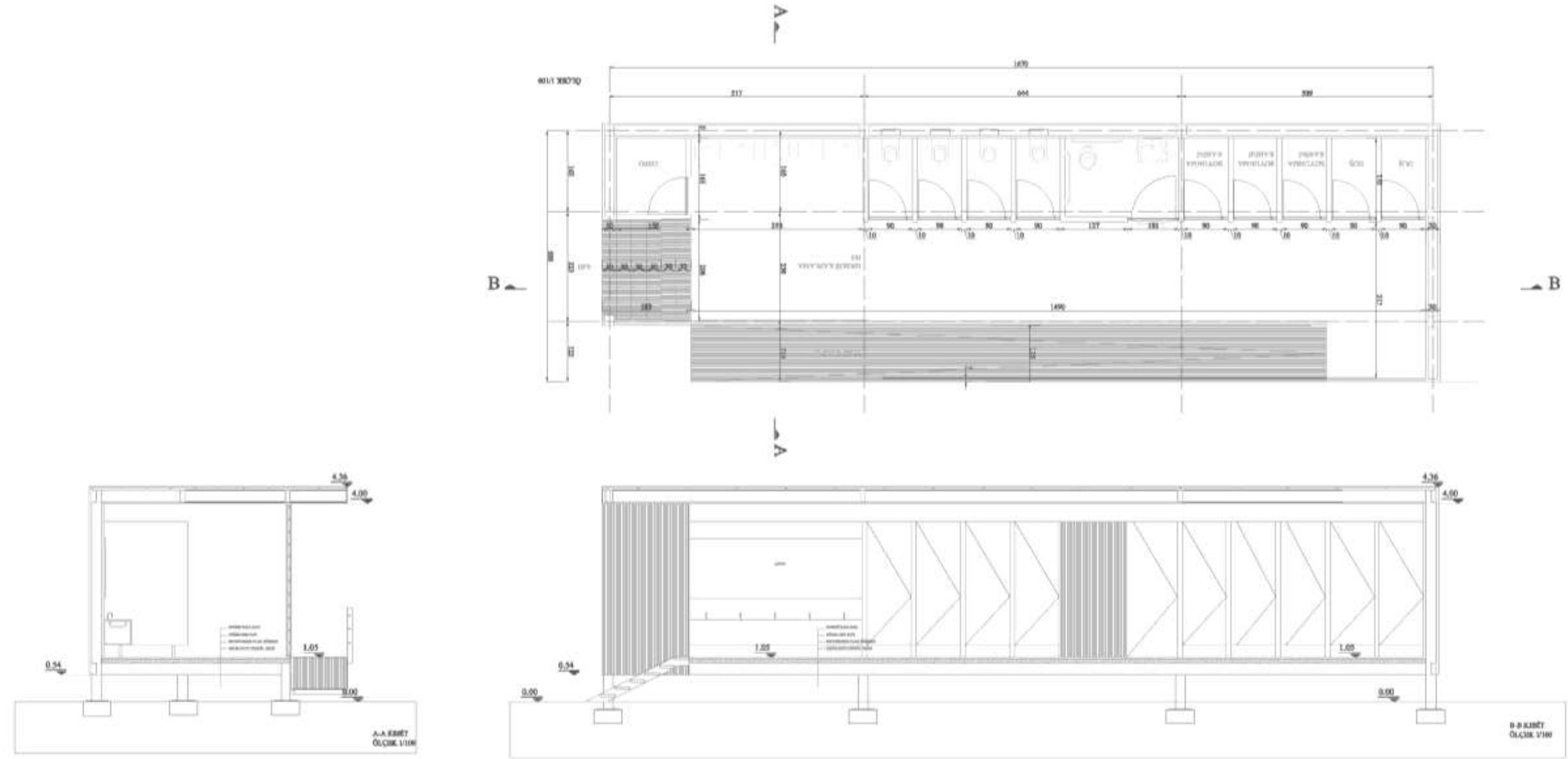
WC/duş (90 metrekare) birimleri bir adet plaj alanın, bir adet ise kamping alanına hizmet etmek üzere tasarlanmıştır. Bu kapsamda önerilen WC/duş ünitesi sabit olmayan bir yapıdır ve Göçgündemirci köyü'nün diğer alanlarında da kullanılabilir. Bu ünitenin kıyı mevzuatında yer aldığı şekilde fosseptik gerektirmeyen şekilde çözümlenmesi için WC'lerde seyyar toplama tankları ile atık materyalin alandan uzaklaştırılması yapılacaktır. Bununla ilgili detaylar uygulama projesinde geliştirilecektir.

Geçici konaklama birimleri plajın güneyinde, araç ile plaja yaklaşırken sol tarafta yer almaktadır. Herbiri kendi açık alanına sahip bu birimler toplam 17 adet olup, 34 metrekaredir. İçinde duş, tuvalet yer almaktadır. Proje dahilinde iki/üç kişilik konaklama olanağı sunmaktadır. Alanın girişinde, 2.00 kotunda resepsiyon için bir birim yer almaktadır.

Kamping alanı olarak önerilen çayır alanı içinde yer alan çift katlı yapının yıkılarak yeniden proje kapsamında tasarlanması önerilmektedir. Bu yapı kamping alanına hizmet etmek üzere market ve kafe olarak kullanılacak 300 metrekarelik, çift katlı bir yapı olarak planlanmıştır. Yapının terası plaj manzarası ile çeşitli buluşma ve organizasyonlar için kullanılırken içinde yer alan marketin hem plaj alanına, hem de kamping alanına hizmet etmesi düşünülmüştür.

Soyunma Kabinleri ve WC

Soyunma Kabinleri ve WC
Ölçek: 1/100

7. GÖRSELLER

ALANIN DOĞU-BATI YÖNÜNDEKİ YERLEŞİMİ

Balıkçılarla ilgili aktiviteler, plaj aktiviteleri, dere ve orman kenarı kamping aktiviteleri ve ilgili donatıları

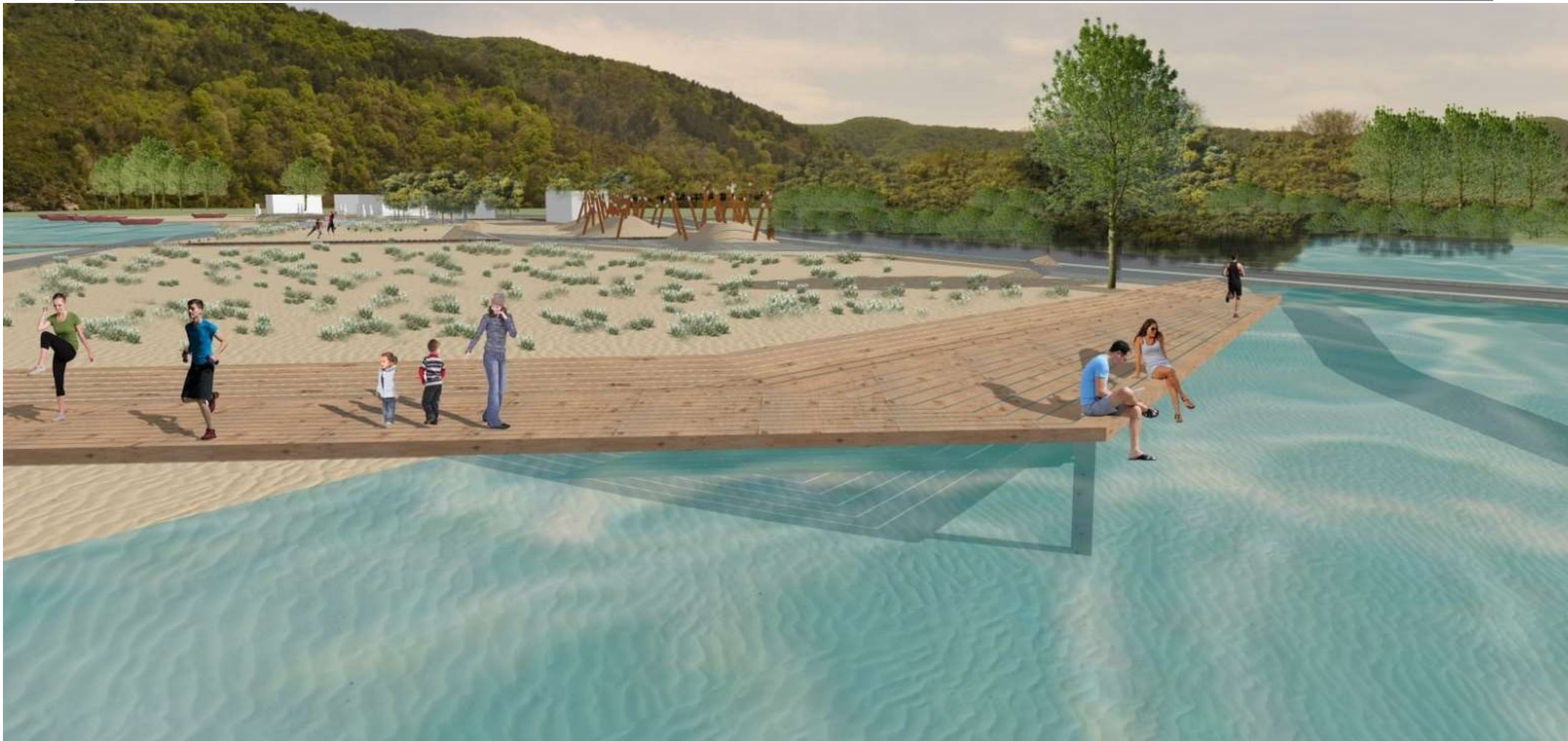
**ÇOK FONKSİYONLU, AHŞAP, KUM ZAMBAKLARINI
KORUMA ÜNİTELERİ**

Sınırlama elemanı olmasına ek olarak, yanından yürüyebileceğiniz, yer yer genişleyerek oturma, güneşlenme ve seyir terası olarak kullanılacak birimler

**ÇOK FONKSİYONLU, AHŞAP, KUM
ZAMBAKLARINI KORUMA ÜNİTELERİ**

Kum hareketlerini engellemeyecek şekilde yerden yükseltilmiş ve geçirimli bir strüktür. Ergonomisi nedeniyle sırtınızı dayayacağınız bir arkalık olarak çalışırken aynı zamanda zambakların olduğu bölgeye geçişi daha da kısıtlayıcı bir bariyer görevi görüyor

ÇOK FONKSİYONLU AHŞAP KUM ZAMBAKLARINI KORUMA ÜNİTELERİ

Dere kenarında kazıklı sistem ile sabitlenerek, hem etrafında yürümeye hem de dere peyzajını izlemeye imkan veriyor, farklı vistalar üzerinden mekansal ve algısal sürekliliği sağlıyor

GÖLGE ELEMANLARI

Alanın hareketli topoğrafyasından esinlenerek hazırlanmış, kum zambaklarını koruma ünitesi ile dil birliği oluşturan gölgelikler

AHŞAP GÖLGE ELEMANLARI

Hava akımını kesmeden gölge sağlayarak iklimsel konforu yüksek bir plaj deneyimi sunulması

AYDINLATMA BİRİMLERİ

Yol kenarında özellikle kum zambaklarının olduğu bölgede yoğun olarak kullanılan; akşam geçişlerinde yönlendirici olacak LED aydınlatmalar

AYDINLATMA BİRİMLERİ

Gemilerin direklerinden esinlenerek tasarlanmış, kıyıda üçüncü boyut etkisini artıran, aynı zamanda yol aydınlatmasına da faydası olacak korten malzeme üzerine yerleştirilmiş LED'lerden oluşan aydınlatma birimleri. Kortenin zaman içerisinde renk değiştirmesi ile alanın görselliğine katılacak hareketlilik

DERE ÜZERİNDEN KAMPİNG ALANINA GEÇİŞ ÖNERİSİ

KAMPİNG ALANI AHŞAP OTURMA PLATFORMLARI VE
HAMAKLAR

KAMPİNG BÖLGESİ ÇOCUK OYUN ALANI

INFO-CENTER BÖLGESİ

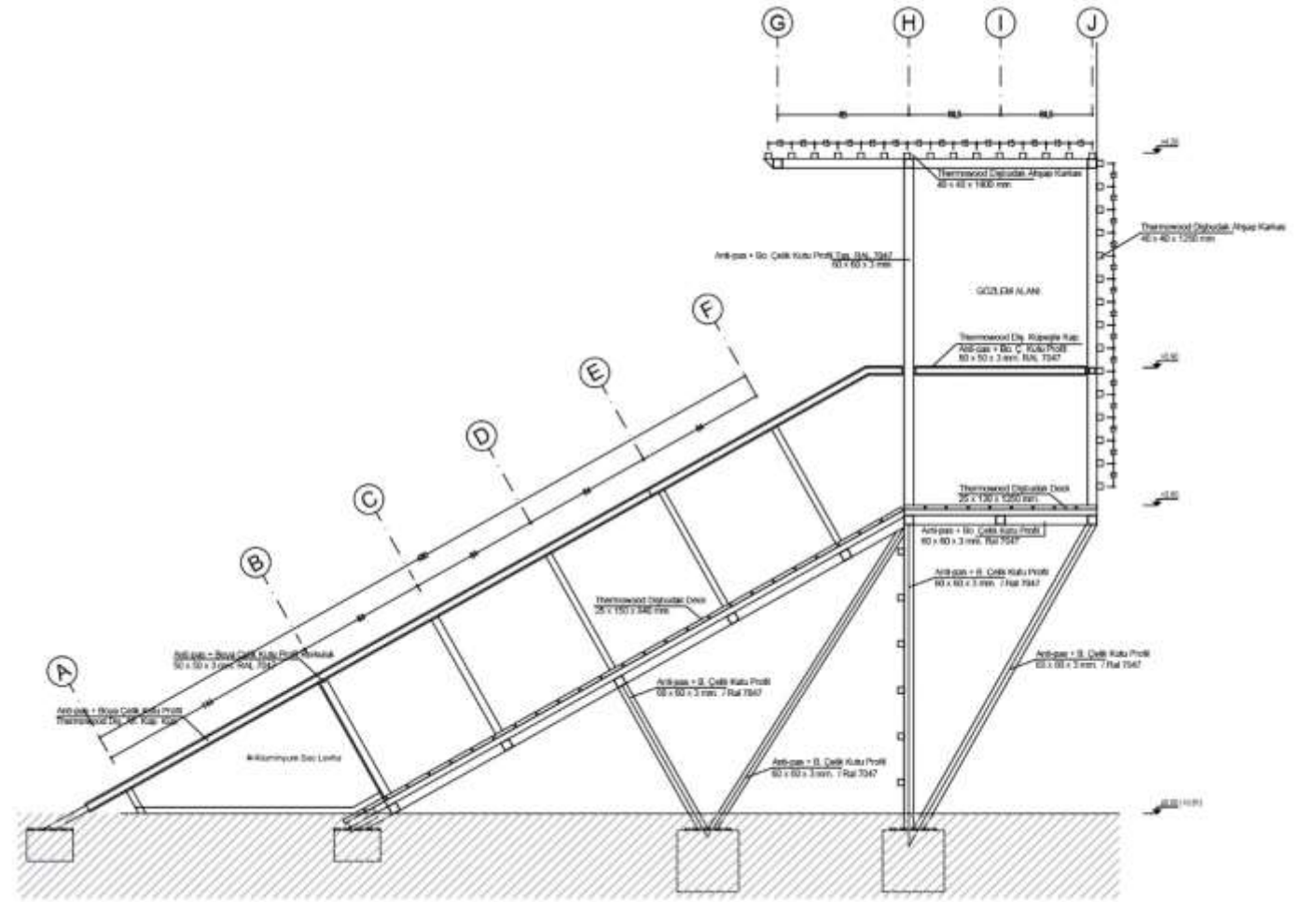
8. KENTSEL DONATILAR

8.1.1. CANKURTARAN KULESİ

Yaz sezonu süresinde, sahili ve denizi kullanan ziyaretçilerin can güvenliğini sağlamak amacıyla sahil şeridi üzerinde en az iki adet can kurtaran kulesinin yapılması önerilmiştir.

Can Kurtaran Kulesi - Görünüş

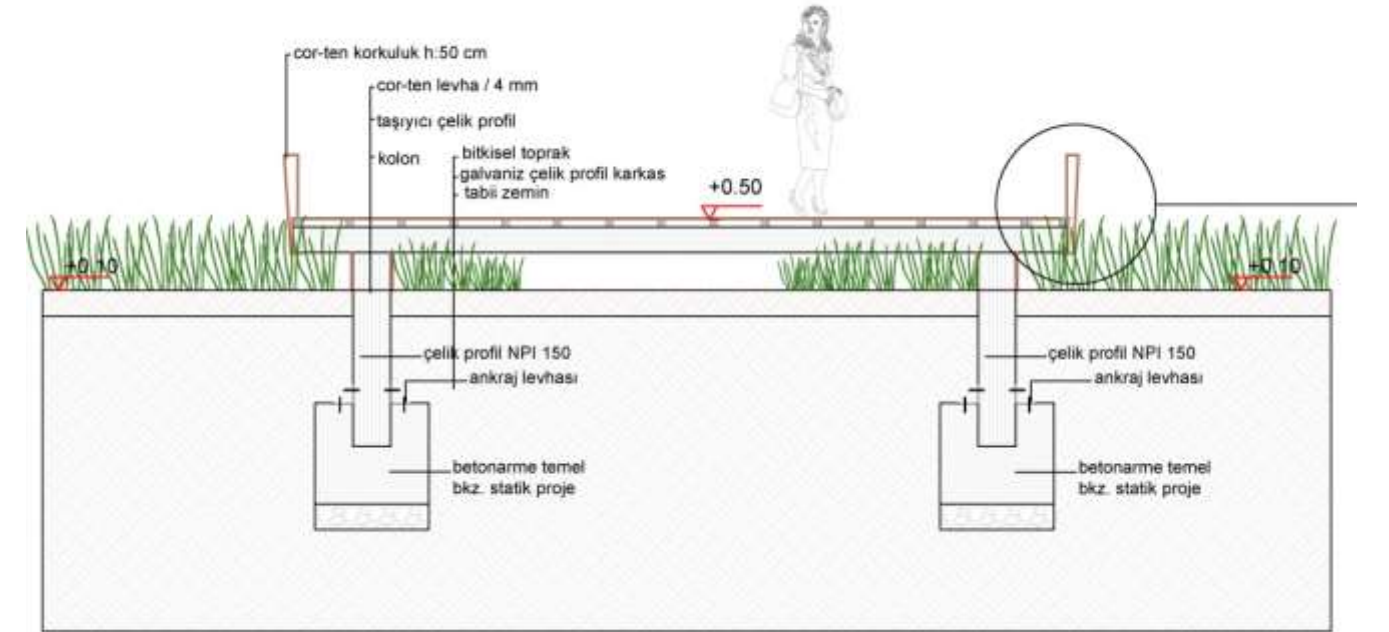
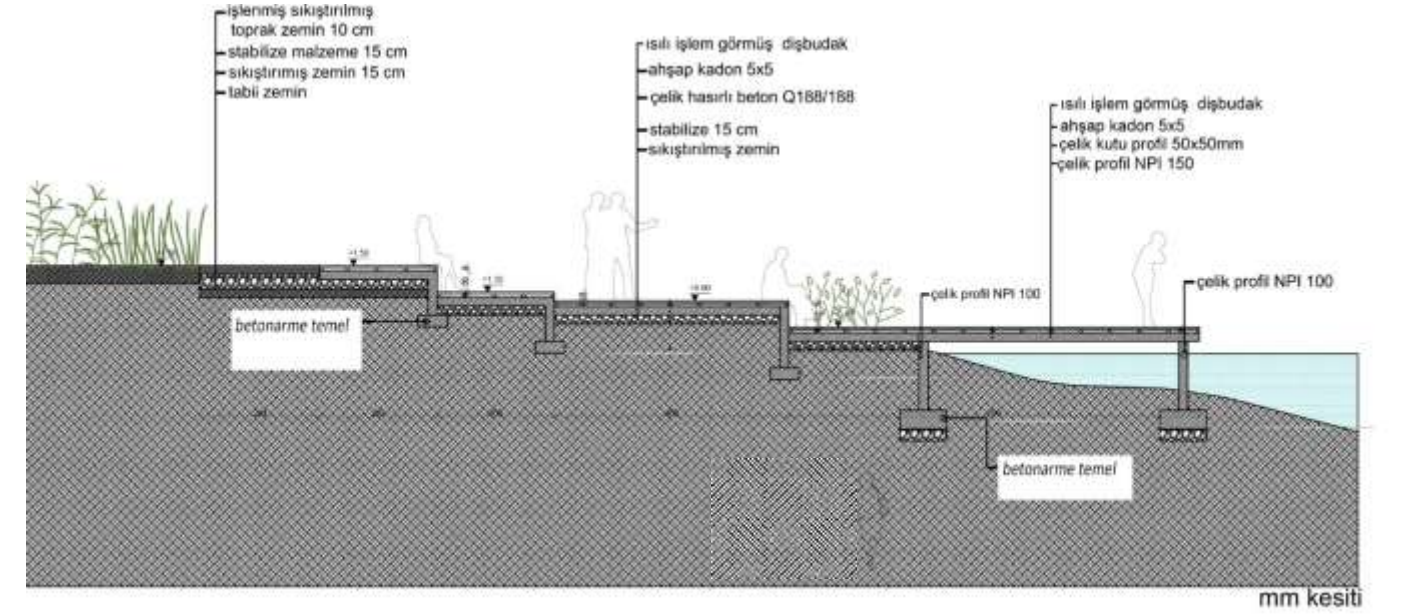
Can Kurtaran Kulesi Yan Görünüş Kesit
Ölçek: 1/20

8.1.2. DENİZ KENARI YÜRÜYÜŞ PLATFORMLARI VE İSKELE İÇİN ÖRNEK MALZEMELER

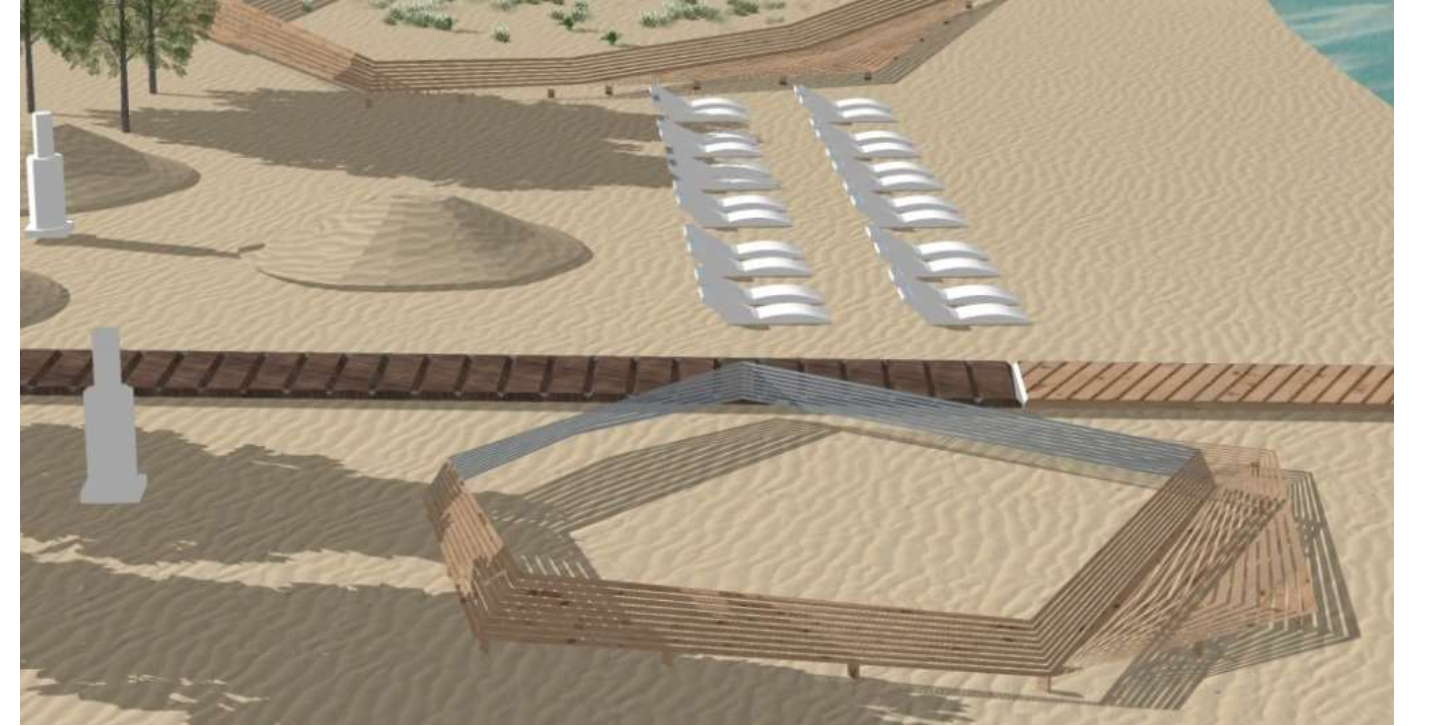
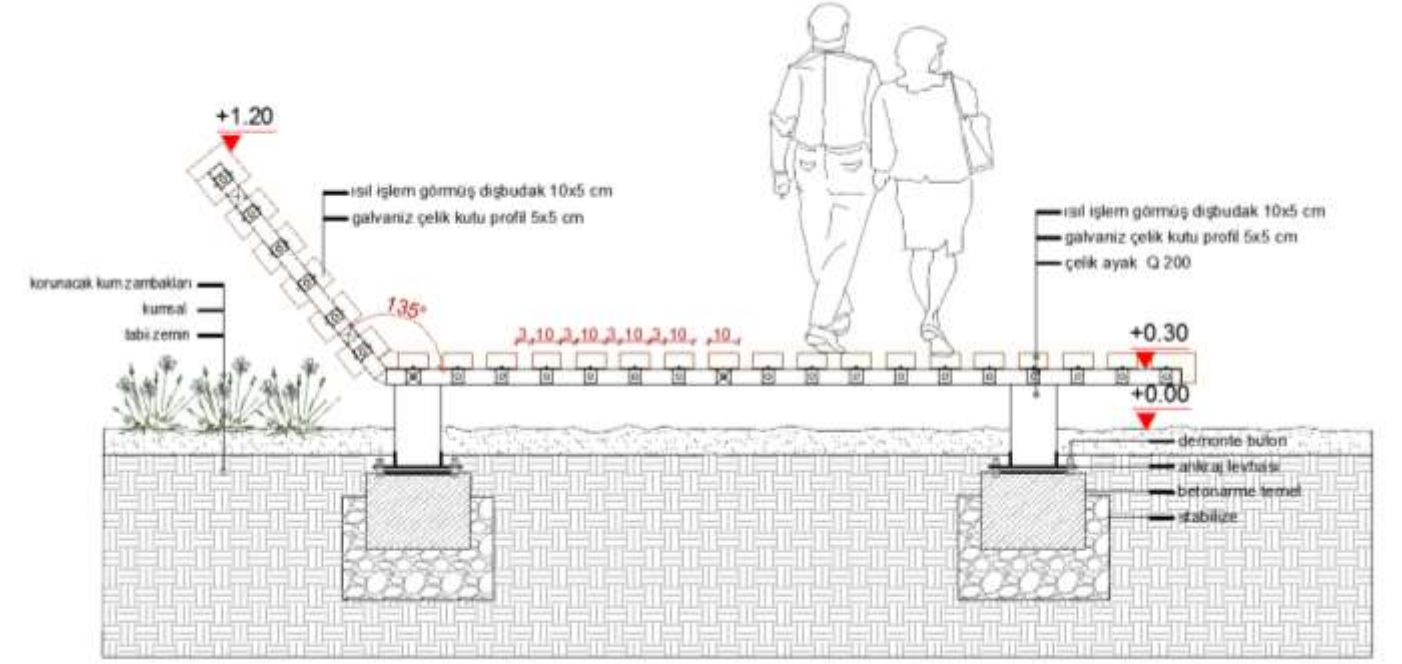
Kaynak: Sea Park Projesi - 2014 / Latvia/ Waterfronts

8.1.3. YÜRÜYÜŞ PLATFORMLARI KESİT

8.1.4. KUM ZAMBAKLARI KORUMA VE YÜRÜYÜŞ PARKURU ÖNERİSİ

Sahil üzerinde yaya sirkülasyonunu sağlamak amacı ile ahşap malzemeden yapılmış yürüyüş parkuru önerilmiştir.

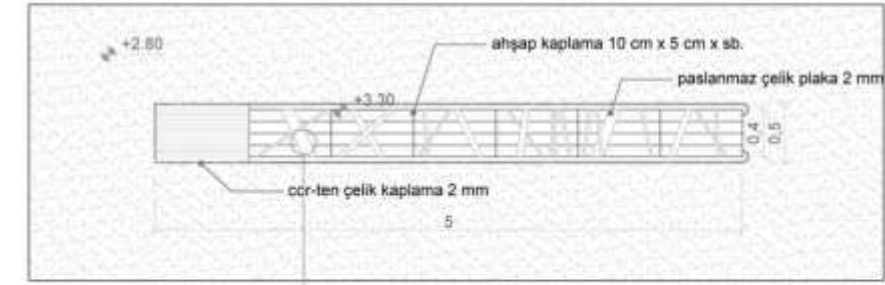
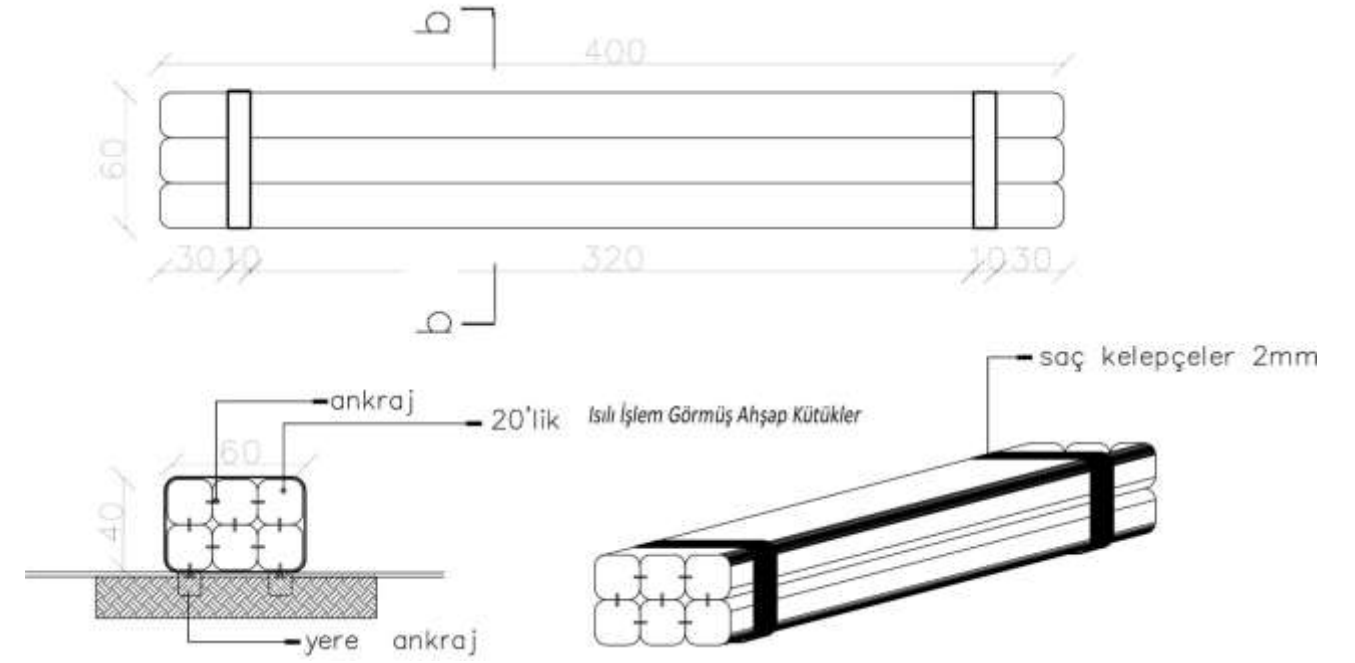
Kaynak: Keast Park by Site Office

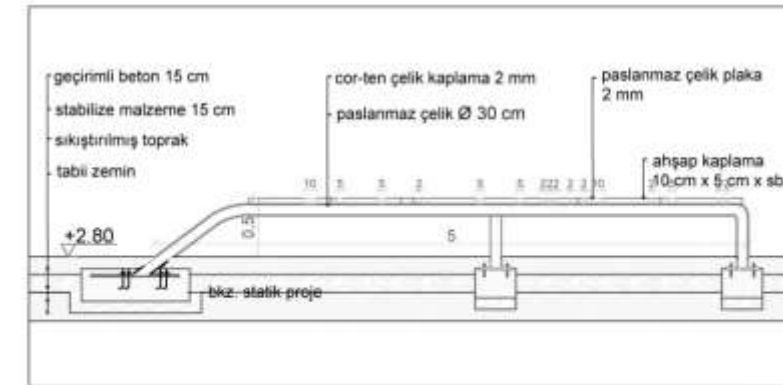
Kaynak: Parc François Mitterrand Projesi

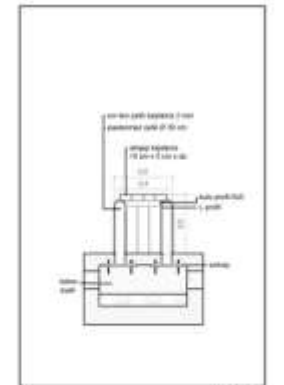
Kaynak: Sea Park Projesi - 2014 / Latvia/ Waterfronts

PLAN
Ö:1/50

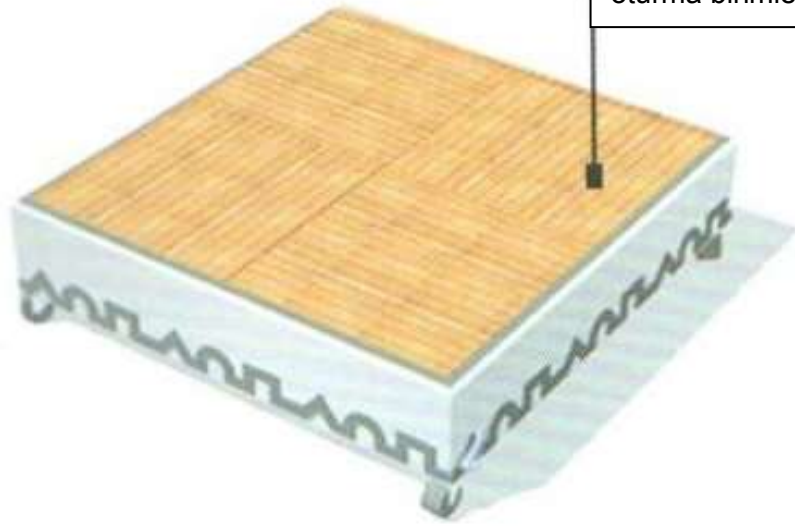

KESİT
Ö:1/50

AHŞAP BANK VE OTURMA BİRİMLERİ

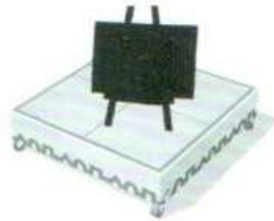
Ahşap ve Paslanmaz Çelik malzeme kullanılarak yapılmış kare formlu oturma birimleri önerilmiştir

Çok Fonksiyonlu Kullanım İmkânı

Sohbet

Sanat

Dinlenme

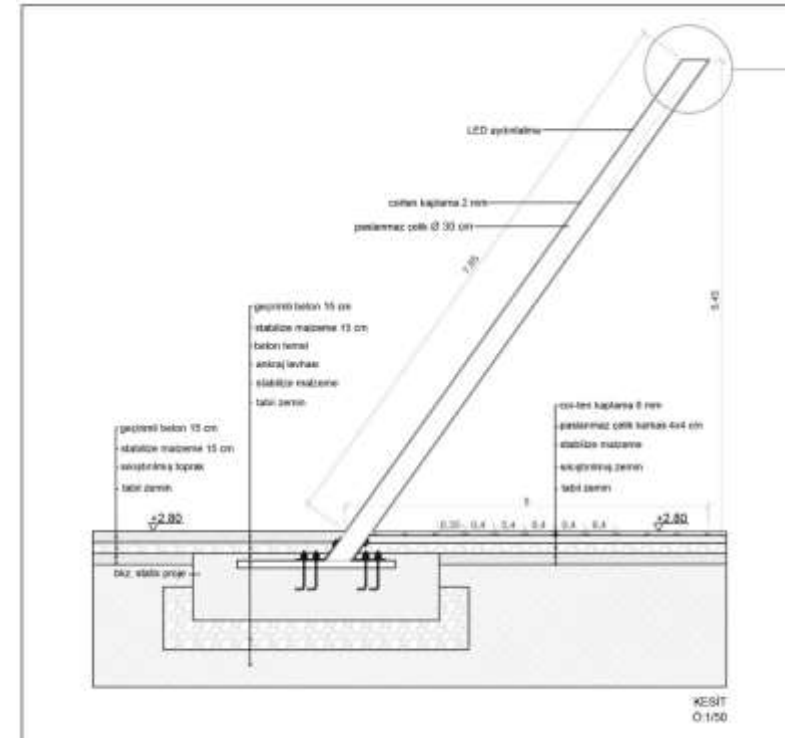
Okuma

Müzik

Kaynak: Forgot, Connect, Subsist Projesi (Peyzaj Mimarı: YeonJu Kang_URI Environment Design Firm & KyoungSeon Ryu_GADUCK Engineering Co.Ltd)

8.1.6. CORTEN AYDINLATMA BİRİMİ

Korten malzeme, paslanmaz çelik ve led aydınlatma sistemini birleştiren, enerji tasarruflu aydınlatma elemanları önerilmiştir.

Kaynak: MyGreenLighting

Kaynak: Professional Street Furniture

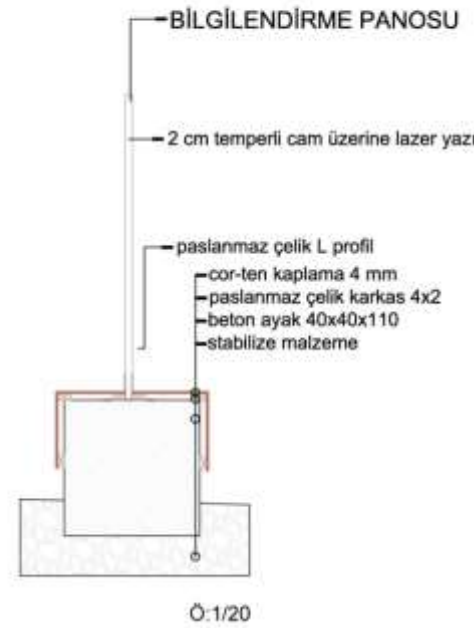
8.1.7. BİLGİLENDİRME PANOSU

Alana gelen ziyaretçilerin bilgilendirilmesi amacı ile, alanın doğal ve fiziki verilerini içeren bilgilendirme panoları yerleştirilmesi önerilmiştir.

8.1.8. ÇÖP KUTUSU

Özellikle yaz sezonunda artan ziyaretçi sayısının bırakacağı çöplerin düzenli toplanması için çevre dostu çöp kutuları kullanılması önerilmiştir.

9. KAYNAKLAR

Akten M., (2008). Isparta ovasının optimal alan kullanım planlaması üzerine bir araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Akten, M., Yılmaz, O. ve Gül, A., (2009). Alan kullanım planlamasında rekreasyonel alan kullanım ölçütlerinin belirlenmesi: Isparta örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi dergisi.

Canlı, S., (2008). Gemlik bölgesinde kıyı alanlarının yönetip planlaması önerisi. İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü.

Dağistanlıoğlu, C. (2012). Eğirdir katı atık deponi alanının yer seçimi kriterlerinin coğrafibilgi sistemleri (cbs) ile belirlenmesi. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Demir, M., Demircioğlu Yıldız, N., Bulut, Y., Yılmaz, S., Özer, S., (2011). Alan Kullanım Planlamasında Potansiyel Tarım Alanlarının Ölçütlerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (Cbs) Yöntemi İle Belirlenmesi (İspir Örneği)

Ekici B., (2012) Kurucuşile (Bartın) Kıyı Şeridi Ve Yakın Çevresinin Biyotoplarının Haritalanması

Güneş. G., (2011). Korunan alanların yönetiminde yeni bir yaklaşım: Katılımcı yönetim planları. Ekonomi bilimleri dergisi, Cilt 3, No 1, 2011 ISSN: 1309-8020 (Online).

Kellekci, Ö. ve Berköz, L., (2006). Konut ve çevresel kalite memnuniyetini yükselten faktörler. İTÜ Dergisi/a mimarlık, planlama, tasarım Cilt:5, Sayı:2, Kısım:1, 167-178 Eylül 2006.

Küçükmanoğlu, A., (1994). Ülkemizde orman yangınları ve yangın sezonları. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi.

Nayim, B.N., (2012). Bartın Peyzajında Alan Kullanım Uyuşmazlıklarının Belirlenmesi: LUCIS Modeli. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.

Sarı Nayim, Y., (2010) Amasra-İnkum Arasında Yer Alan Önemli Biyotopların Haritalanması. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.

Sarı Y., (2001) Amasra İlçesi'nin Doğal ve Kültürel Peyzaj Değerlerinin Sürdürülebilir Turizm Bağlamında İrdelenmesi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi

TÇA (2004) Toprak ve Arazi Kullanımı (Türkiye Çevre Atlası)

Yıldız N., (2006) Tortum Çayı Havzasının Uygun Alan Kullanımlarının Cbs İle Belirlenmesi

Zengin M., (2007) Ardahan Kura Nehri Ve Yakın Çevresi Alan Kullanımlarının Belirlenmesi ve Optimal Alan Kullanım Önerileri

